

บทที่ 3

ความเป็นมา และโครงสร้างของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและค้นคว้าในด้านแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างฐานความรู้ให้กับตัวผู้วิจัย และได้นำเสนอไว้ในส่วนของบทที่ 2 ในส่วนของบทที่ 3 นี้ ผู้วิจัยจะให้ความสำคัญในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความเป็นมา และ โครงสร้างของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเริ่มต้นจากการศึกษาประวัติความเป็นมาของตลาดหลักทรัพย์ในระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม เพื่อเชื่อมโยงสู่การศึกษาในส่วนภาพรวมของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา และค้นคว้า เฉพาะในส่วนที่มีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัยเท่านั้น โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลภาคเอกสารควบคู่ไปกับการเก็บข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยได้แบ่งโครงสร้างการค้นคว้า ออกเป็น 6 ประเด็น ดังนี้

- 3.1 ตลาดหลักทรัพย์ในระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม
- 3.2 ภาพรวมของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- 3.3 องค์ประกอบของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- 3.4 การซื้อ/ขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- 3.5 องค์กรกำกับ และมาตรฐานการให้บริการ
- 3.6 กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ และจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง

3.1 ตลาดหลักทรัพย์ในระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม มีรายละเอียดดังนี้

- 3.1.1 ความหมายของระบบเศรษฐกิจ
- 3.1.2 ประวัติความเป็นมาของตลาดหลักทรัพย์
- 3.1.3 หน้าที่ และความสำคัญของตลาดหลักทรัพย์
- 3.1.4 ความเป็นมาของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

3.1.1 ความหมายของระบบเศรษฐกิจ

ระบบเศรษฐกิจ หมายถึง กลุ่มสถาบันทางเศรษฐกิจในสังคมนั้น ๆ ซึ่งยึดถือแนวปฏิบัติทางเดียวกันในการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน คือ อำนวยความสะดวกในการที่จะแก้ไขปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ เพื่อให้สามารถบำบัดความต้องการให้แก่บุคคลต่าง ๆ ที่อยู่ร่วมกันในสังคมนั้นให้ได้รับประโยชน์มากที่สุด เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ระบบเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ ในโลกจะมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระบอบการปกครอง จารีตประเพณี วัฒนธรรม ตลอดจนแนวคิดในการบริหารเศรษฐกิจของผู้บริหารในแต่ละประเทศ ระบบเศรษฐกิจใดที่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างครบถ้วน ย่อมเท่ากับว่าประเทศหรือสังคมนั้นสามารถจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อตอบสนองความต้องการของประชากรที่มีอยู่อย่างไม่จำกัดได้อย่างทั่วถึง ประชากรมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ประเทศย่อมพัฒนาไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ ระบบเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกนั้น มีอยู่ด้วยกัน 4 ระบบ คือ ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ระบบเศรษฐกิจแบบคอมมิวนิสต์ ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม และระบบเศรษฐกิจแบบผสม (วิชิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร, 2548 : น.16)

ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม หรือเศรษฐกิจแบบเสรีนิยม (Capitalism or Laissez-Faire) เกิดขึ้นในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 18 อันเป็นผลเนื่องมาจากการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งแรก ที่ประเทศอังกฤษ เป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี โดยมีจุดเริ่มจากเทคโนโลยีเครื่องจักรไอน้ำ เพื่อใช้แทนแรงงานมนุษย์ในอุตสาหกรรมสิ่งทอ ทำให้ยุคสมัยของมนุษย์เปลี่ยนจากสังคมยุคเกษตร มาเป็นสังคมยุคอุตสาหกรรม ระบบเศรษฐกิจที่อังกฤษนำมาใช้ในการพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจ จนสามารถก้าวขึ้นมาเป็นมหาอำนาจได้นั้นก็คือ ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม (รังสรรค์ ชนะพรพันธุ์, 2535)

หัวใจสำคัญของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม เป็นระบบเศรษฐกิจที่ให้เสรีภาพแก่ภาคเอกชนในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เอกชนมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน สามารถเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต หรือสินทรัพย์ที่ตนเองเป็นผู้หามาได้ มีเสรีภาพในการประกอบธุรกิจ รวมทั้งการเลือกอุปโภคบริโภคสินค้าต่าง ๆ แต่เสรีภาพดังกล่าวจะต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย โดยจะต้องไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพพื้นฐานของบุคคลอื่น ใช้ระบบของการแข่งขันโดยมีราคา และระบบตลาดเป็นกลไกสำคัญในการจัดสรรทรัพยากร รัฐบาลจะไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยทำหน้าที่เพียงการรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง และการป้องกันประเทศ (วิชิตวงศ์ ณ ป้อมเพชร, 2548 : น.16)

3.1.2 ประวัติความเป็นมาของตลาดหลักทรัพย์

ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 11 ณ กรุงโคโร ประเทศอิตาลี กลุ่มพ่อค้าชาวมุสลิม และชาวยิว ได้มีการก่อตั้งสมาคมการค้าขึ้นมา โดยมีความรู้ ความเข้าใจในด้านการค้าขายในระบบสินเชื่อ และระบบการชำระผลตอบแทนทางการค้า จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ได้มีการค้นพบใหม่นี้ ได้ปล้ำความเชื่อที่ว่าระบบเศรษฐกิจที่มีการซื้อ/ขาย แลกเปลี่ยนสินค้า และบริการนั้น ถูกคิดค้นขึ้นมาโดยชาวอิตาลี

ต่อมาในช่วง คริสต์ศตวรรษที่ 12 กลุ่มผู้ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการจัดการหนี้สินในฝรั่งเศส ได้เข้ามาจัดตั้งระบบเกี่ยวกับการจัดการ และกำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับหนี้สินของชุมชนการเกษตร (Agriculture communities) โดยดำเนินการภายใต้ความรับผิดชอบของธนาคาร อาจกล่าวได้ว่า บุคคลกลุ่มนี้ เป็นนายหน้า หรือตัวแทนในการซื้อ/ขายกลุ่มแรก

คริสต์ศตวรรษที่ 13 กลุ่มพ่อค้าชาวนูร์จ (Bruges commodity traders) ได้รวมตัวกันจัดตั้ง จุดนัดพบทางการค้าที่ไม่เป็นทางการขึ้นมาในสถานที่ที่เรียกว่า Van der Beurse ณ เมือง ฟลาวเคน (อยู่ในประเทศประเทศเบลเยียมในปัจจุบัน) และได้เปลี่ยนชื่อเป็น “Bruges Beurse” ในปี ค.ศ. 1309 ถือเป็นการจัดตั้งศูนย์กลางในการซื้อ/ขายสินค้าขึ้นมาเป็นครั้งแรก ซึ่งแนวคิดนี้ได้แพร่กระจายไปอย่างรวดเร็วสู่ชุมชนอื่น ๆ และประเทศใกล้เคียง

ในปี ค.ศ. 1351 นักการธนาคารชาวเวนิสได้ร่วมกับรัฐบาลท้องถิ่นของตน ทำการออก พันธบัตรรัฐบาล (Government securities) โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะลดค่ากองทุนของรัฐบาล (government funds) ต่อมาช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 14 นักการธนาคารชาวปิสซา เวโรนา เจนัว และฟลอเรนซ์ ได้เริ่มต้นทำการค้าเกี่ยวกับพันธบัตรรัฐบาล ซึ่งแต่ละเมืองสามารถทำได้ ทั้งนี้ เนื่องจากแต่ละรัฐปกครองโดยอิสระไม่ขึ้นต่อกัน มีสภาพปกครองเมืองของตนเอง

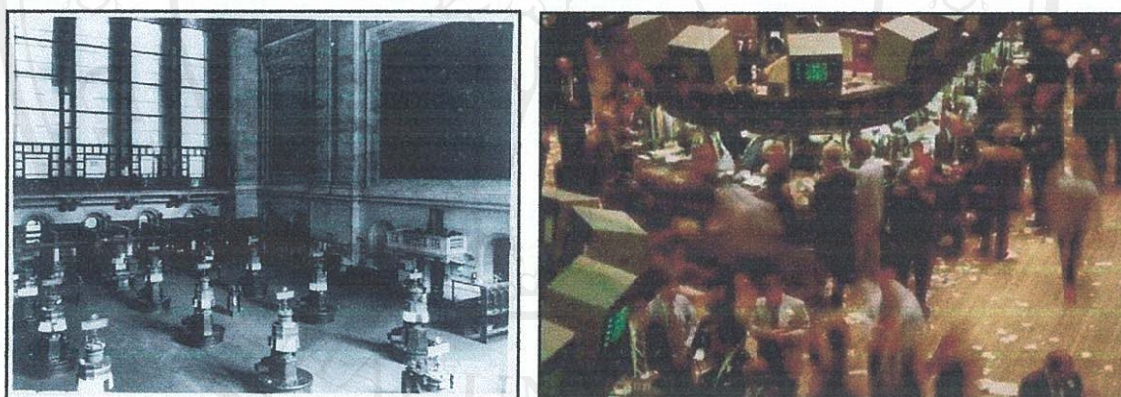
ในปี ค.ศ. 1610 ชาวเนเธอร์แลนด์ได้ก่อตั้งบริษัทหลักทรัพย์ ที่อนุญาตให้นักลงทุนถือหุ้น ในบริษัทที่ดำเนินธุรกิจเสี่ยงภัยต่าง ๆ โดยรับผลกำไร หรือผลขาดทุนร่วมกัน โดยเริ่มต้นจาก The Dutch East India Company ได้มีการส่งมอบหลักทรัพย์ของตนให้กับผู้ที่สนใจเข้ามาร่วมทุนผ่าน The Amsterdam Stock Exchange ถือว่าเป็นบริษัทแรกของโลก ที่มีการออกหลักทรัพย์จดทะเบียน และพันธบัตร (http://en.wikipedia.org/wiki/Stock_market#Definition, 2549 : ระบบออนไลน์)

ปัจจุบันในทุกประเทศที่พัฒนาแล้ว หรือประเทศที่กำลังพัฒนาจะมีตลาดหลักทรัพย์ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการซื้อ/ขายหลักทรัพย์จดทะเบียน เรียกว่าตลาดหลักทรัพย์แห่งชาติ (National Stock Exchange) เช่นในประเทศสหรัฐอเมริกา จีน (ฮ่องกง) อินเดีย อังกฤษ เยอรมัน ฝรั่งเศส

และญี่ปุ่น ตลาดหลักทรัพย์ที่ถือว่ามีความสำคัญมากต่อระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมโลกคือตลาดหลักทรัพย์แห่งนิวยอร์ก หรือ The New York Stock Exchange (NYSE) ของประเทศสหรัฐฯ

ตลาดหลักทรัพย์แห่งนิวยอร์กนั้นถือกำเนิดขึ้นในวันที่ 17 พฤษภาคม ปี ค.ศ. 1792 โดยบริษัทนายหน้าค้าหลักทรัพย์ 24 แห่ง ได้มีการลงนามในข้อตกลงบัตวูด (Button Wood Agreement) สำหรับกำหนดทิศทาง และรูปแบบการดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์ และได้เปิดให้ประชาชนทั่วไปทำการซื้อ/ขายได้อย่างเป็นทางการเมื่อปี ค.ศ. 1817 ในชื่อ The New York Stock and Exchange Board ณ ที่ทำการอาคารหมายเลข 11 ถนนวอลล์สตรีท (Wall Street) และได้เปลี่ยนชื่อเป็น The New York Stock Exchange หรือตลาดหลักทรัพย์แห่งนิวยอร์ก ในปี ค.ศ. 1863

จากตัวเลขของ NYSE ในปี ค.ศ. 2000 มีบริษัทที่จดทะเบียนใน NYSE ประมาณ 3,000 บริษัท โดยมีมูลค่ารวมของตลาดมากกว่า 13 ล้านล้านดอลลาร์ โดย NYSE จะเน้นที่การลงทุนของธุรกิจภายในประเทศเป็นหลัก ถือเป็นตลาดหลักทรัพย์ที่ใหญ่ที่สุดของประเทศสหรัฐอเมริกาและของโลก (Frank K. Reilly, 2003: p.111-123)

ภาพ 3.1 สภาพห้องค้าหลักทรัพย์นิวยอร์ก เปรียบเทียบระหว่างยุคอดีต และปัจจุบัน

ที่มา <http://www.nyse.com/about/history/1089312755484.html>, 2549 : ระบบออนไลน์

3.1.3 หน้าที่และความสำคัญของตลาดหลักทรัพย์

สิ่งที่มีความสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจของเศรษฐกิจแบบทุนนิยม คือ เงินลงทุน (Investment Capital) หมายถึง ทรัพย์สินที่มีมูลค่าตามราคาตลาดที่บุคคล หรือนิติบุคคลลงทุน และครอบครองอยู่ แหล่งที่มาของเงินลงทุนนั้นมีหลายแหล่ง โดยแหล่งเงินลงทุนอันดับแรก คือ เงินออมของเจ้าของกิจการ หรือบรรดาผู้ถือหุ้นของกิจการนั้น ๆ หากเจ้าของกิจการต้องการขยายธุรกิจ หรือประสบปัญหาไม่มีเงินลงทุนไม่เพียงพอ อาจมีวิธีการในการระดมทุนใหม่ได้หลายวิธี อาจใช้การ

กู้ยืมจากสถาบันการเงิน หรือการเสนอขายหลักทรัพย์ให้กับผู้ที่สนใจร่วมลงทุน ผ่านตลาดการเงิน (Financial Market)

ตลาดการเงินในฐานะตัวกลางทางการเงิน เป็นสถานที่ที่ให้ผู้ขาดแคลนเงินลงทุนในสินทรัพย์ทางการเงินนั้น สร้างสินทรัพย์ทางการเงินออกขาย เพื่อระดมเงินทุนจากผู้มีเงินทุนซึ่งต้องการลงทุน การระดมเงินทุนผ่านตลาดการเงินสามารถทำได้ผ่านการลงทุนในตลาดแรก (Primary Market) และการลงทุนผ่านตลาดรอง (Secondary Market) โดยตลาดแรกเป็นการที่ผู้ระดมทุนสร้างสินทรัพย์ทางการเงินออกขายสู่ตลาดการเงินเป็นครั้งแรกให้กับผู้มีเงินที่สนใจร่วมลงทุนกับธุรกิจนั้น โดยไม่ได้ผ่านบุคคลอื่นใดธุรกรรมในตลาดแรกเกิดขึ้นเพียงครั้งเดียว และในทางเศรษฐศาสตร์ถือว่า การซื้อ/ขายในตลาดแรก เป็นการลงทุนที่แท้จริง เพราะผู้ระดมทุนเป็นผู้ได้รับเงินเพื่อใช้ในการทำธุรกรรมทางเศรษฐกิจต่อไป

ส่วนการระดมเงินทุนในตลาดรองเป็นการซื้อ/ขายสินทรัพย์ทางการเงินที่เคยมีการซื้อ/ขายครั้งแรกในตลาดแรกแล้ว เป็นการเปลี่ยนมือระหว่างผู้ถือสินทรัพย์ทางการเงิน และช่วยในการเพิ่มสภาพคล่องทางการเงินให้กับผู้ลงทุนในตลาดแรก ให้มีช่องทางในการขายสินทรัพย์ที่ถือครองนั้น เปลี่ยนเป็นเงินทุน เมื่อมีความต้องการใช้จ่ายในอนาคต โดยปรกติแล้วการแบ่งประเภทของตลาดการเงินนั้น หากใช้อายุของตราสารทางการเงินเป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม สามารถแบ่งออกได้ 2 ประเภท คือ

1. ตลาดเงิน (Money Market) เป็นตลาดที่มีการซื้อ/ขายตราสารทางการเงินที่มีอายุไม่เกิน 1 ปี โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะระดมทุนไปใช้จ่ายเพิ่มเสริมสภาพคล่องสำหรับการทำธุรกรรมปกติแต่ละวัน
2. ตลาดทุน (Capital Market) เป็นตลาดที่มีการซื้อ/ขายตราสารทางการเงินที่มีอายุมากกว่า 1 ปีขึ้นไป เช่น หุ้นสามัญ พันธบัตรประเภทต่าง ๆ เพื่อที่จะนำมาใช้ในการลงทุนในโครงการระยะยาว

หน้าที่หลักของตลาดหลักทรัพย์หรือตลาดหุ้นคือเป็นศูนย์กลาง หรือตลาดรองสำหรับการติดต่อซื้อ/ขายหลักทรัพย์จดทะเบียน เป็นแหล่งระดมทุน หรือแหล่งจัดหาเงินให้แก่ธุรกิจที่ต้องการขยายตัว โดยไม่ต้องผ่านระบบการกู้ยืมจากสถาบันการเงินอื่น ๆ จากการสอบถามวิทยากรอาสาของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ให้ทัศนะไว้ว่า การที่บริษัทจดทะเบียนทำการออกหลักทรัพย์เพื่อการซื้อ/ขายผ่าน ตลาดหลักทรัพย์ฯ นั้น เปรียบได้กับการที่บริษัทเอกชนออกพันธบัตรให้กับประชาชนทั่วไปมีสิทธิที่จะเข้ามาร่วมลงทุนกับธุรกิจนั้น ๆ อาจเรียกได้ว่าเป็น พันธบัตรของเอกชน มีข้อแตกต่างตรงที่พันธบัตรของเอกชนนั้น ผู้ที่ซื้อหลักทรัพย์นั้น ถือว่าเป็นผู้ร่วมลงทุน หรือเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัทนั้น ๆ ด้วย

ความสำคัญของตลาดหลักทรัพย์ ที่มีต่อระบบเศรษฐกิจนั้น ถือได้ว่าตลาดหลักทรัพย์ เป็นสถาบันหนึ่งในตลาดรองที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมการระดมเงินออม และจัดสรรเงินลงทุนในตลาดทุน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเสริมสร้างการพัฒนาาระบบเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว เมื่อบริษัทต่างๆ มีผลประกอบการที่ดี มีความเจริญเติบโตก้าวหน้า สิ่งนี้ย่อมส่งผลสำคัญให้ระบบเศรษฐกิจภายในประเทศสามารถขับเคลื่อนเจริญเติบโตตาม เกิดการจ้างงานทำให้ประชาชนทั่วไปมีงานทำ เป็นการลดภาระด้านการกู้ยืมเงินลงทุนทางตรงจากสถาบันการเงินในต่างประเทศเพื่อการขยายธุรกิจ

ความสำคัญของตลาดหลักทรัพย์ต่อบริษัทจดทะเบียน ถือว่าเป็นแหล่งระดมทุน หรือแหล่งจัดหาเงินให้กับธุรกิจของตนเอง หลายบริษัทเลือกที่จะนำบริษัทของตนเข้าจดทะเบียนเป็นบริษัทมหาชน เพื่อพัฒนาสู่การนำหุ้นมากระจายในตลาดหลักทรัพย์ มากกว่าการกู้ยืมจากสถาบันการเงินอื่นๆ เนื่องจากทำให้บริษัท ลดภาระค่าใช้จ่ายด้านดอกเบี้ยเงินกู้ โดยให้ผลประโยชน์ตอบแทนกับผู้ถือหลักทรัพย์ หรือผู้ถือหุ้นของตนในรูปแบบของเงิน หรือหลักทรัพย์ปันผล ในกรณีที่ธุรกิจมีผลกำไรจากผลประกอบการ ส่วนในกรณีที่ขาดทุนจากผลประกอบการ บริษัทฯ สามารถชี้แจงถึงสาเหตุของการไม่สามารถจ่ายปันผลต่อผู้ถือหุ้นของตนได้ ซึ่งแตกต่างกับการกู้ยืมจากสถาบันการเงินคือ ไม่ว่าผลประกอบการจะออกมาในรูปแบบใด บริษัทต้องชำระทั้งในส่วนของเงินต้น และดอกเบี้ยให้กับสถาบันการเงิน

ส่วนความสำคัญสำหรับนักลงทุน การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ เป็นอีกทางเลือกหนึ่งสำหรับผู้มีเงินออมที่แสวงหาผลตอบแทน โดยระดับของผลตอบแทนสำหรับการลงทุนในหลักทรัพย์ มีความผูกพันใกล้ชิดกับปัจจัยความสำเร็จของธุรกิจ และระบบเศรษฐกิจที่จะมีผลต่อธุรกิจที่ลงทุนนั้นๆ การซื้อหลักทรัพย์ ในธุรกิจที่มีความเชื่อมั่นว่าจะสร้างผลกำไร และเจริญรุ่งเรืองในอนาคต ทำให้นักลงทุนมีฐานะเป็น “เจ้าของกิจการ” ซึ่งมีสิทธิ ได้รับปันผลจากกำไรที่เกิดขึ้น ในการทำธุรกิจนั้นทุกๆ ปี ควบทั้งถือหลักทรัพย์นั้นอยู่

นอกจากนั้น นักลงทุนยังสามารถคาดหวังให้หลักทรัพย์ที่ถือ มีมูลค่าเพิ่มขึ้นได้ ถ้าธุรกิจนั้นเจริญเติบโตและมีผลกำไรเพิ่มขึ้น และเมื่อถึงเวลาที่ตัดสินใจขายหลักทรัพย์นั้นออกไป ก็จะได้ราคาที่สูงกว่าเมื่อแรกซื้อเข้ามา หรือศัพท์ในทางการลงทุนเรียกว่า การซื้อ/ขายหลักทรัพย์เพื่อการเก็งกำไร (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2546ก: หน้า 2 - 3)

3.1.4 ความเป็นมาของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต.ล.ท) หรือ The Stock Exchange of Thailand (SET) ถือกำเนิดมาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2510 - 2514) ซึ่งได้กำหนดการพัฒนาตลาดทุนเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่ง ในการจัดตั้งตลาดหลักทรัพย์ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 นั้น เน้นให้ตลาดทุนมีบทบาทที่สำคัญ คือ การเป็นตลาดรองในการระดมเงินทุนเพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจ และอุตสาหกรรมของประเทศ

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ฉบับที่ 2 นั้น ได้เสนอแผนการจัดตั้งตลาดทุนดังกล่าวขึ้นเป็นครั้งแรก โดยให้มี เครื่องมืออำนวยความสะดวก และมาตรการสำหรับการซื้อขายหลักทรัพย์ที่เหมาะสม ในปี พ.ศ. 2512 รัฐบาลได้ทำการว่าจ้าง Dr. Sidney M. Robbins ศาสตราจารย์ประจำภาควิชาการเงิน จากมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย สหรัฐอเมริกา มาทำการศึกษาช่องทางการพัฒนาตลาดทุนไทยในอนาคต

ในปี พ.ศ. 2515 รัฐบาลได้เข้ามามีบทบาท โดยการแก้ไขประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 ที่เกี่ยวกับการควบคุมธุรกิจ การค้า ที่มีผลกระทบต่อความปลอดภัยและความเป็นอยู่ของประชาชน การแก้ไขดังกล่าวส่งผลให้รัฐบาลสามารถกำกับดูแล การดำเนินงานของบริษัทเงินทุน และหลักทรัพย์ ซึ่งทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระเบียบและยุติธรรม หลังจากนั้นในปี พ.ศ. 2517 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2517 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อจะจัดให้มีแหล่งกลางสำหรับการซื้อขายหลักทรัพย์ เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ และการระดมเงินทุนในประเทศ ตามมาด้วยการแก้ไขบทบัญญัติเกี่ยวกับรายได้เพื่อให้สามารถนำเงินออมมาลงทุนในตลาดทุนได้ ในปี พ.ศ. 2518 รูปแบบทางกฎหมายต่างๆ ได้รับการปรับแก้จนลงตัว และในวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2518 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ชื่อภาษาอังกฤษในขณะนั้นคือ The Securities Exchange of Thailand) ได้เปิดทำการซื้อขายขึ้นอย่างเป็นทางการครั้งแรก และได้ทำการเปลี่ยนชื่อภาษาอังกฤษเป็น “The Stock Exchange of Thailand” ใช้อักษรย่อว่า SET เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2534 (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2549 : ระบบออนไลน์)

ต่อมาได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 นับเป็นพัฒนาการอีกขั้นหนึ่งของตลาดทุนไทยยุคใหม่ โดยการกำหนดขอบเขตทางกฎหมายที่เป็นรูปธรรม และการปรับปรุงกฎระเบียบของธุรกิจหลักทรัพย์ในพระราชบัญญัติกำหนดให้มี ก.ล.ต. ขึ้น โดยเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลตลาดทุนไทย ในขณะที่คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ดูแลด้านการพัฒนาตลาดทุนไทย ธนาคารแห่งประเทศไทยก็รับผิดชอบเกี่ยวกับตลาดเงินของประเทศ เพื่อเอื้อให้การพัฒนาประสบความสำเร็จ

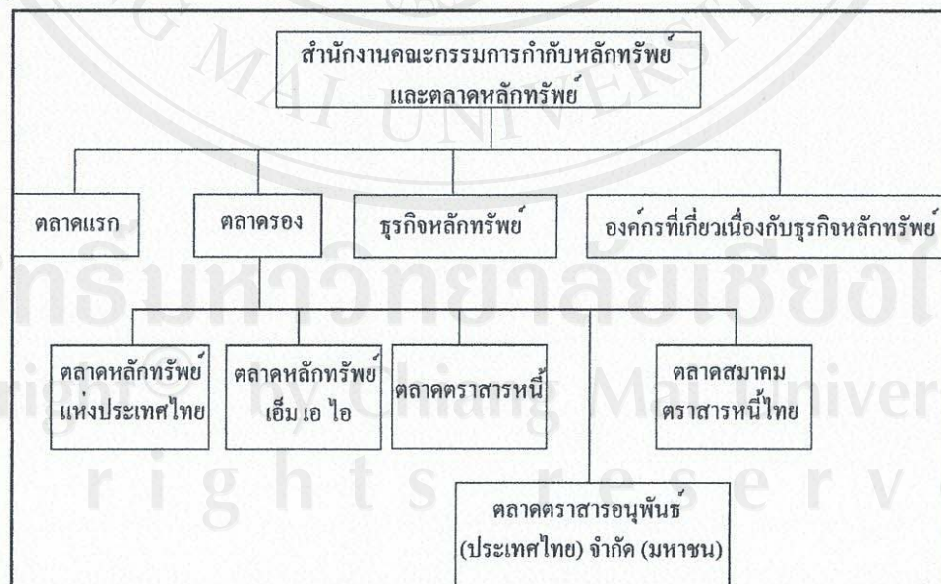
ในกรณีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยนั้น รัชสรรค์ ณะพรพันธุ์ ได้ให้ทัศนะไว้ว่า การที่รัฐบาลมีนโยบายพัฒนาตลาดทุนหรือตลาดหลักทรัพย์โดยเด่นชัดมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 โดยหลักการแล้ว ก็เท่ากับว่า รัฐบาลมีนโยบายที่จะส่งเสริมให้วิสาหกิจเอกชนพึ่งพิงเงินทุนจากแหล่งภายนอกมากขึ้น (รัชสรรค์ ณะพรพันธุ์, 2521: น. 102)

3.2 ภาพรวมของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 3.2.1 โครงสร้างการกำกับดูแลตลาดทุน
- 3.2.2 บทบาทตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- 3.2.3 ลักษณะการดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- 3.2.4 โครงสร้างการกำกับดูแลตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- 3.2.5 โครงสร้างการบริหารงานของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

3.2.1 โครงสร้างการกำกับดูแลตลาดทุน

การประกาศใช้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 นับเป็นพัฒนาการอีกขั้นหนึ่งของตลาดทุนไทยยุคใหม่ โดยการกำหนดขอบเขตทางกฎหมายที่เป็นรูปธรรม ตลาดรองที่ก้าวหน้า และการปรับปรุง กฎระเบียบของธุรกิจหลักทรัพย์ โครงสร้างการกำกับดูแลตลาดทุนนั้นสามารถแสดงได้ตามแผนภาพ 3.2

ภาพ 3.2 โครงสร้างการกำกับดูแลตลาดทุน

ที่มา : ดัดแปลงจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ระบบออนไลน์ : 2549)

พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 กำหนดให้มีคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ขึ้น โดยเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลตลาดทุนไทย ในขณะที่คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ดูแลด้านการพัฒนาตลาดทุนไทย ธนาคารแห่งประเทศไทยก็รับผิดชอบ เกี่ยวกับตลาดเงินของประเทศ เพื่อเอื้อให้การพัฒนาประสบความสำเร็จ โดยคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์จะทำหน้าที่ควบคุมทั้งตลาดแรกและตลาดรอง

คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ทำหน้าที่กำกับและดูแลตลาดแรก โดยบริษัทใดที่ต้องการออกหลักทรัพย์ใหม่ เสนอขายหุ้นต่อประชาชนครั้งแรก (Initial Public Offering) หรือเสนอขายหลักทรัพย์อื่นๆ แก่ประชาชน ต้องขออนุมัติจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และดำเนินการตามเกณฑ์ที่กำหนด จากนั้นคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์จะต้องตรวจสอบสถานะทางการเงินและการดำเนินงาน ของบริษัทนั้นก่อนที่จะอนุมัติให้บริษัททำการออกหลักทรัพย์ขายแก่ประชาชนได้

หลังจากการเสนอขายหุ้นต่อประชาชนครั้งแรก หลักทรัพย์จะสามารถทำการซื้อขายในตลาดรองได้ก็ต่อเมื่อผู้ออกหลักทรัพย์นั้น ได้ยื่นคำขอ และได้รับอนุมัติจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยแล้ว

3.2.2 บทบาทตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ตลาดหลักทรัพย์มีบทบาทสำคัญ ดังนี้

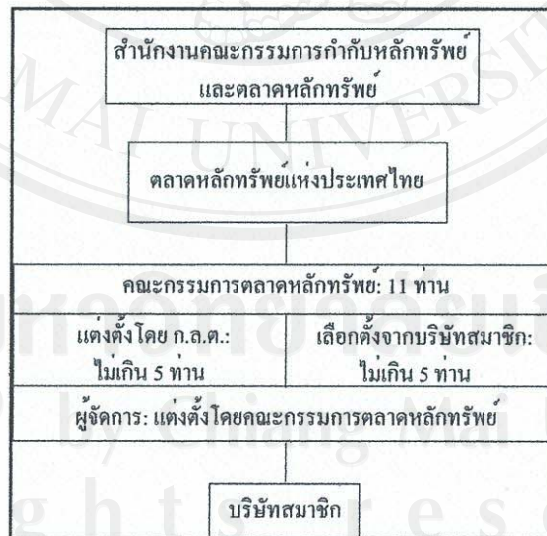
1. ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการซื้อขายหลักทรัพย์จดทะเบียน และพัฒนาระบบต่าง ๆ ที่จำเป็น เพื่ออำนวยความสะดวกในการซื้อ/ขายหลักทรัพย์
2. ดำเนินธุรกิจใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ เช่น การทำหน้าที่เป็นสำนักหักบัญชี (Clearing House) ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ นายทะเบียนหลักทรัพย์ หรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. การดำเนินธุรกิจอื่น ๆ ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

3.2.3 ลักษณะการดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1. เป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2517 ทำหน้าที่ส่งเสริมการออม และการระดมเงินทุนระยะยาว เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้เป็นศูนย์กลางในการซื้อ/ขายหลักทรัพย์และบริการที่เกี่ยวข้อง โดยไม่นำผลกำไรมาแบ่งปันกัน
2. สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของกิจการธุรกิจ และอุตสาหกรรมภายในประเทศ
3. การดำเนินงานหลัก ได้แก่ การรับหลักทรัพย์จดทะเบียน และดูแลการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียน การซื้อ/ขายหลักทรัพย์ และการกำกับดูแลการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ การกำกับดูแลบริษัทสมาชิกส่วนที่เกี่ยวข้องกับการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ ตลอดจนถึงการเผยแพร่ข้อมูล และการส่งเสริมความรู้ให้แก่ผู้ลงทุน

3.2.4 โครงสร้างการกำกับดูแลตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

โครงสร้างของการกำกับดูแลตลาดหลักทรัพย์ฯ สามารถแสดงได้ตามแผนภาพ 3.3

ภาพ 3.3 โครงสร้างการกำกับดูแลตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ที่มา : ดัดแปลงจาก ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ระบบออนไลน์ : 2549)

คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ประกอบด้วยกรรมการที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. แต่งตั้งขึ้น จำนวน 5 คน กรรมการที่บริษัทสมาชิกเลือกตั้ง 5 คน และผู้จัดการตลาดหลักทรัพย์ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจาก คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ให้เป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง 1 คน กรรมการที่มีผู้จัดการ ให้ดำรงตำแหน่ง คราวละ 2 ปี และเมื่อครบกำหนด อาจได้รับการแต่งตั้งหรือเลือกตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกิน 2 วาระไม่ได้ สำหรับผู้จัดการนั้น ให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละไม่เกิน 4 ปี และอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้

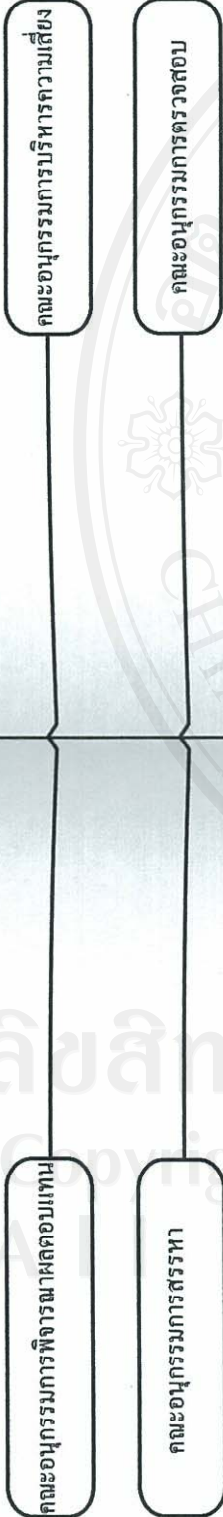
คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์เป็นผู้กำหนดนโยบายและควบคุมการดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์ภายใน ขอบเขตของกฎหมาย รวมทั้งเป็นผู้กำหนดระเบียบหรือข้อบังคับต่าง ๆ ที่ทำให้การดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์ เป็นไปอย่างมีระเบียบ แต่อย่างไรก็ตาม การกำหนดหรือการเปลี่ยนแปลงแก้ไขระเบียบต่าง ๆ ส่วนใหญ่ต้องได้รับ อนุมัติจากที่ประชุมบริษัทสมาชิก และ/หรือได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ก.ล.ต. เสียก่อนจึงจะใช้บังคับได้

3.2.5 โครงสร้างการบริหารงานของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

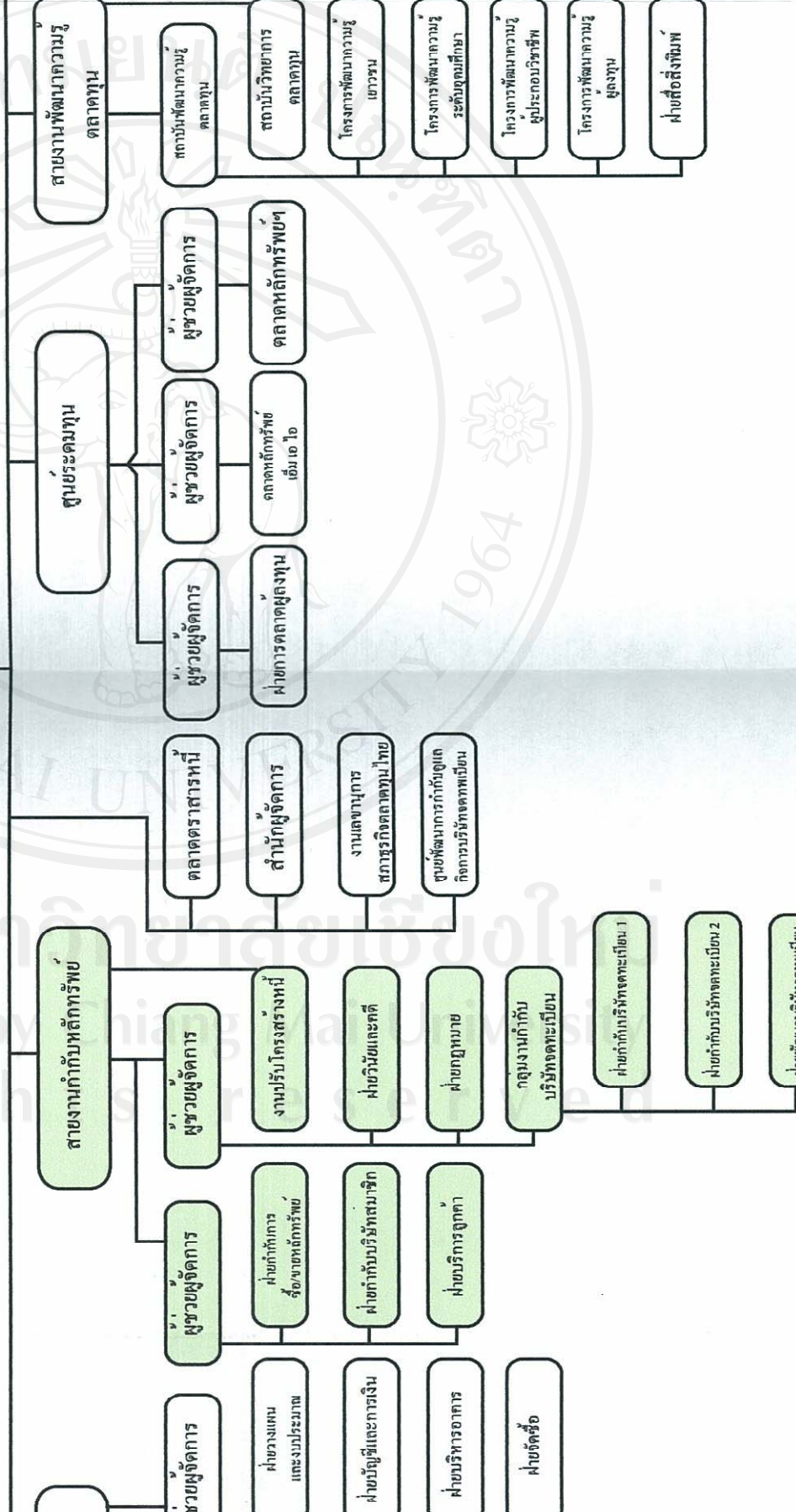
ในการบริหารงานของตลาดหลักทรัพย์ฯ นั้น ฝ่ายบริหารจะเป็นผู้รับนโยบายจาก คณะกรรมการ ตลาดหลักทรัพย์ ไปดำเนินการให้บรรลุสำเร็จตามนโยบายนั้น โดยฝ่ายบริหารเป็นผู้ดำเนินการเสนอร่างระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ให้คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์พิจารณา หากระเบียบข้อบังคับใดอยู่ในอำนาจของคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ โดยตรง ก็อาจลงมติกำหนดออกมาเป็นระเบียบปฏิบัติได้เลย ส่วนข้อบังคับหรือระเบียบใด ที่พระราชบัญญัติ หรือข้อบังคับของตลาดหลักทรัพย์กำหนดให้ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ก.ล.ต. อนุมัติ ก็ต้องดำเนินการตามนั้น

ฝ่ายบริหารมีผู้จัดการเป็นผู้รับผิดชอบต่อคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ ผู้จัดการมีหน้าที่บริหารกิจการ ของตลาดหลักทรัพย์ตามนโยบายที่คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์กำหนด ทั้งนี้ รายละเอียด โครงสร้างการบริหารงานของตลาดหลักทรัพย์ฯ สามารถแสดงได้ตามภาพที่ 3.4

คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์
แห่งประเทศไทย

กรรมการและผู้จัดการ

คำอธิบายภาพ 3.4

ตำแหน่งที่ทำหน้าดูแลตลาดหลักทรัพย์ฯ โดยภาพรวมคือ กรรมการ และผู้จัดการตลาดหลักทรัพย์ฯ ที่ได้รับการแต่งตั้งจาก คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ฯ โดยมีสายงานที่อยู่ในความรับผิดชอบ ดังนี้

ฝ่ายกำกับกิจกรรมองค์กร มีหน้าที่ให้คำปรึกษา กำกับดูแล และตรวจสอบการปฏิบัติงานของตลาดหลักทรัพย์ฯ และบริษัทย่อย เพื่อให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ ข้อกำหนดมติคณะกรรมการ และคำสั่งผู้จัดการ รวมทั้งเพื่อให้มีระบบควบคุมภายใน โดยรายงานผลการปฏิบัติงานต่อคณะกรรมการตรวจสอบ และคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง

สายงานกิจกรรมองค์กร มีหน้าที่จัดวางแผนกลยุทธ์ และจัดสรรงบประมาณ ให้สอดคล้องกับนโยบาย และทิศทางที่กำหนด โดยคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ฯ ทำหน้าที่เลขานุการ และดูแลกิจกรรมของคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ฯ และบริษัทย่อย รวมทั้งจัดการ บริหาร พัฒนาทรัพยากรบุคคล การเงิน และทรัพย์สิน จัดซื้อ และจัดจ้างสินค้าและบริการต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการปฏิบัติงานของตลาดหลักทรัพย์ฯ และบริษัทย่อย

สายงานวิจัย และข้อมูลสารสนเทศ มีหน้าที่จัดทำข้อมูล และงานวิเคราะห์ที่ทันสมัย และมีคุณภาพ เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับตลาดทุนไทยทั้งใน และต่างประเทศ รวมทั้งเผยแพร่กิจกรรมของตลาดหลักทรัพย์ฯ และบริษัทย่อย โดยผ่านช่องทางประชาสัมพันธ์ ที่มีประสิทธิภาพ และการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับสื่อมวลชน นอกจากนี้ยังดำเนินงานเพื่อส่งเสริมภารกิจเพื่อสังคมของตลาดหลักทรัพย์ฯ และบริษัทย่อย รวมถึงส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในตลาดทุน ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคม และชุมชน

ศูนย์ระดมทุน มีหน้าที่ส่งเสริมการลงทุนระยะยาวของภาคธุรกิจ โดยดำเนินกิจกรรมการตลาด เพื่อให้เข้าถึงบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย และร่วมสนับสนุนการพัฒนาบริษัทให้มีศักยภาพเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ และตลาดหลักทรัพย์ MAI เพื่อเพิ่มบริษัทจดทะเบียน นอกจากนี้ยังดำเนินกิจกรรมการตลาด เพื่อขยายฐานผู้ลงทุนพัฒนาตราสารหนี้ให้เป็นแหล่งเงินทุนของบริษัทจดทะเบียน ตลอดจนให้คำปรึกษาแก่บริษัทจดทะเบียนในการใช้ประโยชน์จากเครื่องมือทางการเงินต่าง ๆ เพื่อสร้างความแข็งแกร่งด้านการเงิน และส่งเสริมระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

สายงานกำกับตลาด มีหน้าที่กำกับดูแลการซื้อขายหลักทรัพย์ การปฏิบัติของบริษัทจดทะเบียน และบริษัทสมาชิก ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของข้อกำหนดตลาดหลักทรัพย์ฯ รวมทั้งดำเนินการพิจารณา และลงโทษผู้กระทำผิดตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ฯ อย่างมี

ประสิทธิภาพ ทันต่อเหตุการณ์ และ โปร่งใส เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของผู้ลงทุน และรักษาความเชื่อมั่นของการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ฯ

สายงานพัฒนาความรู้ตลาดทุน มีหน้าที่ดำเนินกิจกรรม เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านการเงิน และการลงทุนให้กับเยาวชน ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ถึงระดับอุดมศึกษา ผู้ลงทุน และประชาชนทั่วไป เพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจในทางเลือกการลงทุน และเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการด้านการเงินส่วนบุคคล อันจะนำไปสู่ความมีพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่ดีในอนาคต ตลอดจนพัฒนาความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพแก่บุคคลากรในตลาดทุน โดยยึดหลักความมีจริยธรรมควบคู่กับความเป็นมืออาชีพในการบริการแก่ผู้ลงทุน รวมทั้งพัฒนาผู้บริหารในแวดวงที่เกี่ยวข้องกับตลาดทุนให้มีความเข้าใจภาพรวมของตลาดทุน เป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ก่อปรด้วยคุณธรรม และรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อสร้างคุณประโยชน์ต่อองค์กร ตลาดทุน เศรษฐกิจ และสังคมไทยโดยรวม

สายงานเทคโนโลยีสารสนเทศ มีหน้าที่ดำเนินการ และพัฒนาระบบซื้อ/ขายหลักทรัพย์ ระบบชำระราคา และระบบส่งมอบหลักทรัพย์ เพื่อสนับสนุนการดำเนินธุรกรรมในตลาดหลักทรัพย์ฯ อย่างครบวงจร โดยเน้นถึงประสิทธิภาพ ความถูกต้อง ความมั่นคง และน่าเชื่อถือของระบบ พร้อมกับสร้างพันธมิตรร่วมกันในกลุ่มอุตสาหกรรมซื้อ/ขายหลักทรัพย์ ในอันที่จะรักษามาตรฐานความมีเสถียรภาพให้กับระบบ อีกทั้งดำเนินการพัฒนา และปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีความสำคัญเชิงประสิทธิภาพ ทั้งในด้านความรวดเร็ว ความมีคุณภาพ โดยมีกระบวนการทำงานที่เป็นมาตรฐาน บริหารโครงการที่คำนึงถึงการบริหารความเสี่ยง และส่งเสริมให้มีการสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2548)

หมายเหตุ ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2548 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และบริษัทในเครือมีพนักงานรวม 902 คน

สรุปผลจากการศึกษาโครงสร้างการบริหารงานของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยพบว่า สายงาน และหน่วยงานของตลาดหลักทรัพย์ฯ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาดังที่ผู้วิจัยได้แทนสัญลักษณ์ในกรอบด้วยสีเหลืองอ่อนมีดังนี้

สายงานวิจัย และข้อมูลสารสนเทศ เป็นส่วนที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่มีผลต่อราคาหลักทรัพย์ให้กับนักลงทุน และเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านประชาสัมพันธ์ให้กับองค์กร

หน่วยงานต่อมาที่มีความเกี่ยวข้อง คือ สายงานกำกับหลักทรัพย์ เนื่องจากมีหน้าที่กำกับดูแลในงานด้านการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ โดยใช้กลไกข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ฯ เป็นเครื่องมือในการควบคุม และจัดการกับผู้ที่เกี่ยวข้อง

อีกหน่วยงานหนึ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษา คือ สายงานเทคโนโลยีสารสนเทศ เนื่องจากการดำเนินธุรกิจในตลาดหลักทรัพย์ ต้องอาศัยข้อมูลสารสนเทศมาเป็นส่วนประกอบสำคัญในการตัดสินใจ ดังนั้นความถูกต้อง และความน่าเชื่อถือของสารสนเทศ ย่อมมีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อ/ขายหลักทรัพย์ของนักลงทุน

3.3 องค์ประกอบของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย องค์ประกอบที่สำคัญ และเกี่ยวข้องกับการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยนั้นประกอบด้วย 4 องค์ประกอบสำคัญดังนี้

3.3.1 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (The Stock Exchange of Thailand)

3.3.2 บริษัทสมาชิก หรือบริษัทนายหน้าค้าหลักทรัพย์ (Broker)

3.3.3 หลักทรัพย์จดทะเบียน (Listed Securities)

3.3.4 นักลงทุน (Investors)

3.3.1 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (The Stock Exchange of Thailand)

ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ อย่างไรก็ตามตัวตลาดหลักทรัพย์เองไม่ได้ทำหน้าที่ซื้อขายหลักทรัพย์โดยตรง แต่จะควบคุมดูแลให้การซื้อขายหลักทรัพย์ดำเนินไปอย่างมีระเบียบ คล่องตัว โปร่งใสและยุติธรรม เพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้ลงทุน และส่งเสริมให้เกิดการระดมเงินออมจากประชาชนไปลงทุนในกิจการต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวม ซึ่งรายละเอียดสำคัญผู้วิจัยได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น

3.3.2 บริษัทสมาชิก หรือบริษัทนายหน้าค้าหลักทรัพย์ (Broker)

หมายถึงบริษัทหลักทรัพย์ที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ ประเภทกิจการนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์จากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และเป็นบริษัทที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยรับเข้าเป็น “บริษัทสมาชิก”

โดยทั่วไปมักจะเข้าใจว่า บริษัทนายหน้าค้าหลักทรัพย์หรือ Broker ทำหน้าที่เพียงเป็นคนกลาง ในการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ให้นักลงทุน โดยได้รับค่าธรรมเนียมการซื้อ/ขาย หรือค่านายหน้า เป็นผลตอบแทน แต่ในความเป็นจริงนั้น การที่บริษัทฯ ได้รับค่านายหน้า บริษัทฯ ต้องรับผิดชอบต่อนักลงทุนถึงความถูกต้องตลอดเวลา ตั้งแต่เริ่มเปิดบัญชี เพื่อซื้อ/ขายหลักทรัพย์ให้ จนถึงสิ้นสุดการชำระราคา และส่งมอบหลักทรัพย์นั้น โดยต้อง

1. รับผิดชอบซื้อ/ขายหลักทรัพย์ให้ได้ตามคำสั่งของนักลงทุน หรือในราคาที่ดีที่สุด (Best Execution)
2. รับผิดชอบในการนำเงินค่าหลักทรัพย์มาชำระแก่นักลงทุนผู้ขาย และส่งมอบใบหลักทรัพย์แก่นักลงทุนผู้ซื้อ อย่างถูกต้อง และตามกำหนดเวลา กรณีนักลงทุนที่ต้องการรับใบหลักทรัพย์
3. ให้บริการรับฝากหลักทรัพย์ และดูแลบัญชีซื้อ/ขายหลักทรัพย์ของนักลงทุนให้มีความถูกต้องตลอดเวลา กรณีนักลงทุนที่ไม่ต้องการเก็บรักษาใบหลักทรัพย์ไว้เอง

ในกระบวนการทั้งหมดนั้น หากเกิดความผิดพลาดขึ้น ไม่ว่าจะในขั้นตอนใด บริษัทฯ จะเป็นผู้รับผิดชอบ เพื่อให้ให้นักลงทุนผู้ซื้อได้รับหลักทรัพย์ และนักลงทุนผู้ขายได้รับเงินค่าหลักทรัพย์ อย่างถูกต้องครบถ้วน ตามกำหนดเวลาเสมอ ในส่วนของความผิดพลาด หรือความเสียหายต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น เช่น บริษัทฯ ผู้ซื้อได้รับใบหลักทรัพย์ปลอม หรือได้รับใบหลักทรัพย์ล่าช้า หรือได้รับใบหลักทรัพย์ไม่ครบ หรือในกรณีบริษัทฯ ผู้ขายไม่อาจเรียกเก็บเงินค่าขายหลักทรัพย์ได้ หรือได้รับเงินไม่ครบ เป็นต้น บริษัทฯ จะต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายดังกล่าวเหล่านั้นไว้เอง และดำเนินการติดตามเรียกร้องกลับคืนมาต่อไป

ถ้าหากว่าข้อผิดพลาด หรือความเสียหายใด ๆ ที่เกิดขึ้นเนื่องจากบริษัทฯ ผ่าฝืน หรือละเลย ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ และจรรยาบรรณในการเป็นบริษัทสมาชิก บริษัทฯ นั้นก็จะต้องถูกตลาดหลักทรัพย์ฯ ลงโทษ ซึ่งมีตั้งแต่ การภาคทัณฑ์ ปรับ ห้ามมิให้ทำการซื้อ/ขาย ในตลาดหลักทรัพย์ฯ จนถึงทำให้พ้นจากสมาชิกภาพของตลาดหลักทรัพย์ฯ ตามแต่ความหนักเบาของความผิดที่เกิดขึ้น

3.3.2.1 ประเภทของธุรกิจหลักทรัพย์

โดยทั่วไปแล้วบริษัทหลักทรัพย์จะประกอบธุรกิจมากกว่าหนึ่งประเภทใบอนุญาต เพื่อให้สามารถบริการลูกค้าได้อย่างต่อเนื่อง และครบวงจร โดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 กำหนดให้การประกอบธุรกิจหลักทรัพย์สามารถกระทำได้โดยบริษัทฯ หรือ

สถาบันการเงินที่จัดตั้งตามกฎหมายอื่น โดยได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีตามข้อเสนอแนะของ ก.ล.ต. ทั้งนี้ ประเภทของธุรกิจหลักทรัพย์ที่สามารถให้บริการได้ มีดังนี้

1. ธุรกิจการเป็นนายหน้าซื้อ/ขายหลักทรัพย์ (Securities Brokerage) หมายถึง ธุรกิจการให้บริการเป็นตัวกลางในการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ให้แก่นักลงทุน โดยบริษัทฯ ได้รับค่าตอบแทนเป็น ค่านายหน้า (Commission) โดยการดำเนินการของนายหน้าค้าหลักทรัพย์ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของนักลงทุน โดยมีบุคคลที่ทำหน้าที่ตกลงซื้อ/ขายจะประกอบด้วย เจ้าหน้าที่การตลาด และ เจ้าหน้าที่ที่รับอนุญาต (รายละเอียดในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ในบทที่ 1 ส่วนนิยามศัพท์ที่สำคัญ)

2. ธุรกิจการค้าหลักทรัพย์ (Securities dealing) หมายถึง การซื้อ/ขาย หรือ แลกเปลี่ยนหลักทรัพย์ในนามตนเองเป็นการค้าปรกติ โดยกระทำนอกตลาดหลักทรัพย์ฯ หรือศูนย์ซื้อ/ขายหลักทรัพย์ โดยผู้ที่ประกอบธุรกิจค้าหลักทรัพย์ได้จะต้องเป็นผู้ที่ได้รับใบอนุญาตค้าหลักทรัพย์

3. ธุรกิจการเป็นที่ปรึกษาการลงทุน (Investment Advisory Service) คือ นิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจการให้บริการให้คำแนะนำ หรือปรึกษาเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์ โดยกฎหมายกำหนดให้ต้องพิจารณาว่ามีองค์ประกอบที่สำคัญครบทั้ง 3 ข้อ ดังนี้

1) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับหลักทรัพย์ โดยคำแนะนำเกี่ยวกับหลักทรัพย์เป็นการให้ข้อเท็จจริงล้วนๆ (Purely Factual Information) ไม่มีการแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

2) กระทำเป็นทางค้าปรกติ หมายถึง การกระทำเป็นประจำ หรือมีรายได้หลักจากการให้คำแนะนำเกี่ยวกับหลักทรัพย์ตามองค์ประกอบข้อ 1 ข้างต้น

3) ได้รับค่าธรรมเนียม หรือค่าตอบแทน หมายถึง การได้รับค่าธรรมเนียม หรือค่าตอบแทน ไม่ว่าจะอยู่ในรูปเงินสดหรือสิ่งของอื่นใด โดยค่าตอบแทนดังกล่าวต้องมีมูลค่าทางเศรษฐกิจ และสามารถจับต้องได้ (Tangible)

ผู้ไม่เข้าข่ายเป็นที่ปรึกษาการลงทุน ได้แก่ เจ้าหน้าที่การตลาด เจ้าหน้าที่วิเคราะห์หลักทรัพย์ และวาณิชธนกร (Investment Banker) ซึ่งเป็นที่ปรึกษาการเงินที่ให้คำปรึกษาในการจัดหาเงินทุน การปรับปรุงโครงสร้างทางการเงิน การซื้อหรือควบกิจการ หรือการหาผู้ร่วมลงทุน เป็นต้น โดยถือว่าการให้คำแนะนำดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงาน เนื่องจากการเป็นที่ปรึกษาการลงทุน มิใช่ธุรกิจหลัก

4. ธุรกิจการจัดจำหน่ายหลักทรัพย์ (Securities underwriting) เป็นการให้บริการแก่บริษัทที่ต้องการออก และเสนอขายหลักทรัพย์ให้แก่ประชาชน โดยการรับจัดจำหน่ายหลักทรัพย์ในประเทศไทยเป็นการรับประกันการจัดจำหน่าย การทำหน้าที่ของบริษัทฯ ในฐานะ Underwriter บริษัทฯ จะต้องจัดให้มีระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการควบคุมภายในป้องกันความเสี่ยง และ

ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ รวมถึงการป้องกันการใช้ประโยชน์จากข้อมูลภายใน เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายแก่บริษัทฯ และลูกค้า หรือเกิดการได้เปรียบเสียเปรียบของลูกค้า

5. ธุรกิจการจัดการกองทุนรวม (Mutual Fund Management) กองทุนรวม คือ กองทรัสต์สินของผู้ถือหน่วยลงทุนซึ่งแบ่งเป็นหน่วยย่อย ๆ โดยมีบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวมเป็นผู้ดูแลบริหารกองทุน

6. ธุรกิจการจัดการกองทุนส่วนบุคคล (Private Fund Management) หมายถึง การจัดการเงินทุนของบุคคล หรือคณะบุคคลที่ได้มอบหมายให้จัดการลงทุน เพื่อแสวงหาผลประโยชน์จากหลักทรัพย์ ไม่ว่าจะมีการลงทุนในหลักทรัพย์อื่นด้วยหรือไม่ก็ตาม ซึ่งกระทำเป็นทางค้าปรกติโดยได้รับค่าธรรมเนียม หรือค่าตอบแทนอื่น

7. กิจการอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับหลักทรัพย์ตามที่รัฐมนตรีกำหนด ตามข้อเสนอแนะของ ก.ล.ต. มีอยู่ด้วยกัน 3 กลุ่ม ได้แก่

1) ธุรกิจการยืม และให้ยืมหลักทรัพย์ (Securities Borrowing and Lending : SBL) โดยบริษัทฯ สามารถเป็นทั้งผู้ให้ยืม (Principal) และตัวแทนในการจัดหาหลักทรัพย์ เพื่อให้ นักลงทุนยืม (Agent)

2) บริษัทหลักทรัพย์เพื่อธุรกิจหลักทรัพย์ (Thailand Securities Finance Corporation : TSFC) เป็นการให้กู้ยืม เพื่อซื้อ/ขายแบบบัญชีมาร์จินเช่นเดียวกับบริษัทหลักทรัพย์

3) ธุรกิจการจัดการเงินร่วมลงทุน (Venture Capital Fund : VCF) เป็นธุรกิจที่ทำหน้าที่จัดการ หรือบริหารเงินลงทุนของนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นมา เพื่อลงทุนหรือมีหุ้นของกิจการวิสาหกิจขนาดกลางหรือขนาดย่อม หรือ Small and Medium Enterprises (SMEs) ที่มีมูลค่าหลักทรัพย์สินถาวร ไม่รวมที่ดินที่ไม่เกิน 200 ล้านบาท และมีการจ้างแรงงานไม่เกิน 200 คน

3.3.2.2 บริการอื่น ๆ จากบริษัทนายหน้าหลักทรัพย์

ในการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ผ่านบริษัทฯ นอกจากนักลงทุนจะได้รับบริการต่าง ๆ ข้างต้น ซึ่งถือว่าเป็นบริการพื้นฐานของการเป็นนายหน้าซื้อ/ขายหลักทรัพย์แล้ว นักลงทุนยังสามารถขอรับบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องจากบริษัทฯ เหล่านี้ได้ โดยมีบริการอื่น ๆ ดังต่อไปนี้

- ผาก/ถอน หรือโอนเปลี่ยนความเป็นเจ้าของหลักทรัพย์
- ขอคำแนะนำเกี่ยวกับกระบวนการ ขั้นตอน หลักเกณฑ์ เทคนิค และกลยุทธ์การลงทุนในหลักทรัพย์

- ขอคำปรึกษา และข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจ ภาวะอุตสาหกรรม ภาวะการเงิน ตลอดจนข้อมูล เกี่ยวกับบริษัทจดทะเบียน เช่น การประกอบธุรกิจ ฐานะการเงิน และผลประกอบการของบริษัท เป็นต้น
- ขอรับเอกสาร หรือบทวิเคราะห์หลักทรัพย์ต่าง ๆ ตลอดจนบทรายงาน และวิเคราะห์ภาวะตลาดหลักทรัพย์ ฯ
- ขอทราบข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ที่ประกาศโดยบริษัทจดทะเบียน เช่น การจ่ายปันผล การเพิ่มทุน การตัดสินใจในนโยบายที่สำคัญ การประกาศผลดำเนินงาน และงบการเงินล่าสุด เป็นต้น
- ขอทราบ หรือติดตามความเคลื่อนไหวของราคาหลักทรัพย์ หรือภาวะการซื้อขายหลักทรัพย์ในขณะเวลาซื้อ/ขาย
- ขอทราบข้อมูลเกี่ยวกับการเสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชน ของบริษัทที่ยื่นขอเป็นบริษัทจดทะเบียน และข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนเข้าใหม่ เป็นต้น

3.3.2.3 หน่วยงานที่สำคัญในบริษัทนายหน้าหลักทรัพย์

ในการดำเนินงานของบริษัทฯ โดยทั่วไปจะแบ่งแยกหน่วยงานออกเป็น 2 ลักษณะอย่างชัดเจน ทั้งในสายการบังคับบัญชา และพื้นที่ปฏิบัติการ โดยแบ่งเป็น Front Office และ Back Office ตามแผนภาพ 3.5

ภาพ 3.5 โครงสร้างหน่วยงานที่สำคัญในบริษัทฯ

ที่มา : ดัดแปลงจาก สถาบันพัฒนาบุคลากรธุรกิจหลักทรัพย์, 2546

Front Office : เป็นหน่วยงานที่ติดต่อกับนักลงทุนโดยตรง ได้แก่ ส่วนการซื้อขายหลักทรัพย์ วาณิชธนกิจ และฝ่ายจัดจำหน่ายหลักทรัพย์

Back Office : หน่วยงานที่สำคัญ ได้แก่

- หน่วยกำกับดูแลการปฏิบัติงาน (Compliance Unit) มีหน้าที่สำคัญในการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของส่วนต่าง ๆ ให้เป็นไปตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง และระเบียบปฏิบัติที่บริษัทฯ กำหนด
- หน่วยงานปฏิบัติการ (Operation) เป็นหน่วยงานที่จะดูแลรักษาทรัพย์สิน และข้อมูลของนักลงทุน การชำระราคากับลูกค้าตลอดจนการจัดทำเอกสาร และรายงานที่เกี่ยวข้องส่งให้นักลงทุน เช่น ใบยืนยันการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ เป็นต้น
- ส่วนงานเพื่อการดำเนินงานของบริษัทฯ
การแบ่งแยกหน่วยงาน และหน้าที่ดังกล่าว จะเป็นประโยชน์ต่อบริษัทฯ ในการควบคุมการปฏิบัติงาน เพื่อให้มีการตรวจสอบการทำงานระหว่างกัน ไม่ให้เกิดความผิดพลาดในการทำงาน รวมทั้งป้องกันบุคคลใดบุคคลหนึ่งสามารถเข้าถึงระบบได้ทุกขั้นตอน ซึ่งจะเป็นช่องทางในการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบได้

3.3.2.4 รายชื่อบริษัทนายหน้าค้าหลักทรัพย์ที่เปิดให้บริการในประเทศไทย

สามารถนำเสนอได้ตามตาราง 3.1 ดังนี้

หมายเลข	ชื่อย่อ	ชื่อบริษัท
1	BLS*	บริษัทหลักทรัพย์ บิวหลวง จำกัด (มหาชน)
2	TSC*	บริษัทหลักทรัพย์ ทีสโก้ จำกัด
3	ASL*	บริษัทหลักทรัพย์ แอสเคินชั่น จำกัด (มหาชน)
4	DBSV*	บริษัทหลักทรัพย์ ดีบีเอส วิกเคอร์ส (ประเทศไทย) จำกัด
5	SICSEC*	บริษัทหลักทรัพย์ ซิกโก้ จำกัด (มหาชน)
6	PHATRA*	บริษัทหลักทรัพย์ ฟัทธ จำกัด (มหาชน)
7	BTSEC*	บริษัทหลักทรัพย์ บีที จำกัด
8	ASP*	บริษัทหลักทรัพย์ เอเชีย พลัส จำกัด (มหาชน)
9	CS	บริษัทหลักทรัพย์เครดิตสวิส (ประเทศไทย) จำกัด
10	APEX**	บริษัทหลักทรัพย์ เอเพกซ์ จำกัด
11	KSEC*	บริษัทหลักทรัพย์ กสิกรไทย จำกัด (มหาชน)
12	SCIBS*	บริษัทหลักทรัพย์ นครหลวงไทย จำกัด
13	KGI*	บริษัทหลักทรัพย์ เคจีไอ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)
14	CNS*	บริษัทหลักทรัพย์ พัฒนสิน จำกัด (มหาชน)
15	ACLS*	บริษัทหลักทรัพย์ สีนเอเชีย จำกัด

ตาราง 3.1 (ต่อ)

หมายเลข	ชื่อย่อ	ชื่อบริษัท
16	TNS*	บริษัทหลักทรัพย์ ธนชาติ จำกัด (มหาชน)
18	TSEC*	บริษัทหลักทรัพย์ ทีเอสอีซี จำกัด
19	KKS*	บริษัทหลักทรัพย์ เกียรติพาณิชย์ จำกัด
21	MERCHANT*	บริษัทหลักทรัพย์ เมอร์ชันทน์ พาร์ทเนอร์ จำกัด
22	TRINITY*	บริษัทหลักทรัพย์ ทรีนีตี จำกัด
23	SCBS*	บริษัทหลักทรัพย์ ไทยพาณิชย์ จำกัด
24	SYRUS*	บริษัทหลักทรัพย์ ไชรัส จำกัด (มหาชน)
25	GLOBLEX*	บริษัทหลักทรัพย์ โกลบเล็ก จำกัด
26	UOBKHST*	บริษัทหลักทรัพย์ ยูโอบี เคย์เฮียน (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)
27	BFITSEC*	บริษัทหลักทรัพย์ บีฟิท จำกัด (มหาชน)
28	TMBMACQ*	บริษัทหลักทรัพย์ ทีเอ็มบี แมคควอรี (ประเทศไทย) จำกัด
29	AYS*	บริษัทหลักทรัพย์ กรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)
30	IVG*	บริษัทหลักทรัพย์ ไอวี โกลบอล จำกัด (มหาชน)
32	FES*	บริษัทหลักทรัพย์ ฟาร์อีสท์ จำกัด
33	FINANSA*	บริษัทหลักทรัพย์ ฟินันซ่า จำกัด
34	PST*	บริษัทหลักทรัพย์ พีลลิป (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)
38	US*	บริษัทหลักทรัพย์ ยูไนเต็ด จำกัด (มหาชน)
41	JPM	บริษัทหลักทรัพย์ เจพีมอร์แกน (ประเทศไทย) จำกัด
42	KIMENG*	บริษัทหลักทรัพย์ กิมเอ็ง (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)
43	CIMB-GK**	บริษัทหลักทรัพย์ ซีไอเอ็มบี-จีเค (ประเทศไทย) จำกัด
45	CLSA	บริษัทหลักทรัพย์ ซีแอลเอสเอ (ประเทศไทย) จำกัด
47	ZMICO*	บริษัทหลักทรัพย์ ซีมิโก้ จำกัด (มหาชน)
48	PSS*	บริษัทหลักทรัพย์ พรูเด็นท์ สยาม จำกัด
49	UBS	บริษัทหลักทรัพย์ ยูบีเอส (ประเทศไทย) จำกัด

ตาราง 3.1 แสดงรายชื่อ และชื่อย่อบริษัทนายหน้าหลักทรัพย์ที่เปิดให้บริการในประเทศไทย
ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ระบบออนไลน์ : 2549)

หมายเหตุ : * หมายถึง บริษัทที่ให้บริการซื้อขายทางอินเทอร์เน็ต
** หมายถึง หุุดประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ชั่วคราว

บริษัทหลักทรัพย์หมายเลข 17 20 31 35 36 37 39 40 44 46 ที่ไม่ได้นำมาแสดงในตาราง 3.1 นี้ เนื่องจากส่วนหนึ่งถูกทางคณะกรรมการ ก.ล.ต. สั่งเพิกถอนใบอนุญาตประการธุรกิจค้าหลักทรัพย์ และบางส่วนมีการควบรวมกับบริษัทฯ อื่น ๆ ซึ่งยังคงมีการดำเนินงานอยู่ในปัจจุบัน

สรุปมีบริษัทฯ ซึ่งยังคงประกอบธุรกิจในธุรกิจหลักทรัพย์ 38 บริษัท และอีก 1 บริษัทที่หยุดประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ชั่วคราว

3.3.2.4 รายชื่อบริษัทนายหน้าค้าหลักทรัพย์ที่เปิดให้บริการในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่

สามารถนำเสนอได้ตามตาราง 3.2 ดังนี้

หมายเลข	ชื่อย่อ	ชื่อบริษัท
1	ASL	บริษัทหลักทรัพย์ แอ็คคินชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน 4 ห้องค้า
2	ASP*	บริษัทหลักทรัพย์ เอเชีย พลัส จำกัด (มหาชน) จำนวน 1 ห้องค้า
3	BLS*	บริษัทหลักทรัพย์ บัวหลวง จำกัด (มหาชน)
4	GLOBLEX*	บริษัทหลักทรัพย์ โกลเบล็ก จำกัด
5	KIMENG*	บริษัทหลักทรัพย์ กิมเอ็ง (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) จำนวน 2 ห้องค้า
6	KGI*	บริษัทหลักทรัพย์ เคจีไอ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)
7	KKS*	บริษัทหลักทรัพย์ เกียรตินาคิน จำกัด
8	TNS*	บริษัทหลักทรัพย์ ธนชาติ จำกัด (มหาชน)
9	SCBS*	บริษัทหลักทรัพย์ ไทยพาณิชย์ จำกัด
10	SICSEC*	บริษัทหลักทรัพย์ ซิกโก้ จำกัด (มหาชน) จำนวน 2 ห้องค้า
11	TSC*	บริษัทหลักทรัพย์ ทีเอสโก้ จำกัด
12	TRINITY*	บริษัทหลักทรัพย์ ทรินิตี้ จำกัด
13	TSEC*	บริษัทหลักทรัพย์ ทีเอสซีซี จำกัด
14	UOBKHST*	บริษัทหลักทรัพย์ ยูโอบี เคซีเฮียน(ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)

ตาราง 3.2 แสดงรายชื่อ และชื่อย่อรายชื่อบริษัทนายหน้าค้าหลักทรัพย์

ที่เปิดให้บริการในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่

ที่มา : จากการสำรวจข้อมูลภาคสนาม ณ. วันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2549

สรุป มีบริษัทนายหน้าค้าหลักทรัพย์ ที่มีสำนักงานสาขาตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ รวม 14 บริษัท และมีจำนวนห้องค้า 20 ห้องค้า

3.3.3 หลักทรัพย์จดทะเบียน (Listed Securities)

หมายถึง หลักทรัพย์ที่ออกโดยบริษัทมหาชนจำกัด ที่จดทะเบียนหลักทรัพย์ของตน ให้มีการซื้อ/ขายกันในตลาดหลักทรัพย์ฯ โดยทั้งหลักทรัพย์จดทะเบียน และบริษัทจดทะเบียน ผู้ออกหลักทรัพย์นั้นจะต้องมีคุณสมบัติตรงตามที่ตลาดหลักทรัพย์กำหนด และเป็นไปตามข้อตกลงการจดทะเบียนหลักทรัพย์ (Listing Agreement)

การนำบริษัทมหาชนจำกัด เข้ามาจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ หรือที่เรียกกันว่า บริษัทจดทะเบียน (Listed Company) มีประโยชน์อย่างยิ่งในทางธุรกิจ สำหรับเจ้าของ หรือผู้ถือหุ้นเดิม สามารถจะระดมทุน เพื่อขยายกิจการ ได้ในต้นทุนที่ต่ำกว่าการกู้ยืมจากสถาบันการเงิน ทั้งเป็นการยกระดับการดำเนินธุรกิจ ตลอดจนมีการตรวจสอบที่ได้มาตรฐาน สำหรับประชาชนทั่วไป ก็จะมีทางเลือกในการลงทุนที่เพิ่มมากขึ้น มีโอกาสที่ดีในการเข้าถือหลักทรัพย์ในกิจการที่ตนสนใจ และเชื่อว่าจะเจริญก้าวหน้า โดยสินค้าที่บริษัทเหล่านี้ นำออกมาจำหน่ายให้กับผู้สนใจที่จะเข้าร่วมลงทุนเรียกว่า “ตราสาร” อันหมายถึง เอกสารทางการเงินที่บริษัทผู้ออกหลักทรัพย์ออกมา เพื่อระดมเงินจากผู้ลงทุน และเปิดให้มีการซื้อ/ขายใน ตลาดหลักทรัพย์ฯ มีอยู่หลายประเภท ดังนี้

หุ้นสามัญ (Common Stock) เป็นตราสารประเภทหุ้นทุน ที่ออกโดยบริษัทมหาชนจำกัด ที่ต้องการระดมเงินทุนจากประชาชน เพื่อให้พนักงานที่ซื้อได้เข้าไปมีส่วนร่วมในธุรกิจนั้น ๆ โดยตรง ผลตอบแทนที่นักลงทุนจะได้โดยตรงก็คือ เงินปันผลจากกำไรในธุรกิจ กำไรจากการขายหุ้น ในกรณีที่ขายได้ในราคาที่สูงกว่าราคาเมื่อซื้อ และสิทธิในการจองซื้อหุ้นใหม่ ในกรณีที่มีการเพิ่มทุนจดทะเบียนผลตอบแทนจากหุ้นสามัญ ไม่มีความแน่นอน ที่อาจสูง/ต่ำ หรือขาดทุน ในกรณีขายคืนได้ราคาต่ำกว่าเวลาซื้อ ขึ้นอยู่กับผลของการดำเนินงาน ของบริษัทนั้น ๆ ตลอดจนปัจจัยภายนอกอื่น ๆ ซึ่งนักลงทุนจะต้องศึกษาจากแหล่งข้อมูลสารสนเทศที่น่าเชื่อถือ เพื่อประกอบการตัดสินใจทุกครั้ง

หุ้นบุริมสิทธิ (Preferred Stock) เป็นตราสารประเภทหุ้นทุน มีข้อแตกต่างจากหุ้นสามัญ คือ ผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิจะได้รับสิทธิในการชำระคืนเงินทุนก่อนผู้ถือหุ้นสามัญในกรณีที่บริษัทเลิกกิจการ หุ้นประเภทนี้มีไม่มากนัก ในตลาดหลักทรัพย์ฯ มีการซื้อ/ขายกันน้อย หรือศัพท์ทางการลงทุนเรียกว่ามีสภาพคล่องต่ำ หุ้นบุริมสิทธิบนกระดานหุ้นสังเกตได้จาก สัญลักษณ์ -P ท้ายอักษรย่อของหุ้นสามัญ

หุ้นกู้ (Debenture) เป็นตราสารที่บริษัทเอกชนออกเพื่อกู้เงินระยะยาวจากผู้ลงทุนผู้ลงทุน เมื่อตัดสินใจซื้อหุ้นกู้จะมีฐานะเป็นเจ้าของกิจการ บริษัทจะต้องจ่ายผลตอบแทนเป็นดอกเบี้ย ให้แก่ผู้ถือตามระยะเวลา และอัตราที่กำหนด ผู้ถือจะได้เงินต้นคืนครบถ้วนเมื่อสิ้นสุดอายุตามระบุ

ในเอกสาร ตลาดหุ้นกู้มักมีสภาพคล่องในการซื้อ/ขายไม่มากนักส่วนใหญ่ซื้อ/ขายโดยผู้ลงทุนประเภทสถาบัน หรือ ผู้ลงทุนระยะยาว

หุ้นกู้แปลงสภาพ (Convertible Debenture) คล้ายคลึงกับหุ้นกู้ ต่างกันตรงที่หุ้นกู้แปลงสภาพมีสิทธิที่จะแปลงสภาพเป็นหุ้นสามัญในช่วงเวลา อัตรา และราคาที่กำหนดในหนังสือชี้ชวน ผลตอบแทนที่จะได้จากราคาหุ้นเมื่อแปลงสภาพแล้ว จะทำกำไรได้มากกว่าผลตอบแทนในรูปดอกเบี้ยของหุ้นกู้ธรรมดา

ใบสำคัญแสดงสิทธิ (Warrant) เป็นตราสารที่ระบุว่า ผู้ถือครองจะได้รับสิทธิของซื้อหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หุ้นกู้ หรือตราสารอนุพันธ์ ในราคาที่กำหนดเมื่อถึงเวลาที่ระบุไว้ ซึ่งราคาของซื้อมักจะกำหนดไว้ต่ำ หรือบางครั้งอาจได้รับหุ้นสามัญโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ใบสำคัญแสดงสิทธิจะออกควบคู่กับการเพิ่มทุนซึ่งเป็นเทคนิคการตลาดของบริษัทผู้ออกหลักทรัพย์ในการจูงใจให้ผู้ลงทุน จองซื้อหุ้นสามัญเพิ่มทุน หุ้นบุริมสิทธิ หรือหุ้นกู้

ใบสำคัญแสดงสิทธิระยะสั้น (Short-Term Warrant) ใบสำคัญแสดงสิทธิชนิดนี้จะมีอายุไม่เกิน 2 เดือน และเป็นทางเลือกหนึ่งในการระดมทุนจากผู้ถือหุ้นแทนการจัดสรรสิทธิในการจองซื้อหุ้น (Rights) และบริษัทผู้ออกหลักทรัพย์สามารถยื่นคำขอให้รับเป็นหลักทรัพย์ประเภทนี้ซื้อ/ขายหมุนเวียนในตลาดหลักทรัพย์ได้

ใบสำคัญแสดงสิทธิอนุพันธ์ (Derivative Warrant : DW) เป็นตราสารที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับใบสำคัญแสดงสิทธิทั่วไป โดยจะให้สิทธิแก่ผู้ถือ DW ในการซื้อ/ขายหลักทรัพย์อ้างอิง (Underlying Securities) ซึ่งอาจเป็นหลักทรัพย์ หรือดัชนีหลักทรัพย์ในราคาใช้สิทธิ อัตราการใช้สิทธิ และระยะเวลาใช้สิทธิที่กำหนดไว้ โดยบริษัทผู้ออก DW จะเป็นผู้กำหนดว่าจะเลือกทำการส่งมอบให้แก่ผู้ถือ DW เป็นหลักทรัพย์ หรือเงินสดก็ได้

หน่วยลงทุน (Unit Trust) คือ ตราสารที่ออกโดยบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม ในรูปของหน่วยลงทุนของกองทุนรวม ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของการระดมเงินทุนจากประชาชน โดยบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวมจะเป็นผู้บริหารกองทุนให้ได้รับผลตอบแทนสูงสุดแล้วนำมาเฉลี่ยคืนให้แก่ผู้ถือหน่วยในรูปของเงินปันผล การลงทุนประเภทนี้ จะมีผู้บริหารมืออาชีพดูแลเงินลงทุนแทนนักลงทุน

หลักทรัพย์อื่น ๆ เช่น ใบแสดงสิทธิในผลประโยชน์ที่เกิดจากหลักทรัพย์อ้างอิงไทย (Non-Voting Depository Receipt) หรือ NVDR (เริ่มซื้อขาย 11 มิถุนายน 2544) และ SET50 Options ซึ่งเป็นหนึ่งในตราสารอนุพันธ์ประเภทอปชั่น

3.3.4 นักลงทุน (Investors)

3.3.4.1 ประเภทนักลงทุน

นักลงทุน (Investors) ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของตลาดหลักทรัพย์ฯ ตามคำนิยามของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สามารถแบ่งนักลงทุนออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ได้ คือ

นักลงทุนสถาบัน (Institutional Investors) ตามคำนิยามของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย นักลงทุนประเภทนี้ หมายถึง นักลงทุนกลุ่มที่เป็นนิติบุคคลที่ทำธุรกรรมทางการเงิน เช่น ธนาคาร บริษัทหลักทรัพย์ สถาบันการเงิน บริษัทประกันภัย หรือกองทุนรวม ซึ่งมีจุดเด่น คือ มีความพร้อมในการดำเนินงาน อำนาจในการต่อรองกับหน่วยงานอื่น ๆ และมีข้อมูลสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจในการลงทุนอย่างครบถ้วน เนื่องจากสามารถเข้าถึงสารสนเทศเชิงลึกได้ค่อนข้างมาก นอกจากนี้ นักลงทุนสถาบันจะมีหน่วยงานตรงที่รับผิดชอบในการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ ดังนั้นการคัดเลือกหลักทรัพย์เพื่อการลงทุนจะต้องมีการประเมินถึงผลได้ผลเสียก่อน โดยอาศัยสารสนเทศผ่านช่องทางสื่อที่หลากหลายก่อนการตัดสินใจเลือกลงทุน ทำให้มีความเสี่ยงในการลงทุนต่ำกว่านักลงทุนประเภทบุคคล จุดสำคัญที่สุดคือ มีจุดประสงค์ และเป้าหมายในการลงทุนอย่างชัดเจน

นักลงทุนต่างชาติ (Foreigner Investors) เป็นนักลงทุนที่มีใช้บุคคลที่มีสัญชาติไทย หรือมิได้มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทย แต่ทำการลงทุนในธุรกิจหลักทรัพย์ผ่านบริษัทตัวแทนในประเทศไทย

นักลงทุนประเภทบุคคล (Individual Investors) คือ นักลงทุนรายย่อย ที่มีอำนาจในทางการเงิน มีความพร้อมในการดำเนินงาน อำนาจในการต่อรอง และข้อมูลสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจในการลงทุนน้อยกว่านักลงทุนประเภทอื่น ๆ หรือได้รับสารสนเทศช้ากว่านักลงทุนกลุ่มอื่น บางครั้งอาจกลายเป็นนักลงทุน “แมลงเม่า” ในที่สุด

- ความแตกต่างในการลงทุนของนักลงทุนทั้งสามประเภท สามารถสรุปได้ ดังนี้
- ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ซึ่งประเภทบุคคลประเมินได้ยาก
 - การกำหนดนโยบายในการลงทุน ประเภทบุคคลมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายง่าย
 - การประเมินฐานะของผู้ลงทุน ประเภทสถาบันกับต่างชาติประเมินได้ง่ายกว่า เพราะมีตัวเลขงบการเงินอยู่ในส่วนฐานข้อมูลของตน
 - การตัดสินใจในการลงทุน ประเภทสถาบันทำได้ช้ากว่า เพราะต้องรวมมติที่ประชุม
 - ภาระภาษีของเงินได้จากการลงทุน

หากใช้เกณฑ์การแบ่งประเภทนักลงทุนตามระยะเวลาในการลงทุน สามารถแบ่งประเภทของนักลงทุนได้ 2 กลุ่ม คือ

นักลงทุนระยะยาว เป็นนักลงทุนที่มุ่งลงทุนในระยะยาว โดยจะเลือกรับเงินปันผลจากหลักทรัพย์มากกว่าการหวังจากผลกำไรส่วนต่างของหลักทรัพย์ เป็นนักลงทุนที่มีความรอบคอบระมัดระวังมาก จะคำนึงถึงความเสี่ยงเป็นประเด็นสำคัญ และจะเป็นกลุ่มที่ต้องการสารสนเทศผ่านสื่อประเภทข้อเท็จจริง สามารถยืนยันเป็นผลตัวเลขได้ เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ

นักลงทุนระยะสั้น หรือนักเก็งกำไร มักจะเลือกลงทุนเพื่อหวังผลกำไรส่วนต่างของหลักทรัพย์ เป็นนักลงทุนที่มีทุนทรัพย์จำกัด มักติดตามสารสนเทศผ่านสื่อแบบฉาบฉวย และขาดวิจารณญาณในการตัดสินใจ ทั้งยังขาดความรอบคอบในการลงทุนในหลักทรัพย์มากกว่านักลงทุนระยะยาว

นอกจากนั้นยังมีการวิเคราะห์เพื่อแยกประเภทนักลงทุนประเภทบุคคล โดยใช้การวิเคราะห์ในแนวจิตวิทยา (Psychographics) ซึ่งมีการวิเคราะห์ที่สำคัญ ได้แก่

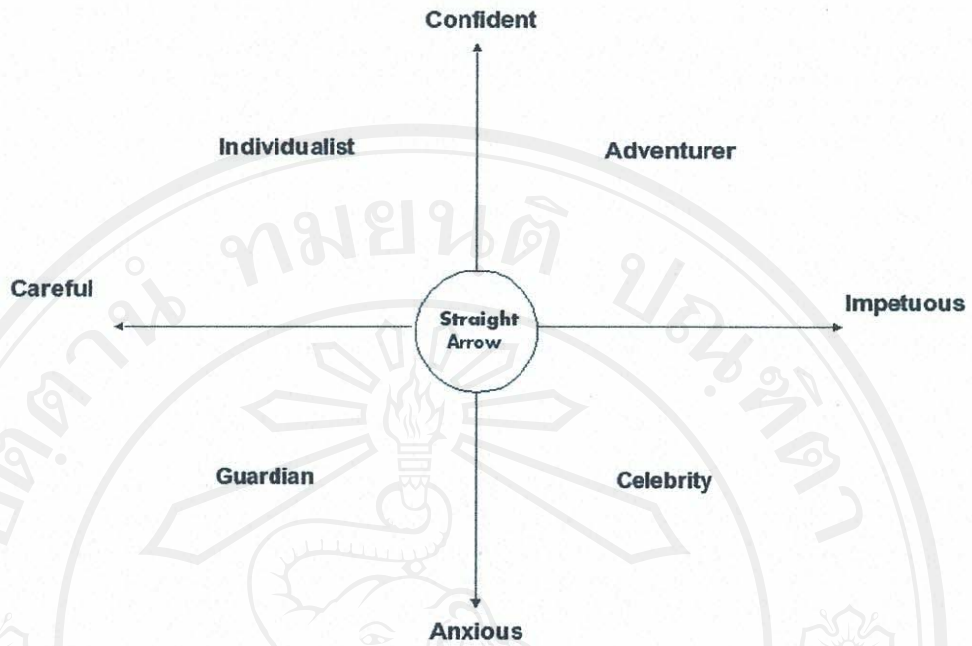
Barnewall Two-Way Model

MacGruder Barnewall ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ Wall-Street ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นระยะเวลา 13 ปี พบว่า สามารถแบ่งนักลงทุนออกตามพฤติกรรมการลงทุนได้ 2 ลักษณะใหญ่ ได้แก่

- **นักลงทุนประเภทรอรับผล (Passive Investors)** เป็นนักลงทุนในเชิงรับ มักจะมอบหมายการจัดการลงทุนให้แก่มืออาชีพ เพราะไม่ต้องการรับภาระความเสี่ยง โดยส่วนใหญ่ลงทุนกลุ่มนี้มักจะเป็นกลุ่มคนที่มีทุนทรัพย์ โดยที่ตนเองไม่ต้องฝ่าฟันอุปสรรค ได้แก่ กลุ่มอาชีพที่มีความมั่นคงสูง เช่น แพทย์ พนักงานระดับสูงในบริษัทขนาดใหญ่ หรือผู้ที่มีทุนทรัพย์น้อย และกลัวการขาดทุน
- **นักลงทุนประเภทมุ่งหวังผล (Active Investors)** เป็นนักลงทุนในเชิงรุก กล้าเสี่ยง มีความมั่นใจในตัวเองสูง มักจะจัดการลงทุนด้วยตนเอง เป็นกลุ่มคนที่มีอาชีพอิสระ หรือมาจากกลุ่มคนที่ต่อสู้ชีวิตมาอย่างโหดโชน

Bailard, Biehl & Kaiser Five-Way Model (BB&K)

เป็นการแยกแยะนักลงทุนจากการวิเคราะห์ระดับความมั่นใจ (Level of Confidence) และแนวปฏิบัติ (Method of Action) ของบุคคลนั้น ๆ ได้ผลตามภาพ 3.6

ภาพ 3.6 Bailard, Biehl & Kaiser Five-Way Model

ที่มา : ปรับปรุงจาก สถาบันพัฒนาบุคลากรธุรกิจหลักทรัพย์, 2546

คำอธิบายแผนภาพ 3.6

Bailard, Biehl & Kaiser Five - Way Model มีแกนจิตวิทยามนุษย์ 2 แกน ได้แก่

1. **Confident - Anxious Axis** (แกนตั้ง) ด้านบนสุดแสดงความมั่นใจสูง ด้านล่างสุดแสดงความวิตกกังวล
2. **Careful - Impetuous Axis** (แกนนอน) ด้านซ้ายสุดแสดงความระมัดระวัง ด้านขวาสุดแสดงความหุนหันพลันแล่น

Bailard, Biehl & Kaiser Five-Way Model จึงจำแนกประเภทนักลงทุน ออกเป็น 5 ประเภท ดังแผนภาพ 3.3

Adventurer (นักผจญภัย) เป็นนักลงทุนที่มีความเชื่อมั่นในตัวเองสูง ยอมรับในการตัดสินใจของตนเอง และเมื่อต้องตัดสินใจลงทุนก็มักจะหุนหันพลันแล่น ไม่คิดให้รอบคอบ จะเป็นนักลงทุนเชิงรุก

Individualist (ผู้มีความเป็นเอกเทศ) เป็นนักลงทุนที่มีความเชื่อมั่นในตัวเองสูง ยอมรับในการตัดสินใจของตนเอง คล้ายกับนักผจญภัย แต่จะมีความรอบคอบ ระมัดระวัง มักจะลงทุนด้วยตนเอง ส่วนใหญ่กลุ่มนี้มักจะเลือกการลงทุนผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เพราะต้องการความเป็นส่วนตัว

Celebrity (ดาราดูมีชื่อเสียง) เป็นนักลงทุนที่ไม่ค่อยมีความเชื่อมั่นในตัวเอง ในขณะที่เดียวกันก็เป็นพวกตามกระแส ตัดสินใจเร็วไม่คิดให้รอบคอบ

Guardian (ผู้พิทักษ์) เป็นนักลงทุนที่มีความรอบคอบ ระมัดระวังมาก จู้จี้ กลัวการตัดสินใจ เป็นนักลงทุนเชิงรับ และ มักจะมอบหมายให้มืออาชีพดูแลการลงทุนแทนตนเอง

Straight Arrow (ผู้ที่อยู่คาบเส้น) ไม่ตกอยู่ประเภทใดเลย จะมีคุณสมบัติตกอยู่ตรงกลาง

แต่ไม่ว่าจะเป็นนักลงทุนกลุ่มใด ๆ ก็ตาม เป้าหมายสูงสุดของนักลงทุนที่ได้ตัดสินใจเลือกเข้ามาลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ฯ คือ ต้องการผลตอบแทนสูงสุดจากทางเลือกที่เลือก ณ ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้เหมือนกัน (Maximized return at assumed risk)

3.3.4.2 หลักสำคัญเบื้องต้นสำหรับนักลงทุน

หลักสำคัญที่นักลงทุนต้องให้ความสนใจ และต้องคำนึงถึงทุกครั้งที่มีการตัดสินใจเลือกลงทุนซื้อ/ขายหลักทรัพย์ มีดังนี้

1. ความเสี่ยง การลงทุนทุกอย่างมีความเสี่ยงแฝงอยู่ มากบ้างน้อยบ้างตามแต่ลักษณะของธุรกิจที่ลงทุน บางครั้งธุรกิจที่มีความเสี่ยงสูงอาจให้ผลตอบแทนสูง แต่หากผิดพลาดก็อาจขาดทุนสูงด้วยเช่นกัน ในธุรกิจหลักทรัพย์ก็เป็นไปตามวัฏจักรของการลงทุนเช่นกัน อย่างไรก็ตาม ตลาดหลักทรัพย์ฯ ยังมีหน่วยงานภาครัฐคอยกำลึงดูแล และมีทางเลือกค่อนข้างมากไว้ให้นักลงทุนตัดสินใจเลือกลงทุน ประเภทของความเสี่ยงนั้นสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

- ความเสี่ยงจากปัจจัยมหภาค (Macro Factors) เป็นความเสี่ยงที่มีในระบบที่นักลงทุนไม่สามารถหลีกเลี่ยง และคาดการณ์ล่วงหน้าได้ เป็นผลกระทบจากภาวะแวดล้อมนอกธุรกิจ เช่น สภาวะการณ์เศรษฐกิจ ความผันแปรของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ หรือการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง
- ความเสี่ยงจากปัจจัยจุลภาค (Micro Factors) เป็นความเสี่ยงเฉพาะตัวหลักทรัพย์ สามารถหลีกเลี่ยงได้ โดยการกระจายการลงทุน หรือหลีกเลี่ยงการลงทุน

2. ประสบการณ์และความรู้ ถึงแม้มีความสำคัญกับนักลงทุนเป็นอย่างมาก ดังนั้น นักลงทุนรายใหม่ที่ยังขาดประสบการณ์ หรือมีพื้นฐานความรู้ค่อนข้างน้อยควรจะต้องศึกษาหาความรู้ และติดตามสารสนเทศผ่านสื่อ ฝึกการวิเคราะห์ และสังเคราะห์สารสนเทศที่ได้รับมา เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการลงทุนของตนเอง

3. การกระจายเงินลงทุน มีคติเตือนใจสำหรับนักลงทุนรายใหม่ที่ก้าวเข้าสู่ธุรกิจหลักทรัพย์คือ “อย่าเก็บไข่ไว้ในตะกร้าใบเดียว” ซึ่งสามารถใช้อธิบายการกระจายการลงทุนเงินลงทุนได้ดีที่สุด เพราะหลักทรัพย์แต่ละตัวจะมีความเสี่ยงในการลงทุนไม่เท่ากัน นักลงทุนที่มีประสบการณ์จะกระจายการลงทุน โดยไม่ทุ่มการลงทุนในหลักทรัพย์กลุ่มเดียว หรือหลักทรัพย์ประเภทเดียวกัน แต่จะกระจายการลงทุนออกไป บางส่วนซื้อหลักทรัพย์ชนิดที่เป็นหลักทรัพย์ลงทุน เพื่อหวังผลกำไรจากเงินปันผลหรือดอกเบี้ย บางส่วนเลือกลงทุนในหลักทรัพย์ของกิจการที่กำลังเติบโต และกันทุนส่วนน้อยไว้แก่งกำไรในหลักทรัพย์ที่มีความผันผวนสูง

4. ผลตอบแทนจากการลงทุน ผลตอบแทนในการลงทุนของหลักทรัพย์นั้นมีหลายรูปแบบ ทั้งจากเงินปันผล หลักทรัพย์ปันผล ดอกเบี้ย และกำไรส่วนต่างจากการขายหลักทรัพย์

5. การเลือกซื้อ/ขายหลักทรัพย์ การเลือกลงทุนในหลักทรัพย์จำเป็นต้องมีการพิจารณาและตัดสินใจอย่างรอบคอบ โดยอาศัยข้อมูลสารสนเทศผ่านสื่อหลาย ๆ แหล่งเกี่ยวกับหลักทรัพย์นั้น ๆ เพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจเลือกลงทุนว่าหลักทรัพย์ใดให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่าในระดับความเสี่ยงที่นักลงทุนสามารถรับได้ ในการวิเคราะห์สารสนเทศ เพื่อการลงทุนอาจแบ่งออกได้เป็น 2 วิธีการใหญ่ ๆ คือ 1) การวิเคราะห์ว่าหลักทรัพย์นั้นเหมาะสมกับการลงทุนหรือไม่ และ 2) การวิเคราะห์เพื่อหาจังหวะการลงทุน (ชลดดา เสริมนิภารัตน์, 2534 : น. 28 - 32)

1. การวิเคราะห์ว่าหลักทรัพย์นั้นเหมาะสมกับการลงทุนหรือไม่ เป็นการวิเคราะห์เพื่อประเมินมูลค่าของหลักทรัพย์ที่จะลงทุน ศัพท์ในธุรกิจหลักทรัพย์ เรียกว่า การวิเคราะห์หลักทรัพย์จากปัจจัยพื้นฐาน ส่วนใหญ่นักลงทุนจะเลือกใช้การวิเคราะห์ลักษณะนี้กับหลักทรัพย์ประเภทลงทุน ซึ่งมีเกณฑ์การวิเคราะห์กว้าง ๆ ดังนี้

- วิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจโดยทั่วไป เพื่อศึกษาถึงภาวะเศรษฐกิจและแนวโน้ม (Trend) ในอนาคตทั้งเศรษฐกิจภายใน และภายนอกประเทศ การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจ ทำให้สามารถคาดการณ์ภาวะการเงินของประเทศ และภาวะตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้
- วิเคราะห์อุตสาหกรรมและการลงทุน เพื่อดูภาวะอุตสาหกรรม และการลงทุนแต่ละประเภท หรือประเภทที่สนใจจะลงทุน
- วิเคราะห์บริษัท เพื่อดูฐานะและผลการดำเนินงานของบริษัท ทั้งในด้านการจัดการ และการเงิน การวิเคราะห์ด้านการจัดการ โดยดูถึงประสิทธิภาพในการบริหารงานของบริษัท ส่วนการวิเคราะห์ด้านการเงินเป็นการวิเคราะห์จากงบแสดงฐานะการเงิน และงบกำไรขาดทุนของธุรกิจในอดีตและปัจจุบัน เพื่อตรวจสอบความมั่นคงของบริษัทนั้น ๆ

3.3.4.3 สารสนเทศเพื่อการซื้อ/ขายหลักทรัพย์สำหรับนักลงทุน

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามของผู้วิจัย พบว่าสารสนเทศที่นักลงทุนจะนำมาวิเคราะห์เพื่อการลงทุน จะได้มาจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้

- สิ่งพิมพ์ทางเศรษฐกิจของหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย สภาพัฒนาเศรษฐกิจ ธนาคารพาณิชย์
- สิ่งพิมพ์จากตลาดหลักทรัพย์ฯ
- สิ่งพิมพ์จากสื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร
- รายงานประจำปีของบริษัท
- สื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ และสื่อใหม่ เช่นระบบออนไลน์
- จากพนักงานของบริษัทฯ

นอกจากนั้นผู้วิจัยได้ค้นพบว่า ในส่วนของกลุ่มพนักงานของบริษัทนายหน้าค้าหลักทรัพย์ และนักลงทุนประเภทบุคคล ที่ทำการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ฯ ผ่านบริษัทนายหน้าค้าหลักทรัพย์ จะมีการเลือกรับสารสนเทศจาก 3 ช่องทางสื่อหลักคือ ช่องทางสื่อโดยตลาดหลักทรัพย์ฯ ช่องทางสื่อของบริษัทนายหน้าค้าหลักทรัพย์ และช่องทางสื่อผู้ขายข้อมูลตลาดหลักทรัพย์ที่ได้รับอนุญาต โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ช่องทางสื่อโดยตลาดหลักทรัพย์ฯ

เป็นช่องทางสื่อที่อยู่ในการควบคุม และจัดการ โดยตลาดหลักทรัพย์ฯ ถือเป็นสื่อที่ควบคุมสารสนเทศได้ สารสนเทศหลักที่นำเสนอผ่านช่องทางสื่อ นี้ จะเป็นสารสนเทศเกี่ยวกับราคาหลักทรัพย์ และข้อมูลสารสนเทศบริษัทจดทะเบียน ซึ่งเป็นสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับราคาของหลักทรัพย์โดยตรง พนักงานของบริษัทนายหน้าค้าหลักทรัพย์ และนักลงทุน จะนำมาวิเคราะห์เพื่อการลงทุน แบ่งออกเป็น

- **บริการ SET Info Products**

บริการข้อมูลตลาดหลักทรัพย์ฯ (SET Information Products) หรือที่เรียกโดยย่อว่า “SETINFO” เป็นแหล่งรวมข้อมูลบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ ซึ่งหมายรวมถึง ข้อมูลข่าว งบการเงิน ข้อมูลการซื้อขายหลักทรัพย์ทั้งในอดีต (Historical) และในขณะเวลาซื้อ/ขาย (Real-time) รายชื่อผู้ถือหุ้น คณะกรรมการ สิทธิประโยชน์การลงทุน ฯลฯ ที่ตลาดหลักทรัพย์ฯ

นำเสนอเพื่อให้บริการแก่บริษัทสมาชิก ผู้ขายข้อมูล ลือหนังสือพิมพ์ สถาบันการศึกษา กองทุน องค์การภาครัฐ และนักลงทุนทั่วไป โดยมีวัตถุประสงค์ไม่ว่าจะเป็นการใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ หรือเพื่อใช้ประกอบการศึกษาในการลงทุน

บริการ SETINFO เป็นระบบที่พัฒนาโดยตลาดหลักทรัพย์ฯ เพื่อให้เป็นแหล่งรวมข้อมูล บริษัทจดทะเบียนที่มีความน่าเชื่อถือ ด้วยข้อมูลที่ถูกต้อง ทันสมัย และง่ายต่อการใช้งาน พร้อมด้วย บริการในหลากหลายรูปแบบที่ผู้ให้บริการสามารถเลือกใช้งานให้ตรงกับความต้องการ ซึ่งจะช่วยให้ ประหยัดต้นทุน และเวลาในการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยอัตราค่าบริการจะขึ้นอยู่กับประเภทของผู้ รับบริการ (ไม่รวมค่าธรรมเนียมสื่อสารและภาษีมูลค่าเพิ่ม)

ปัจจุบันบริการ SETINFO จะถูกแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ตามประเภทของการนำข้อมูลไป ใช้ต่อ ดังนี้

1. กลุ่มข้อมูลที่ต้องมีการพัฒนาข้อมูลต่อ (Data feed) โดยข้อมูลกลุ่มนี้จะแบ่ง ออกเป็น 3 กลุ่มย่อย ดังนี้

1.1 ระบบรายงานราคาซื้อขายหลักทรัพย์ขณะเวลาซื้อขาย หรือที่เรียกว่า ระบบ Price Reporting System (PRS) เป็นระบบรายงานราคาซื้อขายหลักทรัพย์ ณ เวลาซื้อ ขาย (Real-time Reporting Price) ซึ่งเชื่อมต่อโดยตรงจากระบบ ASSET - Automated Trading System at the Stock Exchange of Thailand หรือระบบซื้อ/ขาย หลักทรัพย์ของตลาดหลักทรัพย์ฯ และศูนย์รวม ข้อมูลราคาหลักทรัพย์ ณ ขณะเวลา ซื้อ/ขายของตลาดหลักทรัพย์ โดยเวลาในการให้บริการจะอยู่ในระหว่างช่วงเวลาที่ซื้อ/ขาย หลักทรัพย์ของตลาดหลักทรัพย์ฯ

1.2 ระบบรายงานราคาซื้อ/ขายหลักทรัพย์ ณ สิ้นวัน หรือที่เรียกว่าระบบ On-line Asset Quotation (OAQ) เป็นบริการข้อมูลราคาปิดหลักทรัพย์ และดัชนี หลักทรัพย์ ณ สิ้นวันทำการ ซึ่งถือว่าเป็น “รายงานสรุปภาพรวม และราคาปิดของ ตลาดหลักทรัพย์ฯ อย่างเป็นทางการ” โดยเวลาในการให้บริการ จะอยู่ในช่วง ณ สิ้นวัน ทำการ เวลาประมาณ 17:45 น ขึ้นไป ของทุกวันที่มีการซื้อ/ขายหลักทรัพย์

1.3 ข้อมูลสารสนเทศของบริษัทจดทะเบียน หรือเรียกว่าระบบ Public SIMS Information (PSIMS) เป็นระบบฐานข้อมูลเชิงลึกของบริษัทจดทะเบียนในตลาด หลักทรัพย์ฯ ซึ่งประกอบไปด้วยข้อมูลสำคัญ 3 ประเภท ได้แก่ ข้อมูลราคาซื้อ/ขาย หลักทรัพย์ ข้อมูลบริษัทจดทะเบียน และข่าวของบริษัทจดทะเบียน เวลาในการ ให้บริการ จะอยู่ในช่วง ณ สิ้นวันทำการ ช่วงเวลาประมาณ 21:00 น ขึ้นไป ของทุกวันที่มีการซื้อ/ขายหลักทรัพย์

2. กลุ่มข้อมูลซึ่งนำเสนอผ่านระบบเผยแพร่ข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์ฯ ซึ่งเรียกว่าบริการ “SETSMART” (SET Market Analysis and Reporting Tool) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มบริการ ดังต่อไปนี้

2.1 SETSMART on Extranet ซึ่งเป็นบริการผ่านเครือข่ายภายในของตลาดหลักทรัพย์ฯ เพื่อให้บริการแก่บริษัทสมาชิก บริษัทวิจัย และกลุ่มผู้ใช้ข้อมูลเชิงลึก ลักษณะของสารสนเทศ เป็นระบบฐานข้อมูลที่ผสมผสานการแสดงผลหลักทรัพย์ ณ เวลาซื้อ/ขาย ราคาซื้อขายหลักทรัพย์และดัชนีย้อนหลัง ข้อมูลทางสถิติที่สำคัญ และข้อมูลสารสนเทศของบริษัทจดทะเบียน มีรูปแบบการใช้งานระบบ Web-based application ช่วงเวลาในการให้บริการตั้งแต่ 6:30 น. – 24:00 น. ในวันจันทร์ถึงวันอาทิตย์

ภาพ 3.9 แสดงหน้าเว็บเพจของบริการ SETSMART

ที่มา <http://www.setsmart.net>, 2549 : ระบบออนไลน์

2.2 SETSMART on Internet หรือ SETSMART Investor Version เป็นบริการระบบข้อมูลตลาดหลักทรัพย์ฯ บนอินเทอร์เน็ต ที่พัฒนาโดยตลาดหลักทรัพย์ฯ เพื่อเป็นอีกหนึ่งช่องทางเลือกให้แก่นักลงทุนรายย่อยในการเข้าถึงข้อมูลบริษัทจดทะเบียน และราคาซื้อ/ขายหลักทรัพย์ เหมาะสำหรับนักลงทุนทั่วไปที่ต้องการใช้บริการข้อมูลปัจจัยพื้นฐาน เพื่อวิเคราะห์หลักทรัพย์ ช่วยให้นักลงทุนวิเคราะห์การลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และลดความเสี่ยงในการลงทุน มีช่วงเวลาในการให้บริการตลอด 24 ชม. ในวันจันทร์ถึงวันอาทิตย์

2.3 SETSMART Enterprise หรือ New Generation Software for SET Info Products เป็นระบบฐานข้อมูลตลาดหลักทรัพย์ฯ ซึ่งติดตั้ง ณ สถานที่ของผู้รับบริการ เรียกใช้บริการผ่านระบบอินเทอร์เน็ตภายในของสมาชิกที่ติดตั้งระบบ SETSMART Enterprise นำเสนอข้อมูลสารสนเทศ และข่าวย้อนหลังของบริษัทจดทะเบียน ข้อมูลราคาซื้อขายหลักทรัพย์ และดัชนีย้อนหลัง และข้อมูลทางสถิติที่สำคัญไว้ในบริการเดียว มีรูปแบบระบบ Web-based application สารสนเทศที่ถูกบรรจุในฐานข้อมูลระบบ SETSMART Enterprise เป็นระบบฐานข้อมูลเชิงลึกที่ให้ข้อมูลย้อนหลังของราคาหลักทรัพย์ และดัชนีหลักทรัพย์ตั้งแต่ตลาดหลักทรัพย์ฯ เริ่มเปิดดำเนินการ ในส่วนบริการ SETSMART Enterprise นี้ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า สารสนเทศที่มีให้บริการคล้ายกับบริการ SETSMART on Extranet ข้อแตกต่างอยู่ที่ระบบ SETSMART Enterprise จะเป็นการเชื่อมต่อระบบฐานข้อมูลของผู้ใช้บริการ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตภายในของสมาชิกที่ติดตั้งระบบ SETSMART Enterprise

ตลาดหลักทรัพย์ฯ ในฐานะหน่วยงานหลักที่ดูแล SETINFO ได้ทำการสรุปประเภทผู้รับสารสนเทศ กับประเภทบริการที่เหมาะสม ได้ผลตามตาราง 3.3

ประเภทผู้รับสารสนเทศ / ประเภทบริการ	PRS	OAQ	PSIMS	SETSMART Extranet	SETSMART Internet	SETSMART Enterprise
บริษัทสมาชิก	✓	✓	✓	✓		✓
ผู้ขายข้อมูล	✓	✓	✓			
บริษัทจดทะเบียน				✓		
บริษัทวิจัย				✓		
สถาบันการศึกษา						✓
องค์กรภาครัฐ						✓
กองทุน		✓		✓		
ธนาคาร		✓		✓		
นักลงทุนทั่วไป					✓	
สื่อ / หนังสือพิมพ์		✓		✓		

ตาราง 3.3 แสดงประเภทผู้รับสารสนเทศ กับประเภทบริการที่เหมาะสม

ที่มา : ปรับปรุงจาก ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ระบบออนไลน์ : 2549)

- ระบบนำส่งสารสนเทศทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือ ระบบเอลลิด ELCID

ระบบ ELCID (ELECTRONIC COMPANIES INFORMATION DISCLOSURE) เป็นระบบการเปิดเผยข้อมูล ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของบริษัทจดทะเบียนที่ตลาดหลักทรัพย์ฯ จัดเตรียมให้แก่บริษัทจดทะเบียน เพื่อการส่งข้อมูล ข่าวสารมายังตลาดหลักทรัพย์ฯ บริษัทจดทะเบียน และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยสามารถส่งข่าวสาร หรือข้อมูลมายังตลาดหลักทรัพย์ฯ ผ่านคอมพิวเตอร์ของคนที่เชื่อมต่อ online กับคอมพิวเตอร์ของตลาดหลักทรัพย์ฯ โดยใช้ระบบ ELCID ช่วยให้สามารถกระจายข่าวสารและข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวางในทันที

เพื่อให้การเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนสามารถแพร่กระจายได้อย่างรวดเร็ว และกว้างขวาง ตลาดหลักทรัพย์ฯ กำหนดให้บริษัทจดทะเบียนต้องเปิดเผยข้อมูลผ่านระบบ ELCID และนับตั้งแต่กลางปี 2541 เป็นต้นไป การเปิดเผยข้อมูลผ่าน ELCID จะต้องมีการแปลภาษาอังกฤษควบคู่มาด้วย เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันในการได้รับทราบข้อมูลระหว่างผู้ลงทุนไทย และผู้ลงทุนชาวต่างประเทศ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, ระบบออนไลน์ : 2549)

- สถานีโทรทัศน์เพื่อการลงทุน มั่นนี้ชาแนล (Money Channel)

สถานีโทรทัศน์มั่งนี้ชาแนล (<http://www.moneychannel.co.th>) มีต้นกำเนิดจาก ตลาดหลักทรัพย์ฯ ต้องการให้มีสถานีโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาด้านเศรษฐกิจและการลงทุน ที่ถูกต้องจากแหล่งข้อมูลโดยตรง เพื่อประโยชน์ต่อการตัดสินใจลงทุนและการบริหารเงินส่วนบุคคลที่มีประสิทธิภาพ อันจะทำให้เกิดวัฒนธรรมการลงทุนในหมู่ประชาชนขึ้นในระยะยาว Money Channel จึงได้ถือกำเนิดขึ้นมา โดยเป็นช่องทางสื่อโทรทัศน์ที่ตลาดหลักทรัพย์ฯ เป็นเจ้าของเวลา และเจ้าของรายการ เพื่อให้บริการแก่กลุ่มเป้าหมายหลัก คือ นักลงทุนตลาดหลักทรัพย์ฯ และกลุ่มเป้าหมายรองคือประชาชนทั่วไป รูปแบบการให้บริการ มีดังนี้

- เป็นรายการโทรทัศน์ที่มีการเผยแพร่ทุกวันตลอด 24 ชั่วโมง สารสนเทศครอบคลุมทั้งข่าวการเงิน บทวิเคราะห์ ข้อมูลการลงทุน ที่มีเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ และมีความน่าเชื่อถือของประเทศไทย
- นำเสนอข้อมูลสารสนเทศ ความรู้ทางการเงินที่ซับซ้อน ให้เป็นข้อมูลที่ง่ายต่อความเข้าใจ กระตุ้นให้เกิดการลงทุนให้กว้างขวางมากขึ้น
- สอดแทรกเรื่องการเงินไปพร้อมกับความบันเทิง รวมทั้งนำเสนอแนวคิดหรือความคิดเกี่ยวกับการบริหารเงินอย่างเหมาะสมแก่ผู้ชมในวงกว้าง อันเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ (Financial literacy)

นักลงทุน หรือผู้สนใจสามารถรับชมรายการได้จาก

- รายการโทรทัศน์บอกรับสมาชิก UBC97
- เคเบิลทีวีท้องถิ่น ทั่วประเทศ
- งานดาวเทียม กลุ่มสามารถ
- เว็บไซต์รับชมแบบ Live (settrade.com/webhoon.com)
- ระบบบันทึก บรอดแบนด์ (VDO On demand)
- รับฟังผ่านรายการวิทยุ FM101

(<http://www.moneychannel.co.th>, ระบบบรอดแบนด์ : 2549)

● บริษัท เซ็ทเทรด ดอท คอม จำกัด

บริษัท เซ็ทเทรด ดอท คอม จำกัด (<http://www.settrade.com>) จัดตั้งขึ้นโดยตลาดหลักทรัพย์ฯ เป็นผู้ถือหุ้นร้อยละ 99.99 ของทุนจดทะเบียน เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ.2543 และเปิดดำเนินการเมื่อ 3 พฤศจิกายน 2543 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำหน้าที่ให้บริการระบบซื้อ/ขายหลักทรัพย์ผ่านอินเทอร์เน็ต และเทคโนโลยีการลงทุนแก่บริษัทหลักทรัพย์ เพื่อเพิ่มช่องทางการส่งคำสั่งซื้อ/ขายหลักทรัพย์ และอำนวยความสะดวกแก่ผู้ลงทุน รวมทั้งการพัฒนาระบบงานคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักทรัพย์ ตลอดจนเป็นตัวแทนขาย และดูแลงานการตลาดข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์ฯ ให้เผยแพร่อย่างมีประสิทธิภาพ ไปยังนักลงทุน และหน่วยงานต่าง ๆ ในตลาดทุนไทย

เซ็ทเทรด ดอท คอม มีวิสัยทัศน์เพื่อมุ่งพัฒนาตลาดทุนไทย โดยการเป็นศูนย์กลางด้านการให้บริการระบบซื้อ/ขายหลักทรัพย์ โดยใช้เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต และบริการเผยแพร่สารสนเทศของตลาดหลักทรัพย์ฯ อย่างทั่วถึง ถูกต้อง รวดเร็ว ครบถ้วน และมีประสิทธิภาพ

หน่วยงานภายใน เซ็ทเทรด ดอท คอม ประกอบด้วย 3 ฝ่ายงานได้แก่ ฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ ฝ่ายสนับสนุนเทคโนโลยีสารสนเทศ ฝ่ายการตลาด และพัฒนารธุรกิจ

สินค้าและบริการของ เซ็ทเทรด ดอท คอม ทั้งหมดเป็นการให้บริการข้อมูลสารสนเทศผ่านสื่อใหม่ทุกชนิด มีดังต่อไปนี้

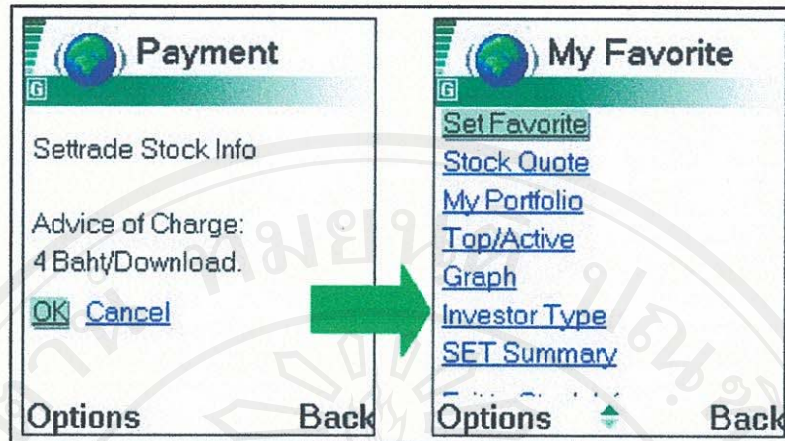
1. การให้บริการสารสนเทศผ่าน โทรศัพท์ชนิดพกพา โดยมีบริการให้เลือก คือ

- การส่งข้อความดูโทรศัพท์ชนิดพกพา (SETTRADE SMS) มีจุดเด่น คือ ใช้ง่าย ดูข้อมูลได้ทุกที่ ทุกเวลาผ่านโทรศัพท์ชนิดพกพาทุกรุ่นที่สามารถรับ/ส่ง SMS ได้ ครอบคลุมครบทุกระบบผู้ให้บริการในประเทศไทย และมีค่าใช้จ่ายต่ำ

ข้อมูลหลักทรัพย์	ข้อมูลกับดักหลักทรัพย์	ข้อมูลกับดักเวลาใหม่
Textmessage BBL Last: 92.50 Chg: -2.50 (-2.63%) Hi: 94.50 Lo: 92.00 Vol: 694M Val: 7.5M Bid: 92.00 1295900 Options	Textmessage SET 626.85 Chg: 21.53 (+3.32%) Val: 25.529 M Vol: 1.863 M Hi: 643.22 - 5.16 Low: 626.13 - 22.25 Gainers: 22 Unchanged: 41 BackOptions	Textmessage From: 1922955 Reply centre defined MAI INDEX: 182.82 - 8.58 - 4.48% at 27/10/2004 17:00:15 BackOptions
ข้อมูล SET 50	ข้อมูลหลักทรัพย์ที่มีราคาเปลี่ยนแปลงสูงถึง (5 วันลบขึ้น)	ข้อมูลหลักทรัพย์ที่มีราคาเปลี่ยนแปลงลดลง (5 วันลบขึ้น)
Textmessage SET 50 43.78 Chg: -1.59 (-3.50%) Val: 25.529 M Vol: 1.863 M Hi: 44.97 - 0.40 Low: 43.68 - 1.69 Options	Textmessage Gainers: TIC 35.25 +8.00 (+29.36%) AJW1 3.28 +0.12 (+3.80%) SF 6.15 +0.15 (+2.50%) EWC 67.00 +1.50 (+2.29%) PPPC P 109 +2.00 (+1.87%) BackOptions	Textmessage Losers: SPLW2 0.37 -0.13 (-26.00%) SCB C1 0.92 -0.31 (-25.20%) APCW1 0.29 -0.07 (-19.44%) TRAFW1 1.44 -0.26 (-15.29%) NMGW2 2.96 -0.50 (-14.45%) BackOptions

ภาพ 3.10 ตัวอย่างหน้าจอโทรศัพท์ชนิดพกพาเมื่อใช้บริการ SETTRADE SMS
ที่มา <http://www.settrade.com>, 2549 : ระบบออนไลน์

- การใช้บริการผ่านระบบ WAP/GPRS ผ่านโทรศัพท์ชนิดพกพาทุกรุ่นที่สามารถใช้งานระบบ WAP/GPRS ได้ มีทั้งบริการแบบคิดเป็นจำนวนครั้งที่ใช้บริการ หรือระบบเหมาจ่าย โดยชำระค่าบริการพร้อมกับใบเรียกชำระค่าบริการโทรศัพท์ชนิดพกพาตามรอบการใช้งานปกติ สารสนเทศที่ให้บริการมีทั้ง รายงานภาวะตลาดหลักทรัพย์ฯ สารสนเทศปัจจัยพื้นฐาน ข้อมูลหลักทรัพย์ และสารสนเทศอื่นๆ พร้อมทั้งการใช้บริการร่วมกับระบบ SMS เพื่อใช้เตือนราคาตัวหลักทรัพย์ ซึ่งต้องเสียค่าบริการเพิ่มเติมตามจำนวนครั้งของการส่ง SMS
- การใช้บริการผ่านระบบ IVR ซึ่งเป็นบริการที่ผู้ให้บริการโทรศัพท์ชนิดพกพาเพียงบางระบบเท่านั้นที่สามารถรองรับบริการนี้ได้ รูปแบบการให้บริการ คล้ายกับระบบออนไลน์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต แต่ใช้บริการผ่านโทรศัพท์ชนิดพกพาแทน

ภาพ 3.11 ตัวอย่างหน้าจอโทรศัพท์ชนิดพกพาเมื่อใช้บริการระบบ IVR

ที่มา <http://www.settrade.com>, 2549 : ระบบออนไลน์

- บริการ ซื้อ/ขายหลักทรัพย์ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตผ่าน โทรศัพท์ชนิดพกพา และผ่านคอมพิวเตอร์ชนิดพกพา (Pocket PC) โดยมีบริการให้ข้อมูลสารสนเทศร่วมกับบริการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ (<http://www.settrade.com> , ระบบออนไลน์ : 2549)

ช่องทางสื่อของบริษัทนายหน้าค้าหลักทรัพย์

เมื่อนักลงทุนมีความต้องการข้อมูลสารสนเทศ เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกลงทุนในตัวหลักทรัพย์นั้น นักลงทุนจะทำการค้นหาสารสนเทศจากสื่อจากช่องทางสื่อต่าง ๆ และช่องทางสื่อหนึ่งที่นักลงทุนส่วนใหญ่เลือกรับสารสนเทศก็คือสื่อบุคคล โดยสื่อบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักลงทุนก็คือพนักงานของบริษัทฯ ที่นักลงทุนได้ตัดสินใจเปิดบัญชีเพื่อการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ด้วย

จากการเก็บข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยพบว่าบริษัทฯ ทุกแห่งได้ทุ่มงบประมาณเป็นจำนวนมาก เพื่อใช้ในงานด้านการพัฒนาระบบสารสนเทศ งานด้านการค้นคว้าวิจัยด้านธุรกิจหลักทรัพย์ และการค้นหาแหล่งสารสนเทศจากแหล่งอื่น ๆ นอกเหนือจากตลาดหลักทรัพย์ฯ เพื่อให้บริษัทฯ มีข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัย รวดเร็ว แม่นยำ และเพียงพอต่อความต้องการด้านข้อมูลสารสนเทศ อันไม่มีขอบเขตจำกัดของนักลงทุน

ดังนั้นบริษัทฯ ทุกแห่งจะจัดช่องทางสื่อเฉพาะไว้ให้พนักงานของบริษัทฯ ที่มีหน้าที่ในการติดต่อสื่อสารกับนักลงทุนซึ่งก็คือ เจ้าหน้าที่การตลาด และเจ้าหน้าที่รับอนุญาต เพื่อให้พนักงาน

ของบริษัทฯ นำสารสนเทศผ่านช่องทางสื่อเฉพาะ มานำเสนอเพื่อให้บริการกับนักลงทุน โดยรูปแบบการให้บริการสารสนเทศของบริษัทฯ นั้น สามารถแบ่งได้ 4 ประเภท ดังนี้

1. สารสนเทศที่อยู่ในระบบ เป็นสารสนเทศที่ถูกบรรจุอยู่ในระบบอินเทอร์เน็ต หรือระบบอินเทอร์เน็ตภายในองค์กรของแต่ละบริษัทฯ เป็นบริการที่บริษัทฯ จัดหาจากผู้ขายข้อมูล โดยชำระค่าบริการเป็นลักษณะการทำสัญญา ต่อจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ พนักงานฯ จะนำสารสนเทศที่ได้รับผ่านสื่อมาเผยแพร่ให้กับนักลงทุน หรือหากนักลงทุนเดินทางทำการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ด้วยตนเอง ณ ห้องค้าหลักทรัพย์ ก็สามารถที่จะมาใช้บริการได้ด้วยตนเอง บริการนี้มีจุดเด่นคือสารสนเทศฉบับไว และสามารถนำเสนอสารสนเทศในรูปแบบเชิงสถิติ กราฟ หรือแอนิเมชันได้ จากการเก็บข้อมูลภาคสนามผู้วิจัยพบว่าสารสนเทศที่อยู่ในระบบที่บริษัทฯ ทุกแห่งให้บริการ มีดังนี้

- FIS เป็นบริการที่นำเสนอสารสนเทศลักษณะเดียวกับบริการ SETSMART ของทางตลาดหลักทรัพย์ฯ คือเป็นสารสนเทศแบบ ณ เวลานั้น แต่นำเสนอเป็นภาษาอังกฤษ
- Reuters เป็นสารสนเทศที่มาจากแหล่งสารคือสำนักข่าวรอยเตอร์ บริการนี้ได้รับความนิยมสูง ทั้งพนักงานฯ และนักลงทุนเนื่องจากสารสนเทศที่นำเสนอมิได้มีเพียงข้อมูลในรูปแบบตัวอักษร แต่ Reuters ยังมีบริการนำเสนอสารสนเทศในรูปแบบเชิงสถิติ กราฟ หรือแอนิเมชัน ซึ่งพนักงานฯ และนักลงทุน สามารถนำไปใช้กับการตัดสินใจเลือกลงทุนโดยอาศัยการวิเคราะห์ทางเทคนิคได้
- บทวิเคราะห์หลักทรัพย์ในรูปแบบ E-Document โดยทั่วไปแล้วส่วนงานวิเคราะห์หลักทรัพย์ หรือส่วนงานด้านวิจัย และการลงทุนของบริษัทฯ จะส่งบทวิเคราะห์หลักทรัพย์ผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ให้กับเจ้าหน้าที่การตลาด และเจ้าหน้าที่รับอนุญาต ก่อนเวลา 9.00 น. เพื่อให้พนักงานฯ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านการให้คำแนะนำต่อนักลงทุน หรือให้พนักงานฯ ทำการส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ต่อให้นักลงทุน ถือเป็น การเผยแพร่สารสนเทศที่รวดเร็ว ประหยัดทั้งเวลา และค่าใช้จ่าย บทวิเคราะห์หลักทรัพย์ที่เผยแพร่ จะมี 3 ประเภทใหญ่คือ บทวิเคราะห์หลักทรัพย์จากปัจจัยพื้นฐาน บทวิเคราะห์หลักทรัพย์โดยหลักทางเทคนิค และข่าวสารทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนของนักลงทุน โดยบริษัทฯ จะต้องระบุถึงที่มาของแหล่งสารสนเทศ

ที่ใช้เป็นแหล่งข้อมูลเบื้องต้น ชื่อผู้จัดทำบทวิเคราะห์หรือผู้จัดทำบทความ และบทความชี้แจงกำกับในเอกสาร ตัวอย่างเช่น “รายงานนี้จัดทำบนพื้นฐานของข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณชน และข้อมูลที่เชื่อว่าเชื่อถือได้ อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ ไม่สามารถรับประกันความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของข้อมูลความคิดเห็นในรายงานนี้เป็นความคิดเห็น ณ วันที่ที่ปรากฏ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ในภายหลังโดยไม่จำเป็นต้องแจ้งให้ทราบ บริษัทฯ จัดทำรายงานนี้เพื่อเป็นการเผยแพร่ข้อมูลให้กับนักลงทุนเท่านั้น บริษัทฯ ไม่รับผิดชอบต่อการนำข้อมูล หรือบทความไปใช้ในทุกรณ ดังนั้นนักลงทุนควรใช้ดุลพินิจในการพิจารณาการลงทุน อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ และบริษัทในเครืออาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับบริษัทต่างๆ ที่ถูกกล่าวถึงในรายงาน”

- E-Finance Thai เป็นบริการในรูปแบบ On Web Service ผ่านการใช้งานเว็บไซต์ <http://www.eFinancethai.com> ซึ่งนอกเหนือจากการให้บริการในด้านข่าวสารเกี่ยวกับการลงทุนแล้ว เว็บไซต์นี้ยังบรรจุบทวิเคราะห์หลักทรัพย์ของบริษัทฯ หลายแห่งที่เป็นพันธมิตรกับเว็บไซต์แห่งนี้ ทำให้นักลงทุนสามารถเลือกอ่านบทวิเคราะห์หลักทรัพย์ได้อย่างหลากหลาย และที่เป็นจุดเด่นของเว็บไซต์นี้ คือ การนำเสนอข่าวลือผ่านบทความที่มีการใช้สำนวนคล้ายกับบทความซุบซิบ (Gossip) ของข่าวบันเทิงมีลักษณะตามภาพ 3.12

ภาพ 3.12 แสดงบทความนำเสนอข่าวลือของเว็บไซต์ E-Finance Thai

ที่มา <http://www.eFinancethai.com>, 2549 : ระบบออนไลน์

2. บริการสารสนเทศตามคำขอของนักลงทุน หากนักลงทุนต้องการสารสนเทศในเชิงลึกหรือส่วนที่เพิ่มเติมจากสารสนเทศที่อยู่ในระบบแล้ว บริษัทฯ ยังมีบริการนี้เสริมเพิ่มเติมให้กับนักลงทุน โดยมีบริการดังนี้
 - บริการสารสนเทศจาก ผู้ขายข้อมูลตลาดหลักทรัพย์ที่ได้รับอนุญาต (SET Authorized Data Vendors) เป็นสารสนเทศที่มีความละเอียดครบถ้วน เหมาะสำหรับนักลงทุนระยะยาว
 - ข้อมูลเชิงลึก หากนักลงทุนรายนั้น ๆ มีความต้องการสารสนเทศเพื่อการลงทุนอย่างแท้จริง ส่วนใหญ่จะเป็นรายงานการวิจัยของบริษัทฯ
3. บริการเสียงตามสาย หรือ Morning Brief ทุกวันทำการของตลาดหลักทรัพย์ฯ ในช่วงเวลา ประมาณ 8.45 น. บริษัทฯ ทุกแห่งจะมีบริการเสียงตามสายผ่านระบบอินเทอร์เน็ตตรงจากฝ่ายวิเคราะห์หลักทรัพย์ หรือฝ่ายบริหารของบริษัทฯ กระจายผู้ห้องค้าหลักทรัพย์ ณ ที่ทำการสาขาบริษัทฯ ทั่วประเทศ โดยจะเป็นการนำเสนอถึงรายงานการวิจัยของบริษัทฯ ผลสรุปจากการพบบริษัทเจ้าของหลักทรัพย์ (Company Visits) หรือรายงานผลของการดำเนินงานในฐานะที่ปรึกษาทางการลงทุนของบริษัทเจ้าของหลักทรัพย์ หากนักลงทุนหรือพนักงานฯ มีข้อสงสัยหรือต้องการสอบถามประเด็นสงสัย สามารถสื่อสารกับผู้รายงานได้โดยตรงผ่านระบบอินเทอร์เน็ต
4. บริการนำความคิดเห็นของบริษัทฯ อื่น ๆ มาใช้เปรียบเทียบ โดยตรวจสอบแนวคิดการลงทุนของบริษัทฯ ตนเองเทียบกับบริษัทฯ อื่น ๆ เป็นข้อมูลเพิ่มเติม เพราะการรู้แนวความคิดหลาย ๆ แนวเป็นสิ่งที่ดี หากแนวคิดของบริษัทฯ อื่น ๆ น่าสนใจ พนักงานฯ สามารถเก็บไว้ซักถามเจ้าหน้าที่วิเคราะห์หลักทรัพย์ได้

ช่องทางสื่อผู้ขายข้อมูลตลาดหลักทรัพย์ที่ได้รับอนุญาต

ผู้ขายข้อมูลตลาดหลักทรัพย์ที่ได้รับอนุญาต เป็นบริษัทที่ทำธุรกิจเกี่ยวข้องกับตลาดหลักทรัพย์ฯ โดยให้บริการขายข้อมูลที่ได้รับออนไลน์จากคอมพิวเตอร์ของตลาดหลักทรัพย์ฯ เช่น รายงานการซื้อขายตลาดหลักทรัพย์ในขณะทำการซื้อขาย ข่าวคราวเกี่ยวกับบริษัทจดทะเบียน และข้อมูลสถิติอื่นๆ

ผู้ที่ซื้อข้อมูลต่อจากบริษัทผู้ขายข้อมูลส่วนใหญ่จะเป็นบริษัทหลักทรัพย์ โดยข้อมูลสารสนเทศที่ได้รับจะเป็นประโยชน์อย่างมากในการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุน เช่น รายงานข่าวล่าสุดเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของตลาดหลักทรัพย์ต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้ง

ราคาหลักทรัพย์ล่าสุดที่มีตารางและกราฟประกอบ และรายงานหลักทรัพย์ที่มีการซื้อขายสูงสุด นอกจากนั้นยังมีข่าวบริษัทจดทะเบียนที่แจ้งมายังตลาดหลักทรัพย์ฯ ด้วย

ผู้ที่สนใจจะใช้บริการเหล่านี้จะต้องบอกรับเป็นสมาชิกกับบริษัทผู้ขายข้อมูล และทำสัญญาชำระค่าบริการแบบเหมาจ่าย โดยมีรูปแบบการให้บริการ 5 ประเภทดังนี้

1. บริการรายงานราคาหลักทรัพย์ ณ ขณะเวลาซื้อขาย (Real-time SET Market Data) แบ่งเป็น
 - ผู้ขายข้อมูลต่างประเทศ (Foreign Data Vendors)
 - ผู้ขายข้อมูลในประเทศ (Local Data Vendors)
2. บริการรายงานราคาหลักทรัพย์ ค่าช้ากว่าเวลาจริง (Delayed SET Market Data) ในปัจจุบันมีบริการเพียงผู้ขายข้อมูลต่างประเทศ
3. รายงานราคาหลักทรัพย์ ณ สิ้นวัน (End-of-Day Pricing Data) แบ่งเป็น
 - ผู้ขายข้อมูลต่างประเทศ (Foreign Data Vendors)
 - ผู้ขายข้อมูลในประเทศ (Local Data Vendors)
4. รายงานข้อมูลสารสนเทศของบริษัทจดทะเบียน (Listed Company Information) ในปัจจุบันมีบริการเพียงผู้ขายข้อมูลในประเทศเท่านั้น
5. รายงานข่าวบริษัทจดทะเบียนแบบเรียลไทม์ (Real-time Listed Company News) ในปัจจุบันมีบริการเพียงผู้ขายข้อมูลในประเทศเท่านั้นคือ

3.4 การซื้อ/ขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การซื้อ/ขายหลักทรัพย์ มีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ส่วนของนักลงทุน จะต้องเปิดบัญชีเป็นลูกค้าของบริษัทฯ และมีสมุดบัญชีเงินฝากของธนาคารพาณิชย์เป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันตนเอง และหากเกิดกรณีซื้อ/ขายขึ้นมา นักลงทุนสามารถเลือกใช้บริการ ได้ว่าจะจ่ายหรือรับเงินแบบไหน แต่โดยทั่วไปบริษัทฯ มักจะแนะนำให้นักลงทุนเลือกบริการหักบัญชีธนาคารแบบอัตโนมัติ เพื่อความสะดวกรวดเร็ว และป้องกันเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ที่อาจเกิดขึ้น โดยประเภทบัญชีซื้อ/ขายหลักทรัพย์นั้น มี 3 ประเภท

1.1. บัญชีเงินสด (Cash Account)

- เป็นบัญชีที่นักลงทุนต้องชำระค่าหลักทรัพย์เป็นเงินสด
- เมื่อต้องการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ใด ๆ บริษัทฯ จะพิจารณาวงเงินที่เหมาะสมกับฐานะและความสามารถในการชำระหนี้ โดยบริษัทฯ อาจควบคุมการสั่งซื้อ/ขายหลักทรัพย์นั้น ๆ ได้ในกรณีที่วงเงินในการซื้อ/ขายหลักทรัพย์นั้นขาดสภาพคล่อง

- นักลงทุนจะต้องเสียด่านายหน้าให้กับบริษัทฯ ดังกล่าว ในอัตราที่ตลาดหลักทรัพย์กำหนด ทั้งในการซื้อและขายหลักทรัพย์ นั่นคือ 0.25 %

1.2. บัญชีเงินให้กู้ยืมเพื่อซื้อหลักทรัพย์ (Margin Account)

- เป็นบัญชีที่นักลงทุนจ่ายเงินเพียงส่วนหนึ่ง อีกส่วนมาจากการกู้ยืมบริษัทฯ
- นักลงทุนต้องมีตัวหลักทรัพย์เพื่อใช้ในการค้ำประกัน และมีข้อตกลงให้นักลงทุนต้องมีการชำระค่าดอกเบี้ยให้กับบริษัทฯ
- ส่วนหลักในการกำหนดหลักทรัพย์ และอัตรามาร์จิ้น เป็นไปตามสภาพคล่องของตลาด ความผันผวนของราคา และความเสถียรของแต่ละหลักทรัพย์

1.3. บัญชีซื้อ/ขายทางอินเทอร์เน็ต (Internet Trading)

- ค่านายหน้าต่ำกว่าบัญชีเงินสดคือ 0.15 %
- สะดวกสบายเหมาะสำหรับนักลงทุนที่ต้องการความคล่องตัว และเรียนรู้การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์
- นักลงทุนจะต้องยอมรับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น ในกรณีความผิดพลาดที่มาจากการส่งคำสั่งซื้อ/ขายด้วยตนเอง

2. ระบบซื้อ/ขายหลักทรัพย์ ตลาดหลักทรัพย์ฯ เปิดให้มีการซื้อขายครั้งแรกเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2518 ภายใต้วิธีการซื้อขายแบบประมูลราคาอย่างเปิดเผย (Open Auction) ด้วยวิธีเคาะกระดานในห้องค้าหลักทรัพย์ (Trading Floor) ในวันที่ 31 พฤษภาคม 2534 ตลาดหลักทรัพย์ได้นำระบบการซื้อขายด้วยคอมพิวเตอร์ที่เรียกว่าระบบ ASSET (Automated System for the Stock Exchange of Thailand) มาใช้แทน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความยุติธรรม รวดเร็ว และรองรับกับปริมาณการซื้อขายที่ขยายตัวเพิ่มขึ้น ซึ่งระบบคอมพิวเตอร์ดังกล่าวเป็นระบบกระจายศูนย์ (Distributed System)

2.1. วิธีการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ ผู้ลงทุนสามารถทำการซื้อ/ขายหลักทรัพย์โดยผ่านระบบการซื้อขายของตลาดหลักทรัพย์ได้ 2 วิธี ได้แก่

Automatic Order Matching (AOM) เป็นวิธีการซื้อขายที่ผู้ซื้อและผู้ขายส่งการเสนอซื้อ และเสนอขายด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเข้ามายังระบบ การซื้อ/ขายของตลาดหลักทรัพย์ฯ โดยที่ระบบคอมพิวเตอร์ของตลาดหลักทรัพย์ฯ จะทำการเรียงลำดับ และจับคู่คำสั่งซื้อขายให้โดยอัตโนมัติ

- การจัดเรียงลำดับคำสั่งซื้อ/ขาย เมื่อสามารถส่งคำสั่งซื้อ/ขายเข้ามา ระบบการซื้อขายจะเก็บคำสั่งซื้อขายไว้ตั้งแต่เวลาที่ส่งคำสั่งซื้อ/ขาย จนถึงสิ้นวันทำการ และ

จัดเรียงคำสั่งซื้อขายตามลำดับของราคา และเวลาที่ดีที่สุดในลำดับที่หนึ่ง (Price then Time Priority) โดยมีหลักการ คือ

(1) คำสั่งซื้อที่มีราคาเสนอซื้อสูงที่สุดจะถูกจัดเรียงไว้ในลำดับที่หนึ่ง และถ้ามีราคาเสนอซื้อที่สูงกว่าถูกส่งเข้ามาใหม่ จะจัดเรียงราคาเสนอซื้อที่สูงกว่าเป็นการเสนอซื้อในลำดับแรกก่อน และถ้ามีการเสนอซื้อในแต่ละราคามากกว่าหนึ่งรายการให้จัดเรียงตามเวลา โดยการเสนอซื้อที่ปรากฏในระบบการซื้อ/ขายก่อนจะถูกจัดไว้เป็นการเสนอซื้อในลำดับก่อน

(2) คำสั่งขายที่มีราคาเสนอขายต่ำที่สุดจะถูกจัดเรียงไว้ในลำดับที่หนึ่ง และถ้ามีราคาเสนอขายที่ต่ำกว่าถูกส่งเข้ามาใหม่ จะจัดเรียงราคาเสนอขายที่ต่ำกว่าเป็นการเสนอขายในลำดับแรกก่อน และถ้ามีการเสนอขายในแต่ละราคามากกว่าหนึ่งรายการให้จัดเรียงตามเวลา โดยการเสนอขายที่ปรากฏในระบบการซื้อ/ขาย ก่อนจะถูกจัดไว้เป็นการเสนอขายในลำดับก่อน

Put-through (PT) เป็นการซื้อ/ขายที่ผู้ซื้อ และผู้ขายได้ทำการต่อรองเพื่อตกลงซื้อ/ขายกัน (Dealing) แล้ว จึงบันทึกรายการซื้อ/ขายนั้นเข้ามาในระบบซื้อ/ขาย โดยการซื้อ/ขายแบบ PT จะไม่นำกฎเกณฑ์ในเรื่องการกำหนด Ceiling & Floor และ ช่วงราคามาใช้ และบริษัทสมาชิกสามารถประกาศโฆษณา การเสนอซื้อหรือเสนอขายของตน ผ่านระบบการซื้อ/ขายได้ การซื้อขายภายใต้ระบบ PT แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทคือ

(1) การซื้อขายระหว่างสมาชิก (Two-firm Put-through) มีหลักเกณฑ์ที่สำคัญ คือ หากมีการตกลงซื้อ/ขายกันแล้ว ให้สมาชิกผู้ขายบันทึกรายการซื้อ/ขายเข้ามาในระบบการซื้อ/ขายก่อน จากนั้นให้สมาชิกผู้ซื้อทำการรับรองรายการซื้อ/ขาย (Approve) โดยจะต้องบันทึกรายการของการซื้อ/ขายเข้ามาในระบบภายใน 15 นาที นับตั้งแต่มีการตกลงซื้อ/ขาย หากบันทึกการขายดังกล่าวไม่ทันในช่วงเวลาซื้อ/ขายนั้น ๆ ให้บันทึกเข้ามาภายใน 15 นาทีแรกในช่วงเวลาซื้อ/ขายถัดไปหลังจากผู้ซื้อ Approve รายการแล้ว รายการซื้อขายดังกล่าวจะถูกบันทึกเข้ามายังระบบซื้อ/ขายของตลาดหลักทรัพย์ฯ

(2) การซื้อขายโดยสมาชิกผู้ซื้อ และผู้ขายเป็นรายเดียวกัน (One-firm Put-through) มีหลักเกณฑ์ที่สำคัญ คือ หากมีการตกลงซื้อ/ขายกัน ให้สมาชิกบันทึกการขายเข้ามาในตลาดหลักทรัพย์ฯ ภายใน 15 นาทีนับตั้งแต่มีการตกลงซื้อ/ขายกัน หาก Key รายการซื้อ/ขายดังกล่าวไม่ทันในช่วงเวลาซื้อ/ขายนั้นๆ ให้ Key เข้ามาภายใน 15 นาทีแรกในช่วงเวลาซื้อ/ขายถัดไป

3.5 องค์กรกำกับ และมาตรฐานการให้บริการ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.5.1 องค์กรกำกับ

3.5.2 มาตรฐานการให้บริการของบริษัทนายหน้าค้าหลักทรัพย์

3.5.1 องค์กรกำกับ

เนื่องจากตลาดหลักทรัพย์ฯ ถูกจัดตั้งขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่ในการส่งเสริมการระดมเงินออม และจัดสรรเงินทุนในตลาดทุน อันเป็นประโยชน์ต่อการเสริมสร้างการพัฒนากระบวนเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว หากภาครัฐปล่อยให้ตลาดหลักทรัพย์ฯ มีการดำเนินงานด้วยตนเอง โดยไม่มีการกำกับดูแล หากเกิดปัญหาใดๆ ขึ้นมา ผลกระทบย่อมตกอยู่กับนักลงทุน และระบบเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้นภาครัฐจึงมีการจัดตั้งองค์กรกำกับ หรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่น ๆ มีหน้าที่กำกับดูแลตลาดหลักทรัพย์ฯ เพื่อใช้เป็นกลไกในการคุ้มครองผู้ลงทุน และเงินออมของประชาชน โดยหน่วยงานมีบทบาทในการกำกับดูแลตลาดหลักทรัพย์ฯ มีอยู่ด้วยกันหลายหน่วย ซึ่งแต่ละหน่วยงานมีกลไกในการกำกับดูแลแตกต่างกันไป ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาเฉพาะหน่วยงานภาครัฐที่มีบทบาทในการกำกับดูแลตลาดทุนเท่านั้น โดยสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

3.5.1.1 รัฐบาล

รัฐบาลเป็นหน่วยงานภาครัฐที่มีบทบาททั้งทางตรง และทางอ้อมในการพัฒนา และกำกับดูแลตลาดการเงิน ซึ่งหมายรวมทั้งตลาดเงิน และตลาดทุนเข้าไว้ด้วยกัน โดยกลไกของรัฐบาลในการกำกับดูแล มีดังนี้

- การกำหนดนโยบาย แบ่งเป็นนโยบายเศรษฐกิจ นโยบายกำกับดูแล นโยบายการคลัง และนโยบายการเงิน
- กำกับดูแลผ่าน กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงาน ก.ล.ต. และกรมการประกันภัย โดยการออกกฎหมายข้อบังคับในการกำกับดูแล เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของนักลงทุนรายย่อย ปกป้องเสถียรภาพ และความน่าเชื่อถือของตลาดหลักทรัพย์ฯ และสนับสนุนการพัฒนาประสิทธิภาพตลาด
- การพัฒนาตลาดการเงิน โดยการกำหนดให้ตลาดมีการขยายตัวอย่างมีประสิทธิภาพ ฝึกอบรมให้การศึกษาแก่ประชาชน และออกตราสารเพื่อเอื้อต่อการพัฒนาตลาด
- การแทรกแซงตลาด ซึ่งเป็นกลไกที่ถ้าไม่มีเหตุจำเป็นจะไม่มีการใช้วิธีนี้เด็ดขาด เพราะจะทำให้ตลาดหลักทรัพย์ฯ เกิดการปั่นป่วนได้ โดยจะแทรกแซงเฉพาะในกรณีจำเป็น เช่น

การฟื้นฟูเงื่อนไขทางเศรษฐกิจในภาวะวิกฤต หรือเพื่อกระตุ้นความสนใจในตลาดหลักทรัพย์ ให้กับนักลงทุนทั้งใน และต่างประเทศกลับเข้ามาลงทุน

สรุป รัฐบาลมีบทบาทในเชิงสร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ เพื่อสนับสนุนให้เกิดการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพของตลาดการเงิน

3.5.1.2 กระทรวงการคลัง

กระทรวงการคลังมีความรับผิดชอบต่อความเป็นไปในระบบการเงิน และการดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์ฯ ในการเรื่องนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการเงินในระดับประเทศ ซึ่งมีผลกระทบสำคัญต่อการบริหารเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นผู้แต่งตั้งประธานกรรมการของตลาดหลักทรัพย์ฯ

ในกรณีที่เกิดเหตุร้ายแรงที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความน่าเชื่อถือของตลาดหลักทรัพย์ฯ กระทรวงการคลัง โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงจะเรียกประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อหา นโยบายที่จะจัดการต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างเหมาะสม กลไกของกระทรวงการคลังที่สำคัญในการกำกับดูแลตลาดการเงิน มีดังนี้

- การพัฒนานโยบาย เพื่อการบริหารการเงินของรัฐบาล
- กำกับดูแลองค์กรผู้กำกับตลาดการเงิน ได้แก่ ธนาคารแห่งประเทศไทย และ ก.ล.ต.
- การจัดหาเงินทุนให้แก่รัฐบาล อาจจัดสรรมาจากภาษี สุลกากร เงินช่วยเหลือ หรือเงินกู้จากในหรือนอกประเทศ
- กำกับดูแลองค์กรผู้กำกับตลาดการเงิน
- การบริการหนี้ และเงินช่วยเหลือ

สรุป กระทรวงการคลังทำหน้าที่จัดหาเงินทุนให้กับรัฐบาล และเป็นตัวแทนของรัฐบาลในการค้าประกันต่อผู้ให้กู้ และผู้ให้การสนับสนุนทางการเงิน ซึ่งมักกำหนดเงื่อนไขต่าง ๆ สำหรับเงินกู้ที่ให้

3.5.1.3 ธนาคารแห่งประเทศไทย

ธนาคารแห่งประเทศไทยเข้ามากำกับ และดูแลตลาดการเงินผ่านกลไก ดังต่อไปนี้

- ดำเนินนโยบายการเงิน โดยมีนโยบายหลักมุ่งที่จะควบคุมอัตราเงินเฟ้อ รักษาเสถียรภาพควบคุมระดับอัตราดอกเบี้ย และปริมาณเงิน
- กำกับดูแลตลาดเงิน และสถาบันการเงิน โดยกำหนดเกณฑ์ใบอนุญาตธนาคารพาณิชย์ หรือสถาบันการเงิน และทำการกำกับดูแลธุรกรรมทางการเงินของสถาบันการเงินเหล่านั้นด้วย
- เป็นตัวแทนการเงินของรัฐบาล
- ผู้พิมพ์ธนบัตร

3.5.1.4 สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์

ก.ล.ต. เป็นองค์กรอิสระที่มีหน้าที่ในการกำกับดูแล และพัฒนาตลาดทุน โดยผ่านกลไกพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทในการกำกับดูแลและพัฒนาตลาดทุน (ผู้วิจัยได้แยกเนื้อหาไว้ในส่วนกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ และจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง)

ภารกิจสำคัญของ ก.ล.ต. มีดังนี้

1. การออกและเสนอขายหลักทรัพย์ โดยมีขั้นตอนดังนี้
 - พิจารณาคำขออนุญาตเสนอขายหลักทรัพย์ (IPO)
 - ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน และความเพียงพอของข้อมูลที่เปิดเผยต่อผู้ลงทุน
 - กำหนดหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแล
2. การกำกับดูแลธุรกิจหลักทรัพย์ โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้
 - เกณฑ์การขึ้นทะเบียน และการให้ความเห็นชอบ
 - เกณฑ์การประกอบธุรกิจหลักทรัพย์
 - เกณฑ์การดำรงฐานะทางการเงิน
3. การกำกับดูแลตลาดหลักทรัพย์ฯ กฎหมายได้กำหนดให้ตลาดหลักทรัพย์ฯ อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ ก.ล.ต. และ ก.ล.ต. มีกลไกในการกำกับดูแลตลาดหลักทรัพย์ฯ โดยผ่านการกำหนดนโยบาย การให้ความเห็นชอบในการออกกฎข้อบังคับที่สำคัญของตลาดหลักทรัพย์ฯ
4. การเข้าถือหลักทรัพย์เพื่อครอบงำกิจการ กฎหมายให้ความคุ้มครองเกี่ยวกับการที่บุคคลหนึ่งจะเข้าครอบงำกิจการ โดย
 - การเปิดเผยข้อมูลบุคคลที่ได้มา หรือจำนวนหลักทรัพย์
 - การให้ทำคำเสนอซื้อ (Tender Offer)
5. การป้องกันการกระทำความผิดไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ กฎหมายได้กำหนดให้การกระทำความผิดไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ รวมถึง
 - การสร้างราคา หรือการแพร่สารสนเทศให้บุคคลใดเข้าใจผิดในข้อเท็จจริงเกี่ยวกับหลักทรัพย์ (Market manipulation) หรือที่รู้จักกันคือ การปั่นหุ้น
 - การแพร่สารสนเทศอันเป็นเท็จให้เลื่องลือ การซื้อ/ขายหลักทรัพย์โดยใช้ข้อมูลภายใน (Insider trading)

- การซื้อ/ขายหลักทรัพย์โดยอำพราง เพื่อให้บุคคลทั่วไปหลงผิด หรือในลักษณะ ต่อเนื่องกันเพื่อชักจูงบุคคลทั่วไป อันเป็นผลทำให้การซื้อ/ขายหลักทรัพย์นั้น ผิดไปจากสภาพปกติของตลาด

การกระทำต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว เป็นการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ โดยตลาดหลักทรัพย์ฯ ถือเป็นด่านแรกที่ทำหน้าที่ติดตามสภาพการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ที่ผิดปรกติ ก่อนส่งเรื่องไปให้ ก.ล.ต. ดำเนินการ ทั้งนี้พนักงานเจ้าหน้าที่ของ ก.ล.ต. มีอำนาจในการตรวจสอบเกี่ยวกับการกระทำความผิด และรวบรวมหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ก่อนที่จะดำเนินการตามกฎหมายในลักษณะของการเปรียบเทียบปรับ หรือกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน เพื่อดำเนินคดีตามกระบวนการยุติธรรมต่อไป

เราสามารถสรุปภาพรวมขององค์กรที่มีบทบาทในการกำกับดูแลตลาดหลักทรัพย์ฯ ออกมาได้ตามแผนภาพ 3.13

ภาพ 3.13 ลำดับชั้นในการกำกับดูแลตลาดหลักทรัพย์ฯ

ที่มา : ดัดแปลงจาก สถาบันพัฒนาบุคลากรธุรกิจหลักทรัพย์, 2546

3.5.2 มาตรฐานการให้บริการของบริษัทนายหน้าค้าหลักทรัพย์

การประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ในด้านการเป็นนายหน้า หรือตัวกลางในการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ บริษัทหลักทรัพย์จะต้องมีระเบียบปฏิบัติในเรื่องต่าง ๆ ที่ชัดเจน รวมถึงต้องมีการควบคุมดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานให้อยู่ในกรอบของจรรยาบรรณและมาตรฐาน ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมหลักมาตรฐานในการปฏิบัติที่สำคัญจากเอกสารประกอบการสอนหลักสูตรความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับตลาดเงินและตลาดทุนของสถาบันพัฒนาบุคลากรธุรกิจหลักทรัพย์ ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดตลาดหลักทรัพย์ฯ สามารถสรุปได้ 5 ประการสำคัญ คือ

3.5.2.1 การปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวัง โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของนักลงทุน (Duty Of care) ระบบ และระเบียบต่าง ๆ จะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการให้บริการที่คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของนักลงทุน ประกอบด้วยมาตรฐานหลัก 4 เรื่อง ได้แก่

1. การทำความรู้จักลูกค้าอย่างถ่องแท้ (Know Your Clients Rules - KYC)
2. การให้คำแนะนำ และความเห็นแก่นักลงทุนอย่างรอบคอบ ชัดเจน โดยจะต้องแจ้งให้นักลงทุนทราบถึงความเสี่ยง และผลตอบแทนที่จะได้รับจากการลงทุน
3. การทำงานอย่างเต็มที่ เพื่อให้ได้คำแนะนำที่ถูกต้องเหมาะสม (Due Diligence) การให้คำแนะนำ และความเห็นเกี่ยวกับการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ โดยยึดหลักความรู้ความถูกต้อง และเป็นจริง
4. การติดต่อและชักชวน โดยไม่สร้างความรำคาญให้นักลงทุน

3.5.2.2 การปฏิบัติงานด้วยความน่าเชื่อถือ ซื่อสัตย์ และยุติธรรม บริษัทฯ จะต้องสร้างความเชื่อมั่นให้นักลงทุน โดยมีระบบ และระเบียบในการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือ ซื่อสัตย์ และยุติธรรม ดังนี้

1. ระบบการดูแลรักษา และแยกทรัพย์สินของนักลงทุนออกจากทรัพย์สินของบริษัท (Segregation of Asset) โดยต้องมีการกำหนดกฎเกณฑ์ และแจ้งให้นักลงทุนทราบเกี่ยวกับระบบการจัดเก็บทรัพย์สินของนักลงทุนของบริษัท สำหรับการจัดเก็บบริษัทฯ จะต้องจัดเก็บในสถานที่ปลอดภัยเข้าถึงยาก โดยอนุญาตให้เข้าถึงได้เฉพาะบุคคลที่มีอำนาจ และความรับผิดชอบเท่านั้น สถานที่เก็บดังกล่าวจะต้องสามารถป้องกันไฟได้ และหากบริษัทฯ จัดเก็บทรัพย์สินของนักลงทุน โดยฝาก หรือลงทุนผ่านสถาบันการเงินอื่น ๆ จะต้องระบุชื่อบัญชีเป็นชื่อบริษัทฯ เพื่อประโยชน์ของนักลงทุน
2. การจัดการความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Conflict of Interests) บริษัทฯ และเจ้าหน้าที่ทุกคนของบริษัทฯ จะต้องพยายามหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่

อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน โดยบริษัทฯ ควรมีมาตรการ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความขัดแย้ง โดยอย่างน้อย จะต้องแบ่งแยกหน่วยงานและบุคลากรที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ออกจากกัน

3. การป้องกันการรั่วไหลของข้อมูลภายใน บริษัทฯ มีโอกาสที่จะได้รับสารสนเทศที่ยังไม่ได้เปิดเผย ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญของการลงทุน และยังไม่ได้เปิดเผยต่อสาธารณชน โดยข้อมูลดังกล่าวอาจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงราคาของหลักทรัพย์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สามารถล่วงรู้ข้อมูลได้ก่อนผู้อื่น ดังนั้นทางบริษัทฯ จึงจะต้องมีวิธีการจัดการที่รัดกุม และเพียงพอ เพื่อป้องกันมิให้มีการเปิดเผยข้อมูลภายในระหว่างหน่วยงาน และบุคลากรที่มีโอกาสได้รับข้อมูลภายใน ทั้งนี้มาตรการที่บริษัทฯ ควรจัดให้มี ได้แก่

ก. การป้องกันการล่วงรู้ข้อมูลภายใน (Chinese Wall Approach) เป็นการควบคุมการติดต่อสื่อสารระหว่างหน่วยงานภายในของบริษัทฯ โดยบริษัทจะต้องกำหนดระเบียบปฏิบัติที่จะห้ามการส่งผ่านข้อมูลภายใน หรือข้อมูลที่ควรรับรู้ และใช้ประโยชน์เฉพาะภายในหน่วยงานเท่านั้นไปยังหน่วยงานอื่น ๆ ที่ไม่มีความจำเป็น หรือไม่ควรรับรู้ข้อมูลนั้น ทั้งนี้มาตรการที่ควรกำหนด ได้แก่

- แยกหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานอย่างชัดเจน
- แยกพื้นที่ทำงานของแต่ละหน่วยงานออกจากกัน
- จำกัดการเข้าถึงฐานข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ

ข. ทำบัญชีรายชื่อหลักทรัพย์เพื่อการควบคุม สามารถแบ่งตามความเหมาะสมของการเปิดเผยข้อมูล ได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่

- บัญชีรายชื่อหลักทรัพย์ที่ต้องติดตามการทำธุรกรรม (Watch List) หมายถึง หลักทรัพย์ที่บริษัทผู้ออกหลักทรัพย์ได้ทำข้อตกลง หรือสัญญาว่าจ้างเกี่ยวกับการให้บริการทางการเงิน หรืออยู่ระหว่างการติดต่อทำสัญญากับบริษัทฯ ในลักษณะที่บริษัทฯ ได้รับ หรืออาจได้รับหรือมีโอกาสได้รับข้อมูลภายใน แม้ยังมิได้มีความสัมพันธ์ดังกล่าว บริษัทฯ จะต้องห้ามพนักงาน และหน่วยงานที่รับผิดชอบหรือทราบข้อมูลเกี่ยวกับหลักทรัพย์ในบัญชี Watch List เปิดเผยข้อมูลสารสนเทศให้พนักงานที่มีได้เกี่ยวข้อง หรือบุคคลอื่นรู้ รวมทั้งจะต้องไม่ซื้อ/ขายหลักทรัพย์นั้น เพื่อบัญชีของตนเอง

- บัญชีรายชื่อหลักทรัพย์ที่ต้องจำกัดการทำธุรกรรม (Restricted List) ซึ่งก็คือบัญชีรายชื่อของหลักทรัพย์ที่เคยอยู่ในบัญชี Watch List แต่ต่อมาได้เปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชนแล้ว บริษัทฯ ควรจำกัดการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์ในบัญชี Restricted List โดยห้ามซื้อ/ขายหลักทรัพย์นั้นเพื่อบัญชีบริษัทฯ ห้ามชักชวนให้นักลงทุนซื้อ/ขายหลักทรัพย์นั้น เว้นแต่เกิดจากความประสงค์ของนักลงทุนเอง ห้ามทำการซื้อ/ขายหลักทรัพย์นั้น เพื่อบัญชีของตนเอง และห้ามแนะนำหรือเปลี่ยนแปลงคำแนะนำในรายงานวิจัยเกี่ยวกับหลักทรัพย์นั้น ส่วนการเพิกถอนรายชื่อหลักทรัพย์ออกจากบัญชี Restricted List จะทำเมื่อความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทฯ และบริษัทผู้ออกหลักทรัพย์สิ้นสุดลง
- บัญชีรายชื่อหลักทรัพย์ที่อยู่ระหว่างการทำวิจัย (Research List) กรณีที่หน่วยงานด้านวิเคราะห์หลักทรัพย์ออกเยี่ยมชมบริษัทจดทะเบียนต่าง ๆ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำมาใช้ประกอบในการทำบทวิเคราะห์ และวิจัยของบริษัทฯ (Company Visits) นั้น เจ้าหน้าที่ และหน่วยงานวิเคราะห์หลักทรัพย์มีโอกาสที่จะได้รับรู้สารสนเทศที่บริษัทฯ ยังมีได้เปิดเผยต่อสาธารณชน ดังนั้นการจัดทำบัญชี Research List มีจุดประสงค์เพื่อควบคุมมิให้มีการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ดังกล่าว ของเจ้าหน้าที่ที่รู้ข้อมูลและบัญชีของบริษัทฯ ทั้งนี้จนกว่าข้อมูลดังกล่าว หรือบทวิเคราะห์นั้นได้เผยแพร่ต่อสาธารณชนเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้ว

4. การไม่เอาเปรียบนักลงทุน

- ก. การไม่แนะนำให้นักลงทุนซื้อ/ขายหลักทรัพย์บ่อยครั้ง (Churning) เจ้าหน้าที่การตลาดไม่ควรแสวงหาประโยชน์จากค่านายหน้าซื้อ/ขายหลักทรัพย์ด้วยการแนะนำให้นักลงทุนซื้อ/ขายหลักทรัพย์บ่อยครั้งโดยไม่จำเป็น เพราะจะทำให้เกิดค่าใช้จ่าย และอาจเกิดความเสียหายแก่นักลงทุนได้ บริษัทฯ อาจมีมาตรการป้องกัน ดังต่อไปนี้
 - ฝ่าย Back Office ควรจับตาดูบัญชีที่มีการซื้อ/ขายมาก และบ่อยครั้งผิดปกติ เมื่อเทียบกับขนาดของบัญชีการลงทุน และประวัติการลงทุนของนักลงทุนเจ้าของบัญชีที่ผ่านมา

- ควรมีการแจ้งให้นักลงทุนทราบ และเพิ่มความระมัดระวังในการชักชวนลงทุนของเจ้าหน้าที่การตลาด และนักลงทุนต้องตรวจสอบทุกครั้งว่าการซื้อ/ขายเกิดจากคำสั่งที่แท้จริงของตน
- หน่วยงานกำกับดูแลการปฏิบัติงานต้องตรวจสอบการให้คำแนะนำของเจ้าหน้าที่การตลาด โดยการฟังเทปบทสนทนาทางโทรศัพท์ระหว่างนักลงทุนกับเจ้าหน้าที่การตลาด เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนี้จะต้องมีระเบียบปฏิบัติ และบทลงโทษที่ชัดเจน เหมาะสม และต้องกระทำอย่างสม่ำเสมอ

ข. การไม่ซื้อ/ขายหลักทรัพย์ก่อนลูกค้า (Front Running) และการส่งคำสั่งตามลำดับก่อนหลัง โดยห้ามไม่ให้เจ้าหน้าที่ส่งคำสั่งซื้อ/ขายหลักทรัพย์ก่อนคำสั่งของนักลงทุน นอกจากนี้เมื่อได้รับคำสั่งของนักลงทุนหลายๆ ราย เจ้าหน้าที่การตลาดจะต้องดำเนินการให้กับนักลงทุนตามลำดับก่อนหลังของรายการที่เข้ามาถึง

5. ระเบียบปฏิบัติในการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ของพนักงาน (Staff's Rules) บริษัทฯ จะต้อง มีระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ของพนักงาน เพื่อควบคุมให้พนักงาน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ให้เป็นไปอย่างเหมาะสม ถูกต้อง และไม่เป็น การเอาเปรียบนักลงทุน ซึ่งโดยทั่วไปบริษัทฯ ที่ได้รับใบอนุญาตซื้อ/ขายหลักทรัพย์จะกำหนดให้พนักงานฯ ซื้อ/ขายหลักทรัพย์ผ่านบริษัทฯ ที่ตนสังกัดอยู่ และให้ทำรายงานให้บริษัทฯ ทราบถึงความเคลื่อนไหวในบัญชีซื้อ/ขายหลักทรัพย์ด้วย โดยปรกติจะไม่ยินยอมให้มีการซื้อ/ขายหลักทรัพย์แบบหักกลบลบหนี้ (Net Settlement) แต่จะให้พนักงานฯ เก็บหลักทรัพย์ที่ซื้อไว้ไม่ต่ำกว่า 3 เดือนถึงจะสามารถขายได้ ในกรณีที่บริษัทฯ ยินยอมให้พนักงานฯ ซื้อ/ขายกับบริษัทฯ อื่น บริษัทฯ ต้นสังกัด ก็ต้องมีวิธีการในการควบคุมการซื้อ/ขายดังกล่าวเช่นกัน

3.5.2.3 การปฏิบัติงานในด้านข้อมูลของนักลงทุน บริษัทฯ จะต้อง มีระเบียบปฏิบัติในการเก็บรักษาข้อมูลของนักลงทุนที่เป็นลูกค้าของตน ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลส่วนตัว ฐานะทางการเงิน วัตถุประสงค์ในการลงทุน ข้อมูลการส่งซื้อ/ขายหลักทรัพย์ และข้อมูลหลักทรัพย์ในบัญชีของนักลงทุน

3.5.2.4 การปฏิบัติงานตามกฎหมาย และจรรยาบรรณ เนื่องจากมีเนื้อหาค่อนข้างละเอียด ผู้วิจัยได้แยกเนื้อหาไว้ในหัวข้อ กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ และจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

3.5.2.5 การปฏิบัติงานแบบมืออาชีพ การดำเนินงานในลักษณะมืออาชีพมีหลัก ดังนี้

- ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแล และแจ้งให้ทางการทราบ เมื่อพบความผิดปกติ
- กำหนดกฎเกณฑ์ของบริษัทฯ และการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์
- ไม่ให้ความร่วมมือในการฝ่าฝืนกฎหมาย
- ไม่ควรรับของขวัญ หรือสิ่งตอบแทน เพราะอาจมีผลต่อการตัดสินใจ และประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานฯ
- รักษาชื่อเสียงของบริษัทฯ และพัฒนาตนเองให้ทันเหตุการณ์อยู่เสมอ

3.6 กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ และจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 3.6.1 พระราชบัญญัติ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2535
- 3.6.2 ข้อกำหนดเกี่ยวกับการเปิดเผยสารสนเทศของบริษัทจดทะเบียน
- 3.6.3 จรรยาบรรณตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- 3.6.4 จรรยาบรรณพนักงาน (The Employee Code of Conduct)

เนื่องจากการกำกับดูแลตลาดการเงิน ในอดีต มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายฉบับ และอยู่ภายใต้การดูแลของหน่วยงานต่าง ๆ คือกระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ ธนาคารแห่งประเทศไทย และตลาดหลักทรัพย์ฯ ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนล่าช้าขาดเอกภาพในการกำกับดูแล ดังนั้นเพื่อให้การกำกับดูแล และพัฒนาตลาดการเงินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และต่อเนื่อง จึงได้มีการตรา “พระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2535” ขึ้นมา เพื่อเป็นกฎหมายแม่บทในการกำกับดูแล และพัฒนาตลาดทุน รวมทั้งได้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. เพื่อเป็นองค์กรอิสระที่ทำหน้าที่ในการกำกับดูแล และพัฒนาตลาดทุน โดยมีคณะกรรมการ ก.ล.ต. เป็นผู้กำหนดนโยบายการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต.

เนื่องจากเนื้อหาส่วนนี้มีจำนวนมาก ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรมเอกสารชุดนี้ เฉพาะในส่วนที่มีความเกี่ยวข้องกับการศึกษาเท่านั้น โดยมีเนื้อหา ดังต่อไปนี้

3.6.1 พระราชบัญญัติ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2535

แบ่งเนื้อหาออกเป็นบททั่วไป และหมวดต่าง ๆ 13 หมวด รวมทั้งสิ้น 344 มาตรา บัญญัติในเรื่องที่เกี่ยวกับการกำกับดูแลหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ การออกหลักทรัพย์ของบริษัท การเสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชน ธุรกิจหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ ศูนย์ซื้อ/ขายหลักทรัพย์ และศูนย์ซื้อ/ขายหลักทรัพย์ล่วงหน้า องค์กรที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักทรัพย์ การกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ การกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ การเข้าถือหลักทรัพย์เพื่อครอบงำกิจการ คณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์การกำกับ และควบคุมพนักงานเจ้าหน้าที่ บทกำหนดโทษ และบทเฉพาะกาล

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาในรายละเอียดของพระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2535 ฉบับสอบทานล่าสุด 3 กุมภาพันธ์ 2548 พบว่า มีพระราชบัญญัติหลายมาตราที่มีส่วนสัมพันธ์กับการศึกษา ดังจะได้นำเสนอต่อไปนี้

พระราชบัญญัติฯ หมวด 2 การออกหลักทรัพย์ของบริษัท

ส่วนที่ 5 การเปิดเผยข้อมูล และผู้สอบบัญชี เฉพาะมาตรา 56 – มาตรา 60

มาตรา 56 (การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงิน และผลการดำเนินงาน)

ให้บริษัทที่ออกหลักทรัพย์ จัดทำและส่งงบการเงิน และรายงานเกี่ยวกับฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานของบริษัทต่อสำนักงาน ดังต่อไปนี้

- งบการเงินรายไตรมาสที่ผู้สอบบัญชีได้สอบทานแล้ว
- งบการเงินประจำงวดการบัญชีที่ผู้สอบบัญชีตรวจสอบ และแสดงความเห็นแล้ว
- รายงานประจำปี
- รายงานการเปิดเผยข้อมูลอื่นใดเกี่ยวกับบริษัทตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

มาตรา 57 (เหตุการณ์ที่ต้องรายงานต่อสำนักงาน)

ให้บริษัทที่ออกหลักทรัพย์รายงานพร้อมด้วยเหตุผลต่อสำนักงาน โดยไม่ชักช้า เมื่อมีเหตุการณ์ดังต่อไปนี้เกิดขึ้น

- บริษัทประสบความเสียหายอย่างร้ายแรง
- บริษัทหยุดประกอบกิจการทั้งหมด หรือบางส่วน
- บริษัทเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ หรือลักษณะการประกอบธุรกิจ
- บริษัททำสัญญาให้บุคคลอื่นมีอำนาจทั้งหมด หรือบางส่วนในการบริหารงานของบริษัท
- บริษัทกระทำ หรือถูกกระทำอันมีลักษณะเป็นการครอบงำหรือถูกครอบงำกิจการ

- กรณีใด ๆ ที่มี หรือจะมีผลกระทบต่อสิทธิประโยชน์ของผู้ถือหลักทรัพย์ หรือต่อการตัดสินใจในการลงทุน หรือต่อการเปลี่ยนแปลงในราคาของหลักทรัพย์ของบริษัทตามที่สำนักงานประกาศกำหนด

มาตรา 58 (อำนาจสั่งการของสำนักงานให้รายงาน หรือเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติม)

ในกรณีที่สำนักงานเห็นว่าเอกสาร หรือรายงานที่บริษัทที่ออกหลักทรัพย์ จัดส่งให้มีข้อมูลไม่ครบถ้วน หรือมีข้อความคลุมเครือไม่ชัดเจน หรือในกรณีที่เหตุจำเป็นเร่งด่วน หรือมีกรณีอื่นใดที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิประโยชน์ของผู้ถือหลักทรัพย์ หรือต่อการตัดสินใจในการลงทุน หรือต่อการเปลี่ยนแปลงในราคาของหลักทรัพย์ของบริษัท ให้สำนักงานมีอำนาจที่จะดำเนินการประการใดประการหนึ่งหรือหลายประการ ดังนี้

- ให้บริษัทรายงาน หรือส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติม
- ให้กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการของบริษัทชี้แจงเพิ่มเติม
- ให้บริษัทจัดให้มีการสอบบัญชีโดยผู้สอบบัญชี และรายงานผลการสอบบัญชีนั้นให้สำนักงานทราบ และเปิดเผยข้อมูลแก่ประชาชนทั่วไป

มาตรา 59 (การรายงานการถือหลักทรัพย์ของผู้บริหาร และผู้สอบบัญชี)

ให้กรรมการ ผู้จัดการ ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารตามที่สำนักงานประกาศกำหนด และผู้สอบบัญชีของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ จัดทำ และเปิดเผยรายงานการถือหลักทรัพย์ของตน และของคู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะซึ่งถือหลักทรัพย์ในบริษัทนั้น ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงการถือหลักทรัพย์ดังกล่าวต่อสำนักงานตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่สำนักงานประกาศกำหนดด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ก.ล.ต.

มาตรา 60 (อำนาจของสำนักงานในการเปิดเผยรายงาน หรือข้อมูลที่ได้รับ)

เพื่อประโยชน์ในการเปิดเผยข้อมูลต่อประชาชนเกี่ยวกับฐานะ และผลการดำเนินงานของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์รวมทั้งการถือหลักทรัพย์ในบริษัทดังกล่าว ให้สำนักงานมีอำนาจเปิดเผยรายงานหรือข้อมูลที่ได้รับตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด

พระราชบัญญัติฯ หมวด 3 การเสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชน เฉพาะมาตรา 76 -77

มาตรา 80 และมาตรา 82 - 87

มาตรา 76 (อำนาจสั่งการของสำนักงานในกรณีพบข้อความ หรือรายการในแบบ และหนังสือชี้ชวนเป็นเท็จ หรือคลาดเคลื่อน)

ภายหลังจากวันที่แบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายหลักทรัพย์ และร่างหนังสือชี้ชวนมีผลใช้บังคับ ให้สำนักงานมีอำนาจดำเนินการดังต่อไปนี้

- ในกรณีที่สำนักงานตรวจพบข้อความ หรือรายการในแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายหลักทรัพย์ และหนังสือชี้ชวนเป็นเท็จ หรือขาดข้อความที่ควรต้องแจ้งในสาระสำคัญ อันอาจทำให้บุคคลผู้เข้าซื้อหลักทรัพย์เสียหาย ให้สำนักงานมีอำนาจสั่งระงับการมีผลใช้บังคับของแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายหลักทรัพย์ และร่างหนังสือชี้ชวน และในกรณีที่การเสนอขายหลักทรัพย์นั้นได้รับอนุญาต ให้สำนักงานมีอำนาจสั่งเพิกถอนการอนุญาตนั้นได้ในทันที
- ในกรณีที่สำนักงานตรวจพบข้อความ หรือรายการในแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายหลักทรัพย์ และหนังสือชี้ชวนคลาดเคลื่อนในสาระสำคัญ หรือมีเหตุการณ์ที่มีผลให้ข้อมูลในแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายหลักทรัพย์ และหนังสือชี้ชวนเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ ทั้งนี้ อาจมีผลกระทบต่อความตัดสินใจในการลงทุนของบุคคลผู้เข้าซื้อหลักทรัพย์ ให้สำนักงานมีอำนาจสั่งระงับการมีผลใช้บังคับของแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายหลักทรัพย์ และร่างหนังสือชี้ชวนเป็นการชั่วคราว จนกว่าจะได้มีการดำเนินการแก้ไขข้อมูลให้ถูกต้อง และดำเนินการอื่นใดตามที่สำนักงานกำหนดเพื่อให้ประชาชนได้ทราบถึงการแก้ไขข้อมูลดังกล่าว
- ในกรณีที่สำนักงานตรวจพบข้อความ หรือรายการในแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายหลักทรัพย์ และหนังสือชี้ชวนคลาดเคลื่อนในลักษณะอื่น ให้สำนักงานมีอำนาจสั่งให้ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัด บริษัทหรือเจ้าของหลักทรัพย์ที่ยื่นแบบดังกล่าวแก้ไขข้อมูลให้ถูกต้อง

การสั่งการของสำนักงานตามวรรคหนึ่ง ไม่กระทบถึงการดำเนินการใด ๆ ของผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัด บริษัท หรือเจ้าของหลักทรัพย์ก่อนที่จะมีการสั่งการดังกล่าว และไม่กระทบถึงสิทธิในการเรียกร้องค่าเสียหายของบุคคล

มาตรา 77 (การเผยแพร่ข้อมูลก่อนวันที่แบบและร่างหนังสือชี้ชวนมีผลใช้บังคับ)

เมื่อผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัด บริษัทหรือเจ้าของหลักทรัพย์ได้ยื่นแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายหลักทรัพย์ และร่างหนังสือชี้ชวนแล้ว การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการเสนอขายหลักทรัพย์ก่อนวันที่แบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายหลักทรัพย์ และร่างหนังสือชี้ชวนดังกล่าวมีผลใช้บังคับให้กระทำได้ แต่ต้องมีสาระสำคัญของข้อมูลตามที่สำนักงานประกาศกำหนด พร้อมทั้งมีข้อความให้เห็นชัดเจนว่าการเผยแพร่งกล่าวมิใช่เป็นหนังสือชี้ชวน ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานประกาศกำหนด

หมายเหตุ รายการข้อมูลการเสนอขายหลักทรัพย์แก่ประชาชน เป็นรายการที่บริษัทชี้แจงจุดประสงค์ในการนำหลักทรัพย์ของตนออกเสนอขายแก่ประชาชนทั่วไป ส่วนหนังสือชี้ชวนคือเอกสารที่บริษัทผู้เสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชนทั่วไปต้องจัดทำขึ้น เพื่อเปิดเผยข้อมูลแสดงรายละเอียด เกี่ยวกับบริษัท และรายละเอียดของการเสนอขายหลักทรัพย์ครั้งนั้น รายละเอียดในหนังสือชี้ชวนจะต้องแสดงข้อมูลลักษณะ ธุรกิจของบริษัท โครงการในอนาคต โครงสร้างการบริหารงาน ผู้บริหารบริษัท ข้อมูลทางการเงิน ผลประกอบการ ในอดีตและที่คาดการณ์ว่าจะเป็นไปได้ในอนาคต ประเภทของหุ้นที่เสนอขาย จำนวนหุ้น มูลค่าที่ตราไว้ ราคาเสนอขาย และวันเวลาที่ให้จองซื้อหุ้น ข้อมูลในหนังสือชี้ชวน มีความสำคัญต่อผู้ลงทุนที่จะใช้ประกอบการ วิเคราะห์และตัดสินใจลงทุนในหุ้นนั้น ร่างหนังสือชี้ชวนของบริษัทจะต้องผ่านการพิจารณาจากสำนักงาน คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ ก่อนจัดทำเผยแพร่ให้ประชาชนจองซื้อหุ้น ดังนั้น การนำเสนอข้อมูลที่มีสาระสำคัญตามที่สำนักงานฯ กำหนด คือการที่บริษัทฯ นำเสนอข้อมูลได้เพียงว่าบริษัทฯ กำลังจะทำการเสนอขายหลักทรัพย์แก่ประชาชน ห้ามทำการโฆษณาชี้ชวนให้ซื้อหลักทรัพย์ หรือห้ามการนำเสนอข้อมูลที่ถือเป็นสาระสำคัญในส่วนรายการข้อมูลการเสนอขายหลักทรัพย์ และร่างหนังสือชี้ชวนดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ออกเผยแพร่สู่สาธารณะได้

มาตรา 80 (การโฆษณาชี้ชวนให้ซื้อหลักทรัพย์)

การโฆษณาชี้ชวนต่อประชาชนหรือบุคคลใด ๆ ให้ซื้อหลักทรัพย์ของผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัด บริษัทหรือเจ้าของหลักทรัพย์ จะกระทำได้ต่อเมื่อแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายหลักทรัพย์ และร่างหนังสือชี้ชวนมีผลใช้บังคับ และต้องไม่ใช่ถ้อยคำหรือข้อความใดที่เกินความจริง หรือเป็นเท็จ หรืออาจทำให้บุคคลอื่นสำคัญผิด และถ้าเป็นการโฆษณาทางสิ่งตีพิมพ์ต้องมีรายละเอียดตามรายการ ดังต่อไปนี้

- จำนวน ชนิด ราคาเสนอขายหลักทรัพย์ต่อหน่วย และมูลค่าของหลักทรัพย์ทั้งหมดที่โฆษณาชี้ชวนให้ซื้อ
- ชื่อผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัด บริษัท หรือเจ้าของหลักทรัพย์
- ประเภทของธุรกิจที่จะดำเนินการ หรือกำลังดำเนินการ
- สถานที่ และวันเวลาที่ขอรับหนังสือชี้ชวนได้
- ชื่อผู้จัดจำหน่ายหลักทรัพย์ (ถ้ามี)
- รายการอื่นตามที่คณะกรรมการ ก.ล.ด. ประกาศกำหนด

มาตรา 82 (สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายจากบริษัทหรือเจ้าของหลักทรัพย์)

ในกรณีที่แบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายหลักทรัพย์ และหนังสือชี้ชวนมีข้อความหรือรายการที่เป็นเท็จ หรือขาดข้อความที่ควรต้องแจ้งในสาระสำคัญ ให้บุคคลใด ๆ ที่ซื้อหลักทรัพย์จากผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัด บริษัทหรือเจ้าของหลักทรัพย์ และยังเป็นเจ้าของหลักทรัพย์อยู่ และได้รับความเสียหายจากการนั้น มีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายจากบริษัทหรือเจ้าของหลักทรัพย์ดังกล่าวได้

บุคคลผู้ซื้อหลักทรัพย์ที่มีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นผู้ซื้อหลักทรัพย์ก่อนที่จะปรากฏข้อเท็จจริงตามวรรคหนึ่ง แต่ต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่แบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายหลักทรัพย์ และร่างหนังสือชี้ชวนมีผลใช้บังคับ

มาตรา 83 (บุคคลที่ต้องรับผิดชอบร่วมกับบริษัทหรือเจ้าของหลักทรัพย์)

ให้บุคคลดังต่อไปนี้รับผิดชอบตามมาตรา 82 ร่วมกับบริษัท หรือเจ้าของหลักทรัพย์ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนไม่มีส่วนรู้เห็น หรือ โดยตำแหน่งหน้าที่ตนไม่อาจล่วงรู้ถึงความแท้จริงของข้อมูลหรือการขาดข้อความที่ควรต้องแจ้งนั้น

- กรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพันบริษัท ซึ่งลงลายมือชื่อไว้ในแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายหลักทรัพย์ และหนังสือชี้ชวน
- ผู้เริ่มจัดตั้งบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งลงลายมือชื่อไว้ในแบบแสดงรายการข้อมูล การเสนอขายหลักทรัพย์ และหนังสือชี้ชวน
- ผู้จัดจำหน่ายหลักทรัพย์ ผู้สอบบัญชี ที่ปรึกษาทางการเงิน หรือผู้ประเมินราคาทรัพย์สิน ซึ่งจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ลงลายมือชื่อรับรองข้อมูลในแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายหลักทรัพย์ และหนังสือชี้ชวน

มาตรา 84 (กรณีที่ไม่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย)

บริษัทหรือเจ้าของหลักทรัพย์ และบุคคลตามมาตรา 83 ไม่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายตามมาตรา 82 ในกรณีดังต่อไปนี้

- ผู้ซื้อหลักทรัพย์ได้รู้ หรือควรจะได้รู้ว่าข้อความ หรือรายการเป็นเท็จ หรือขาดข้อความที่ควรต้องแจ้งในสาระสำคัญ
- ความเสียหายที่เกิดขึ้นอันมิใช่เป็นผลมาจากการได้รับข้อความหรือรายการที่เป็นเท็จ หรือการไม่แจ้งข้อความที่ควรต้องแจ้งในสาระสำคัญ

มาตรา 85 (จำนวนค่าเสียหายที่ต้องชดใช้)

ความรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายตามมาตรา 82 ให้มีผลเป็นจำนวนเท่ากับส่วนต่างของจำนวนเงินที่ผู้ใช้สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายได้จ่ายไปสำหรับการ ได้มาซึ่งหลักทรัพย์นั้น กับราคาที่เหมาะสม

จะเป็น หากมีการเปิดเผยข้อมูลที่ต้องตามที่สำนักงานกำหนด ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามูลค่าที่ตราไว้ของหลักทรัพย์นั้น บวกด้วยดอกเบี้ยของจำนวนส่วนต่างดังกล่าวสำหรับระยะเวลาที่ถือหลักทรัพย์ตามอัตราดอกเบี้ยสูงสุด โดยเฉลี่ยที่ธนาคารพาณิชย์อย่างน้อยสี่แห่งตามที่สำนักงานกำหนดพึงจ่ายสำหรับเงินฝากประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไป

มาตรา 86 (อายุความฟ้องร้อง)

สิทธิเรียกร้องให้ชดใช้ค่าเสียหายตามมาตรา 82 ให้มีอายุความหนึ่งปีนับจากวันที่ได้รู้ หรือควรจะได้รู้ว่าแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายหลักทรัพย์ และหนังสือชี้ชวนมีข้อความหรือรายการที่เป็นเท็จ หรือขาดข้อความที่ควรต้องแจ้ง แต่ไม่เกินสองปีนับจากวันที่แบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายหลักทรัพย์ และร่างหนังสือชี้ชวนมีผลใช้บังคับ

มาตรา 87 (คณะกรรมการ ก.ล.ต. และสำนักงานมิได้รับรองข้อมูล หรือมิได้ประกันราคาหลักทรัพย์ที่เสนอขาย)

การมีผลใช้บังคับของแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายหลักทรัพย์ และร่างหนังสือชี้ชวนมิได้เป็นการแสดงว่าคณะกรรมการ ก.ล.ต. และสำนักงานได้รับรองถึงความถูกต้องของข้อมูลในแบบแสดงรายการข้อมูล การเสนอขายหลักทรัพย์ และในหนังสือชี้ชวนดังกล่าว หรือคณะกรรมการ ก.ล.ต. และสำนักงานได้ประกันราคาของหลักทรัพย์ที่เสนอขายนั้น

พระราชบัญญัติฯ หมวด 5 ตลาดหลักทรัพย์

ส่วนที่ 3 การดำเนินงาน เฉพาะมาตรา 183

มาตรา 183 (อำนาจในการเปิดเผยข้อมูล)

ให้ตลาดหลักทรัพย์ฯ หรือบุคคลที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ฯ มีอำนาจเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่มีหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ หรือบริษัทหลักทรัพย์ที่เป็นสมาชิกของตลาดหลักทรัพย์ฯ ให้แก่ประชาชนทั่วไปได้ทราบ เพื่อคุ้มครองประโยชน์หรือส่วนได้ส่วนเสียของประชาชน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการที่คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ฯ กำหนด

ส่วนที่ 5 การชี้ขาดข้อพิพาทเกี่ยวกับการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ เฉพาะมาตรา 201

มาตรา 201 (การชี้ขาดข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการ)

ในกรณีที่สมาชิกของตลาดหลักทรัพย์ฯ มีข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจาก หรือเกี่ยวเนื่องกับการซื้อหรือขายหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ ระหว่างสมาชิกด้วยกันเอง หรือระหว่างสมาชิก

กับลูกค้าของสมาชิก คู่พิพาทอาจยื่นคำร้องต่อตลาดหลักทรัพย์ เพื่อขอให้มีการชี้ขาดข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการ

พระราชบัญญัติฯ หมวด 8 การกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ และการเข้าถือหลักทรัพย์เพื่อครอบงำกิจการ

ส่วนที่ 1 การป้องกันการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ เฉพาะ มาตรา 238 – 241 และมาตรา 243 - 244

มาตรา 238 (ข้อห้ามการบอกกล่าวข้อความอันเป็นเท็จ หรือทำให้ผู้อื่นสำคัญผิดในข้อเท็จจริง)

ห้ามมิให้บริษัทหลักทรัพย์ หรือผู้ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินกิจการของบริษัทหลักทรัพย์ หรือบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ หรือผู้มีส่วนได้เสียในหลักทรัพย์ บอกกล่าวข้อความอันเป็นเท็จ หรือข้อความใดโดยเจตนาให้ผู้อื่นสำคัญผิดในข้อเท็จจริงเกี่ยวกับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน หรือราคาซื้อ/ขายหลักทรัพย์ของบริษัท หรือนิติบุคคลที่มีหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ หรือหลักทรัพย์ซื้อ/ขายในศูนย์ซื้อ/ขายหลักทรัพย์

มาตรา 239 (ข้อห้ามการแพร่ข่าวว่าหลักทรัพย์จะมีราคาสูงขึ้น หรือลดลง และข้อยกเว้น)

ห้ามมิให้บริษัทหลักทรัพย์ หรือผู้ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินกิจการของบริษัทหลักทรัพย์ หรือบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ หรือผู้มีส่วนได้เสียในหลักทรัพย์ แพร่ข่าวเกี่ยวกับข้อเท็จจริงใด ๆ อันอาจทำให้บุคคลอื่นเข้าใจว่าหลักทรัพย์ใดจะมีราคาสูงขึ้น หรือลดลง เว้นแต่จะเป็นการแพร่ข่าวในข้อเท็จจริงที่ได้แจ้งไว้กับตลาดหลักทรัพย์แล้ว

มาตรา 240 (ข้อห้ามการแพร่ข่าวอันเป็นเท็จให้เลื่องลือ)

ห้ามมิให้ผู้ใดแพร่ข่าวอันเป็นความเท็จให้เลื่องลือ จนอาจทำให้บุคคลอื่นเข้าใจว่าหลักทรัพย์ใดจะมีราคาสูงขึ้น หรือลดลง

มาตรา 241 (ข้อห้ามการซื้อ/ขายหลักทรัพย์โดยใช้ข้อมูลภายใน เพื่อประโยชน์ต่อตนเองหรือผู้อื่น)

ในการซื้อหรือขายซึ่งหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ หรือหลักทรัพย์ที่ซื้อ/ขายในศูนย์ซื้อ/ขายหลักทรัพย์ ห้ามมิให้บุคคลใดทำการซื้อหรือขายหรือเสนอซื้อหรือเสนอขาย หรือชักชวนให้บุคคลอื่นซื้อหรือขายหรือเสนอซื้อหรือเสนอขายซึ่งหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ หรือหลักทรัพย์ที่ซื้อ/ขายในศูนย์ซื้อ/ขายหลักทรัพย์ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ในประการที่น่าจะเป็นการเอาเปรียบต่อบุคคลภายนอก โดยอาศัยข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงราคาของหลักทรัพย์ที่ยังมิได้เปิดเผยต่อประชาชน และตนได้ล่วงรู้มาในตำแหน่งหรือฐานะเช่นนั้น และไม่ว่าการกระทำดังกล่าวจะกระทำเพื่อประโยชน์ต่อตนเองหรือผู้อื่น หรือนำ

ข้อเท็จจริงเช่นนั้นออกเปิดเผยเพื่อให้ผู้อื่นกระทำความผิดกล่าวโดยคนได้รับประโยชน์ตอบแทน เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ บุคคลตามวรรคหนึ่งให้รวมถึง

1. กรรมการ ผู้จัดการ ผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน หรือผู้สอบบัญชีของบริษัทที่มีหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ หรือบริษัทที่มีหลักทรัพย์ชื่อ/ขายในศูนย์ชื่อ/ขายหลักทรัพย์
2. ผู้ถือหลักทรัพย์ของบริษัทที่มีหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ หรือบริษัทที่มีหลักทรัพย์ชื่อ/ขายในศูนย์ชื่อ/ขายหลักทรัพย์ที่ถือหลักทรัพย์ตามมูลค่าที่ตราไว้เกินร้อยละห้าของทุนจดทะเบียน ในกรณีนี้ให้คำนวณมูลค่าหลักทรัพย์ของผู้ถือหลักทรัพย์ โดยนับหลักทรัพย์ของกลุ่มสมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของผู้ถือหลักทรัพย์ดังกล่าว รวมเป็นหลักทรัพย์ของผู้ถือหลักทรัพย์ด้วย
3. เจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐ หรือกรรมการ ผู้จัดการ หรือพนักงานของตลาดหลักทรัพย์ฯ หรือศูนย์ชื่อ/ขายหลักทรัพย์ ซึ่งอยู่ในตำแหน่งหรือฐานะที่สามารถล่วงรู้ข้อเท็จจริง อันเป็นสาระสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงราคาของหลักทรัพย์อันได้จากการปฏิบัติหน้าที่
4. ผู้ใดซึ่งเกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์ และหรือการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ฯ หรือศูนย์ชื่อ/ขายหลักทรัพย์

มาตรา 243 (ข้อห้ามการซื้อ/ขายหลักทรัพย์โดยอำนาจ เพื่อให้บุคคลทั่วไปหลงผิด)

ในการซื้อหรือขายหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ หรือหลักทรัพย์ชื่อ/ขายในศูนย์ชื่อ/ขายหลักทรัพย์

1. ห้ามมิให้ผู้ใดทำการซื้อหรือขายหลักทรัพย์โดยรู้เห็น หรือตกลงกับบุคคลอื่นอันเป็นการอำพรางเพื่อให้บุคคลทั่วไปหลงผิดไปว่าขณะใดขณะหนึ่งหรือช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งหลักทรัพย์นั้นได้มีการซื้อหรือขายกันมาก หรือราคาของหลักทรัพย์นั้นได้เปลี่ยนแปลงไป หรือไม่มีการเปลี่ยนแปลง อันไม่ตรงต่อสภาพปกติของตลาด
2. ห้ามมิให้ผู้ใดโดยตนเองหรือร่วมกับผู้อื่น ทำการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ในลักษณะต่อเนื่องกัน อันเป็นผลทำให้การซื้อหรือขายหลักทรัพย์นั้นผิดไปจากสภาพปกติของตลาด และการกระทำความผิดดังกล่าวได้กระทำไปเพื่อชักจูงให้บุคคลทั่วไปทำการซื้อหรือขายหลักทรัพย์นั้น เว้นแต่เป็นการกระทำโดยสุจริตเพื่อปกป้องประโยชน์อันชอบธรรมของตน

มาตรา 244 (กรณีที่ดีถือว่าเป็นการอำพราง เพื่อให้บุคคลทั่วไปหลงผิดด้วย)

ในกรณีดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นการอำพราง เพื่อให้บุคคลทั่วไปหลงผิดตาม มาตรา 243

(1) ค้าย

1. ทำการซื้อหรือขายหลักทรัพย์ ซึ่งในที่สุดบุคคลที่ได้ประโยชน์จากการซื้อ และขายหลักทรัพย์นั้นยังคงเป็นบุคคลคนเดียวกัน
2. สั่งซื้อหลักทรัพย์โดยรู้อยู่แล้วว่าตนเอง หรือผู้ซึ่งร่วมกันได้สั่งขาย หรือจะสั่งขายหลักทรัพย์ของนิติบุคคลเดียวกัน หรือของ โครงการจัดการกองทุนรวมเดียวกัน ประเภท และชนิดเดียวกัน ทั้งนี้ โดยมีจำนวนใกล้เคียงกัน ราคาใกล้เคียงกัน และภายในเวลาใกล้เคียงกัน
3. สั่งขายหลักทรัพย์โดยรู้อยู่แล้วว่าตนเอง หรือผู้ซึ่งร่วมกันได้สั่งซื้อ หรือจะสั่งซื้อหลักทรัพย์ของนิติบุคคลเดียวกันหรือของ โครงการจัดการกองทุนรวมเดียวกันประเภท และชนิดเดียวกัน ทั้งนี้ โดยมีจำนวนใกล้เคียงกัน ราคาใกล้เคียงกันและภายในเวลาใกล้เคียงกัน

พระราชบัญญัติฯ หมวด 12 บทกำหนดโทษ เฉพาะ มาตรา 274 – 275 มาตรา 278 – 280
มาตรา 297 มาตรา 306 และ มาตรา 316

มาตรา 274 (บทกำหนดโทษบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ ผู้บริหาร และผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับการไม่เปิดเผยข้อมูลและการชี้แจงเพิ่มเติม)

บริษัทใดฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละสามพันบาทตลอดเวลาที่ยังมีได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการของบริษัทใดไม่มาชี้แจง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 275 (บทกำหนดโทษผู้บริหาร และผู้สอบบัญชีที่ไม่รายงานการถือหลักทรัพย์)

กรรมการ ผู้จัดการ ผู้ดำรงตำแหน่งบริหาร หรือผู้สอบบัญชีผู้ใดฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาท ตลอดเวลาที่ยังมีได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา 278 (บทกำหนดโทษผู้เสนอขายหลักทรัพย์ที่แสดงข้อความเท็จหรือปกปิดข้อความจริงในแบบฯ)

ผู้ใดแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งในแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายหลักทรัพย์ และร่างหนังสือชี้ชวนในสาระสำคัญ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับเป็นเงิน ไม่เกินสองเท่าของราคาขายของหลักทรัพย์ทั้งหมด ซึ่งผู้นั้นได้เสนอขาย แต่ทั้งนี้เงินค่าปรับต้องไม่น้อยกว่าห้าแสนบาท

มาตรา 279 (บทกำหนดโทษผู้เสนอขายหลักทรัพย์ที่ไม่รายงานผลการขายหลักทรัพย์ หรือไม่จัดส่งข้อมูลที่เปลี่ยนแปลงจากแบบฯ)

ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละสามพัน บาทตลอดเวลาที่ยังมีได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา 280 (บทกำหนดโทษผู้เสนอขายหลักทรัพย์เกี่ยวกับการเผยแพร่ข้อมูล)

ผู้ใดฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 297 (บทกำหนดโทษบุคคลใด ๆ เกี่ยวกับการบิดเบือนข้อเท็จจริง หรือใช้ข้อมูลเท็จในการวิเคราะห์ฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน หรือราคาหลักทรัพย์)

ผู้ใดทำการวิเคราะห์ฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานหรือราคาซื้อ/ขายหลักทรัพย์ของบริษัทหรือนิติบุคคลที่ออกหลักทรัพย์ หรือที่มีหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์หรือหลักทรัพย์ซื้อ/ขายในศูนย์ซื้อ/ขายหลักทรัพย์ โดยบิดเบือนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ หรือใช้ข้อมูลซึ่งรู้หรือเชื่อว่าเป็นเท็จมาใช้ในการวิเคราะห์ และผลของการวิเคราะห์นั้นอาจทำให้เกิดความเสียหายแก่บริษัทหรือ นิติบุคคลหรือบุคคลใด ๆ หรือมีผลกระทบต่อราคาซื้อ/ขายหลักทรัพย์ของบริษัทหรือนิติบุคคลนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 306 (บทกำหนดโทษผู้บริหารที่ฉ้อโกงประชาชน)

กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลใดตามพระราชบัญญัตินี้โดยทุจริต หลอกลวง ด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จแก่ประชาชน หรือด้วยการปกปิดความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งแก่ประชาชน และ โดยการหลอกลวงดังว่านั้น ได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากประชาชนผู้ถูกหลอกลวง หรือบุคคลที่สาม หรือทำให้ประชาชนผู้ถูกหลอกลวง หรือบุคคลที่สามทำ ถอน หรือทำลาย เอกสารสิทธิ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

มาตรา 316 (บทกำหนดโทษผู้เปิดเผยกิจการที่ล่วงรู้มาจากการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ และข้อยกเว้น)

ผู้ใดล่วงรู้กิจการของบุคคลใดเนื่องจากการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้เป็นกิจการที่ตามปกติวิสัยจะพึงสงวนไว้ไม่เปิดเผย ถ้าผู้นั้นนำไปเปิดเผยแก่บุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ความในวรรคหนึ่ง มิให้นำมาใช้บังคับแก่การเปิดเผยในกรณีดังต่อไปนี้

- การเปิดเผยตามหน้าที่
- การเปิดเผยเพื่อประโยชน์แก่การสอบสวน หรือการพิจารณาคดี
- การเปิดเผยเกี่ยวกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

- การเปิดเผยเพื่อประโยชน์ในการแก้ไขฐานะ หรือการดำเนินงานของบริษัทหลักทรัพย์
- การเปิดเผยแก่ผู้สอบบัญชีของนิติบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้
- การเปิดเผยแก่ทางการ หรือหน่วยงานในประเทศ และต่างประเทศที่ทำหน้าที่กำกับหลักทรัพย์ ตลาดหลักทรัพย์ฯ หรือกำกับดูแลสถาบันการเงิน
- การเปิดเผยเมื่อได้รับความเห็นชอบจากบุคคลดังกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษร

รังสรรค์ ธนพรพันธุ์ ได้ตั้งข้อสังเกตในส่วนของพระราชบัญญัติ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2535 ไว้ว่า พระราชบัญญัตินี้ ถึงแม้จะได้มีการร่างขึ้นมาเพื่อเป็นเครื่องมือของราชการในการกำกับ และควบคุมให้ระบบการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ ในตลาดหลักทรัพย์ฯ เป็นไป ด้วยความเรียบร้อย และเป็นธรรมต่อนักลงทุน โดยทั่วไปแล้ว พระราชบัญญัตินี้ประสบความสำเร็จพอสมควรในการป้องกันมิให้มีการฉ้อ โกงประชาชน แต่ไม่ประสบความสำเร็จในการจัดระเบียบให้มีการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ด้วยความเป็นธรรม เนื่องจากกรอบของพระราชบัญญัติในการกำกับดูแลตลาดหลักทรัพย์ฯ ยังไม่ครอบคลุมหลายประเด็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นการ กำหนดถึงข้อกำหนดเกี่ยวกับการเปิดเผยสารสนเทศ และบทบัญญัติในส่วนที่ห้ามมิให้เจ้าพนักงานของรัฐ และพนักงานของตลาดหลักทรัพย์ เกี่ยวข้องกับการซื้อ/ขายหลักทรัพย์และธุรกิจหลักทรัพย์ (รังสรรค์ ธนพรพันธุ์, 2535 : หน้า. 125 - 132)

จากประเด็นดังกล่าวมาข้างต้น ทำให้ตลาดหลักทรัพย์ฯ ต้องมีการกำหนดเกี่ยวกับการเปิดเผยสารสนเทศของบริษัทจดทะเบียน และจรรยาบรรณของตลาดหลักทรัพย์ฯ ขึ้นมาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับ และควบคุม ประเด็นที่พระราชบัญญัติ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2535 ยังไม่ครอบคลุมถึง ดังมีรายละเอียดตามหัวข้อถัดไป

3.6.2 ข้อกำหนดเกี่ยวกับการเปิดเผยสารสนเทศของบริษัทจดทะเบียน

ตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเปิดเผยสารสนเทศของตลาดหลักทรัพย์ฯ โดยกำหนดแนวทางปฏิบัติในการเปิดเผยสารสนเทศของบริษัทจดทะเบียนไว้ 6 ประการ ดังนี้

1. การเปิดเผยสารสนเทศที่สำคัญให้ประชาชนทราบโดยทันที
2. การเผยแพร่สารสนเทศต่อประชาชนอย่างทั่วถึง
3. การชี้แจงกรณีที่มีข่าวลือ หรือข่าวสารต่าง ๆ

4. การดำเนินการเมื่อมีการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนผิดไปจากสภาพปกติของตลาดหลักทรัพย์ฯ
5. การเปิดเผยในเชิงส่งเสริมที่ไม่มีเหตุอันควร
6. การซื้อ/ขายหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียน โดยใช้ข้อมูลภายใน
ส่วนข้อกำหนดเกี่ยวกับการเปิดเผยสารสนเทศของบริษัทจดทะเบียนมีค่อนข้างมาก ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา และสรุปเนื้อหาได้ทั้งหมด 24 ประเด็น ได้แก่

1. สารสนเทศที่สำคัญที่ต้องเปิดเผยได้แก่เรื่องใดบ้าง?

สารสนเทศที่สำคัญ ได้แก่ สารสนเทศที่มีผลต่อราคาหลักทรัพย์ หรือ สำคัญต่อการตัดสินใจลงทุน หรือมีผลกระทบต่อสิทธิประโยชน์ของผู้ถือหุ้น โดยแบ่งเป็น 2 ประเภทหลัก ๆ คือ

- (1) สารสนเทศที่รายงานตามรอบระยะเวลาบัญชี (Periodic Reports) ได้แก่ งบการเงินแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปี
- (2) สารสนเทศที่รายงานตามเหตุการณ์ (Non-Periodic Reports) ได้แก่ การได้มา/จำหน่ายไปซึ่งสินทรัพย์ รายการที่เกี่ยวข้อง การร่วมทุน/ยกเลิกการร่วมทุน การเพิ่มทุน/ลดทุน การออกหลักทรัพย์ใหม่ การซื้อหุ้นคืน การจ่าย/ไม่จ่ายปันผล ฯลฯ

2. การเปิดเผยสารสนเทศโดยทันทีหมายถึงอย่างไร?

บริษัทต้องเปิดเผยสารสนเทศทันทีเมื่อมีเหตุการณ์สำคัญ ๆ ที่เกิดขึ้น คือ ภายในวันที่กรรมการมีมติหรืออย่างช้าภายใน 9.00 น. ของวันทำการถัดไป อย่างไรก็ตามการเปิดเผยต้องดำเนินการนอกเวลาทำการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ คือ ก่อนการซื้อ/ขายในแต่ละรอบล่วงหน้า 1 ชั่วโมงหรือภายหลังปิดการซื้อ/ขายแล้ว (เวลาซื้อ/ขายหลักทรัพย์มี 2 รอบ คือ รอบเช้า 10.00 น.- 12.30 น. และรอบบ่าย 14.30 น.-17.00 น.) เพื่อให้ผู้ลงทุนมีเวลาในการพิจารณา และตัดสินใจ

ดังนั้นช่วงเวลาที่บริษัทฯ สามารถส่งสารสนเทศในแต่ละวันแบ่งได้ 3 ช่วง คือ

- 1) ก่อน 9.00 น. 2) 12.30 น.-13.30 น. และ 3) หลัง 17.00 น. ดังตาราง 3.4

ช่วงส่งข้อมูล	1 ช.ม.	เวลาซื้อ/ขาย	ช่วงส่งข้อมูล	1 ช.ม.	เวลาซื้อ/ขาย	ช่วงส่งข้อมูล
ก่อน 9.00		10.00-12.30	12.30-13.30		14.30-17.00	หลัง 17.00

ตาราง 3.4 แสดงช่วงเวลาที่บริษัทฯ สามารถส่งสารสนเทศในแต่ละวัน

3. หากบริษัทฯ มีความจำเป็นที่จะต้องเปิดเผยสารสนเทศที่สำคัญระหว่างชั่วโมงการซื้อขาย จะต้องดำเนินการอย่างไร?

บริษัทฯ ต้องแจ้งให้ตลาดหลักทรัพย์ฯ ทราบล่วงหน้า โดยหากสารสนเทศนั้นคาดว่าจะมีผลกระทบต่อภาวะการซื้อขายหลักทรัพย์อย่างมีนัยสำคัญ บริษัทฯ อาจขอให้ตลาดหลักทรัพย์ฯ สั่งให้หยุดการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทฯ เป็นการชั่วคราว เพื่อเปิดโอกาสให้สารสนเทศได้มีการเผยแพร่อย่างทั่วถึง และนักลงทุนทั่วไปมีเวลาในการวิเคราะห์สารสนเทศ

4. ตลาดหลักทรัพย์ฯ มีข้อกำหนดในการไม่ต้องเปิดเผยสารสนเทศโดยทันทีหรือไม่?

สารสนเทศบางอย่างที่เปิดเผยแล้วเป็นผลเสียต่อความสามารถในการแข่งขัน หรือสารสนเทศที่ยังไม่สามารถสรุปผลได้ หรือยังมีความไม่แน่นอนของสารสนเทศสูง บริษัทฯ ไม่จำเป็นต้องเปิดเผยสารสนเทศนั้นโดยทันที อย่างไรก็ตามบริษัทฯ ต้องเก็บรักษาสารสนเทศที่ยังไม่เปิดเผยนั้นเป็นความลับ หากมีการรั่วไหลของข้อมูลต้องรีบชี้แจงทันที โดยระบุถึงข้อเท็จจริง และระยะเวลาที่คาดว่าจะสรุปผลได้ ตัวอย่างเช่น

- 1) บริษัทฯ อยู่ระหว่างการเจรจาเพื่อให้ได้มาอีกบริษัทหนึ่ง บริษัทฯ ไม่จำเป็นต้องประกาศต่อประชาชนในแต่ละขั้นตอนของการเจรจา เนื่องจากอาจมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา แต่บริษัทควรรองนกว่าจะมีความแน่นอนในข้อตกลง ซึ่งเป็นหลักการสำคัญ หรือความลับหน้าในการเจรจามีความชัดเจน แล้วค่อยเปิดเผยมายังตลาดหลักทรัพย์ฯ โดยทันที
- 2) บริษัทที่ประกอบธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งต้องมีการรวบรวมซื้อที่ดินเพื่อพัฒนาโครงการ ซึ่งหากเปิดเผยข้อมูลว่าจะมีการเปิดโครงการอะไรที่ไหน อาจทำให้ราคาที่ต้องจ่ายซื้อที่ดินมีราคาสูงขึ้น ทำให้ไม่สามารถดำเนินการตามแผนได้ บริษัทฯ อาจชะลอการเปิดเผยไว้จนกว่าบริษัทฯ รวบรวมที่ดินได้ตามจำนวนที่ต้องการแล้วค่อยเปิดเผยมายังตลาดหลักทรัพย์ฯ

5. การเผยแพร่สารสนเทศต่อประชาชนอย่างทั่วถึงหมายความว่าอย่างไร?

บริษัทฯ ต้องเปิดเผยสารสนเทศนอกเวลาการซื้อขาย และก่อนการซื้อขายในแต่ละรอบล่วงหน้าอย่างน้อย 1 ชั่วโมง โดยส่งสารสนเทศในรูปแบบ online ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ELCID) และส่งในรูปแบบเอกสารสิ่งพิมพ์ (อาจเป็นโทรสาร) โดยสารสนเทศของบริษัทฯ จะถูกเผยแพร่

ต่อไปยังผู้ลงทุนผ่านเว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์ฯ ที่ <http://www.set.or.th/> รวมทั้งผ่านระบบการเผยแพร่สารสนเทศต่าง ๆ ของตลาดหลักทรัพย์ฯ

6. บริษัทฯ สามารถให้ข้อมูลหรือข่าวสารต่อนักข่าว หรือนักวิเคราะห์ได้หรือไม่?

ตลาดหลักทรัพย์ฯ แนะนำให้บริษัทฯ ใช้นโยบายเปิดในการติดต่อกับนักข่าว นักวิเคราะห์ หรือบุคคลอื่น ๆ อย่างไรก็ตามบริษัทฯ ควรหลีกเลี่ยงการให้ข้อมูลพิเศษที่ยังไม่ได้เปิดเผยต่อประชาชนทั่วไปผ่านตลาดหลักทรัพย์ฯ แก่นักวิเคราะห์ หรือนักข่าว เพราะอาจเกิดความไม่เท่าเทียมกันในการรับรู้ข้อมูลอันจะเกิดประโยชน์ต่อบุคคลเฉพาะกลุ่ม หากเลี่ยงไม่ได้ให้รีบเผยแพร่ข้อมูลผ่านตลาดหลักทรัพย์ฯ ทันทีที่มีการให้ข้อมูลพิเศษ เพื่อคงหลักการของการเปิดเผยอย่างทั่วถึง

7. บริษัทฯ สามารถให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับราคาซื้อ/ขายหลักทรัพย์ของบริษัทฯ ได้หรือไม่?

บริษัทฯ ไม่ควรให้สัมภาษณ์ถึงราคาหลักทรัพย์ของบริษัทฯ เนื่องจากการให้ความเห็นเกี่ยวกับราคาหรือการเปลี่ยนแปลงในราคาหลักทรัพย์ ผู้แสดงความเห็นต้องมีความเป็นอิสระ กล่าวคือ ไม่เป็นผู้ถือหุ้น กรรมการ เจ้าหน้าที่บริหาร หรือผู้มีประโยชน์ได้เสียจากการแสดงความเห็นนั้น นอกจากนี้ผู้แสดงความเห็นต้องใช้หลักวิชาการ และแสดงข้อมูลในการวิเคราะห์

8. บริษัทฯ เปิดเผยงบก่อนสอบทานเป็นบางไตรมาสได้หรือไม่?

หากบริษัทฯ เลือกที่จะเปิดเผยงบก่อนสอบทานแล้ว บริษัทฯ จะต้องถือปฏิบัติโดยสม่ำเสมอ ไม่ควรเลือกเฉพาะงวดที่ปรากฏผลประกอบการดีเท่านั้น

9. บริษัทฯ สามารถเปิดเผยประมาณการ หรือคาดการณ์เกี่ยวกับกำไรของบริษัทฯ ได้หรือไม่?

บริษัทฯ ไม่ควรเปิดเผยเกี่ยวกับประมาณการกำไรซึ่งมีไว้เพื่อใช้ในการภายใน เพราะเป็นการคาดการณ์ ซึ่งอาจผิดไปจากผลประกอบการจริงเมื่อผ่านการสอบทานหรือตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชี อย่างไรก็ตามหากบริษัทฯ ต้องการที่จะเปิดเผยเกี่ยวกับประมาณการดังกล่าวให้ถือเป็นความรับผิดชอบของบริษัทฯ ในด้านความถูกต้อง

โดยบริษัทฯ สามารถจัดทำเป็นงบการเงินก่อนสอบทานภายใต้สมมติฐานที่สมเหตุสมผล และนำส่งมาที่ตลาดหลักทรัพย์ฯ ภายใน 30 วันนับแต่สิ้นรอบระยะเวลาบัญชีเพื่อเผยแพร่ต่อนักลงทุนทั่วไป

10. หากตัวเลขประมาณการแตกต่างจากตัวเลขที่ผ่านการสอบทาน หรือตรวจสอบจากผู้สอบบัญชี จะต้องทำอย่างไร?

หากงบก่อนสอบทานแสดงกำไร หรือขาดทุนแตกต่างจากตัวเลขที่ผ่านการสอบทานหรือตรวจสอบ โดยผู้สอบบัญชีตั้งแต่ 20 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป บริษัทฯ จะต้องชี้แจงถึงสาเหตุของการแตกต่างให้นักลงทุนได้ทราบ

11. กรณีมีข่าวลือเกิดขึ้น บริษัทฯ ต้องทำอย่างไร?

ข่าวลือหรือข่าวสารต่าง ๆ เช่น บทความที่พิมพ์ในหนังสือพิมพ์ ข้อมูลประเภทปากต่อปาก ไม่ว่าจะจริงหรือไม่ หากตลาดหลักทรัพย์ฯ เห็นว่ามีผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ของบริษัทฯ ตลาดหลักทรัพย์ฯ จะแจ้งให้บริษัทฯ ชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข่าวลือหรือข่าวสารนั้น โดยทันที เพื่อป้องกันมิให้ผู้ลงทุนใช้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้องในการซื้อ/ขายหลักทรัพย์

แนวทางการชี้แจงกรณีมีข่าวลือดังนี้

- ข่าวลือไม่เป็นจริงให้บริษัทฯ ปฏิเสธข่าว
- ข่าวลือเกิดจากการเผยแพร่ข้อมูลที่ผิดพลาด หรือตีความผิดให้บริษัทฯ ปฏิเสธข่าวพร้อมทั้งแถลงข้อเท็จจริงให้ทราบ
- ข่าวลือถูกต้องให้บริษัทฯ เผยแพร่ให้ประชาชนทราบถึงข้อเท็จจริง ขั้นตอนและระยะเวลาที่คาดว่าจะสรุปผลได้

12. เมื่อการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ของบริษัทฯ ผิดไปจากสภาพปกติของตลาดบริษัทฯ ต้องทำอย่างไร?

บริษัทฯ ควรพิจารณาว่าอะไรเป็นสาเหตุของการทำให้ภาวะการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ของบริษัทฯ ผิดไปจากสภาพปกติของตลาด เช่น มีข้อมูลสำคัญที่ยังไม่ได้เปิดเผยแล้วมีการรั่วไหลเกิดขึ้น หรือเกิดจากข่าวลือ เป็นต้น ซึ่งหากเกิดจากการรั่วไหลของข้อมูลบริษัทฯ ก็ต้องเปิดเผยข้อมูลนั้นมาที่ตลาดหลักทรัพย์ฯ ทันที หรือหากเกิดจากข่าวลือบริษัทฯ ก็ดำเนินการตามแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการแก้ไขข่าวลือและข่าวสารนั้นให้ถูกต้อง

13. บริษัทฯ มีหน้าที่ต้องตรวจสอบข่าวลือ หรือตรวจสอบการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ของบริษัทฯ หรือไม่?

ไม่จำเป็น เนื่องจากตลาดหลักทรัพย์ฯ มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการกำกับ และตรวจสอบการซื้อ/ขายหลักทรัพย์อยู่แล้ว ดังนั้นหากมีข่าวลือหรือหลักทรัพย์ของบริษัทฯ มีการเคลื่อนไหวที่ผิดปกติเกิดขึ้น ตลาดหลักทรัพย์ฯ อาจติดต่อไปที่บริษัทฯ เพื่อให้บริษัทฯ ชี้แจง

ข้อเท็จจริงให้ประชาชนทั่วไปได้ทราบ หากบริษัทฯ ไม่ได้รับการติดต่อจากตลาดหลักทรัพย์ฯ บริษัทฯ ก็สามารถชี้แจงข้อมูลมาที่ตลาดหลักทรัพย์ฯ เองได้

14. การเปิดเผยอย่างไรจึงเรียกว่าการเปิดเผยในเชิงส่งเสริมที่ไม่มีเหตุอันควร?

การเปิดเผยสารสนเทศที่เกินความจำเป็นโดยไม่มีเหตุผลสนับสนุน และอาจทำให้เข้าใจว่าเป็นความพยายามที่จะให้มีผลต่อราคาของหลักทรัพย์ ซึ่งบริษัทฯ จะต้องละเว้นการเปิดเผยสารสนเทศในลักษณะดังกล่าว ตัวอย่างของการเปิดเผยในเชิงส่งเสริมที่ไม่มีเหตุอันควร ได้แก่

- การออกประกาศเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ขั้นพัฒนา โดยยังไม่มีการพิสูจน์ว่ามีความเป็นไปได้ในเชิงพาณิชย์
- การออกประกาศต่อประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยไม่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการของบริษัทฯ
- การแถลงข่าวด้านเดียวหรือไม่เสมอภาคกัน

15. การซื้อ/ขายหลักทรัพย์โดยใช้ข้อมูลภายในหมายความว่าอย่างไร?

การซื้อ/ขายหลักทรัพย์โดยใช้ข้อมูลภายใน หมายถึง การซื้อ/ขายหลักทรัพย์ที่ใช้ประโยชน์ทั้งทางตรง หรือทางอ้อมจากข้อมูลสำคัญที่ล่วงรู้มาในฐานะที่เป็นบุคคลภายใน และข้อมูลนั้นยังไม่ได้เปิดเผยต่อประชาชน โดยไม่คำนึงว่าบุคคลภายในกระทำในนามของตนหรือบุคคลอื่น และรวมถึงการนำข้อมูลภายในออกเปิดเผยให้แก่บุคคลภายนอก เพื่อให้บุคคลนั้นสามารถซื้อหรือขายหลักทรัพย์ของบริษัทฯ โดยอาศัยข้อมูลที่ยังไม่ได้เปิดเผยต่อประชาชน

16. บุคคลภายในคือใคร?

บุคคลที่ได้ล่วงรู้ข้อมูลภายในที่สำคัญก่อนที่จะเผยแพร่ต่อประชาชน รวมเรียกว่าบุคคลภายใน ได้แก่

1. ผู้ถือหุ้นที่มีอำนาจควบคุมกรรมการ
2. พนักงาน และลูกจ้าง รวมคู่สมรส บิดา มารดา บุตร พี่น้องตลอดจนบุคคลภายนอกอื่น ๆ ที่ได้รับการบอกกล่าวเกี่ยวกับข้อมูลภายในที่สำคัญ

17. ข้อมูลอะไรบ้างที่ถือเป็นข้อมูลภายใน?

ข้อมูลภายใน หมายถึง ข้อมูลที่ยังไม่ได้มีการเปิดเผยต่อประชาชน หรือข้อมูลที่มีไว้ใช้เพื่อวัตถุประสงค์ของบริษัทฯ อย่างเดียว และไม่มีไว้ใช้ส่วนบุคคล รวมถึงข้อมูลซึ่งบริษัทฯ เก็บไว้

ไม่เปิดเผยเป็นการชั่วคราว เช่น ข้อมูลจากงบการเงินที่ยังไม่ได้นำเสนอตลาดหลักทรัพย์ฯ การจ่ายเงินปันผล การควบรวมกิจการ การจะได้มาซึ่งสัญญาทางการค้าที่สำคัญ เป็นต้น

18. การซื้อ/ขายหลักทรัพย์โดยใช้ข้อมูลภายในมีความสำคัญอย่างไร?

การซื้อ/ขายหลักทรัพย์โดยใช้ข้อมูลภายใน ถือเป็นการเอาเปรียบผู้ลงทุนทั่วไป เนื่องจากบุคคลภายในซึ่งได้รับข่าวสารและข้อมูลสำคัญอันเนื่องมาจากการต้องทำหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับบริษัทฯ ได้ใช้ข้อมูลนั้นในการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ล่วงหน้าก่อนผู้ลงทุนทั่วไป กฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์จึงกำหนดให้การซื้อ/ขายในลักษณะดังกล่าวเป็นความผิดตามกฎหมาย

19. ข้อมูลสำคัญของบริษัทฯ ที่มีผลกระทบต่อราคา และยังมีได้เปิดเผยต่อสาธารณชนถือเป็นข้อมูลภายใน อาทิเช่น ข้อมูลการเพิ่มทุน ลดทุน ข้อมูลการจ่ายเงินปันผล ข้อมูลผลประโยชน์ตอบแทนของ บริษัทฯ ข้อมูลการร่วมลงทุน ฯลฯ บริษัทฯ ควรป้องกันการซื้อหรือขายหลักทรัพย์โดยบุคคลภายในอย่างไร?

- (1) บริษัทฯ ควรกำหนดให้กรรมการ พนักงาน ลูกจ้าง และบุคคลภายในอื่น รายงานการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ของบริษัทฯ เพื่อป้องกันการซื้อหรือขายหลักทรัพย์โดยใช้ข้อมูลภายใน และเพื่อเลี่ยงข้อครหาเกี่ยวกับความเหมาะสมของการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ของบุคคลภายใน
- (2) บริษัทฯ ควรมีข้อห้ามซื้อ หรือขายหลักทรัพย์ของบริษัทฯ ในช่วงเวลาก่อนที่จะเผยแพร่งบการเงินหรือเผยแพร่เกี่ยวกับฐานะการเงิน และสถานะของบริษัทฯ รวมถึงข้อมูลสำคัญอื่น ๆ
- (3) บุคคลภายในควรละเว้นการซื้อ/ขายหลักทรัพย์หรือรอคอยจนกระทั่งประชาชนได้รับข้อมูลแล้วและมีเวลาประเมินข้อมูลนั้นตามสมควร โดยบุคคลภายในควรรออย่างน้อย 24 ชั่วโมง แต่หากข้อมูลมีความซับซ้อนมากควรรอถึง 48 ชั่วโมง

20. การซื้อ/ขายหลักทรัพย์โดยใช้ข้อมูลภายในมีบทลงโทษอย่างไร?

มีบทลงโทษตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ คือ จำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับเป็นเงินไม่เกิน 2 เท่าของประโยชน์ที่ได้แต่ไม่น้อยกว่า 500,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

21. การรายงานตามเหตุการณ์ ได้แก่ อะไรบ้าง ?

รายงานตามเหตุการณ์แบ่งเป็น 3 ประเภทตามความสำคัญเร่งด่วนของข้อมูลที่มีผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ ดังตาราง 3.5

ประเภทข้อมูล	ระยะเวลาเปิดเผย
1. ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการของบริษัท หรือข้อมูลที่มีผลกระทบต่อราคาซื้อ/ขายหลักทรัพย์ของบริษัทต่อการตัดสินใจลงทุน หรือต่อสิทธิประโยชน์ของผู้ถือหุ้น	ทันที
2. ข้อมูลที่ไม่ส่งผลกระทบโดยตรง แต่ควรเผยแพร่ให้นักลงทุนทราบ	ภายใน 3 วันทำการ
3. ข้อมูลที่ตลาดหลักทรัพย์ฯ ต้องรวบรวมไว้เป็นหลักฐานอ้างอิงต่อไป	ภายใน 14 วัน

ตาราง 3.5 แสดงประเภทตามความสำคัญเร่งด่วนของข้อมูลที่มีผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์

22. ข้อมูลที่ต้องเปิดเผยในแต่ละประเภทมีอะไรบ้าง?

ระยะเวลาในการเปิดเผยข้อมูลแต่ละประเภทมีดังตาราง 3.6

ระยะเวลาการเปิดเผย	ตัวอย่าง
ทันที	<ul style="list-style-type: none"> • กำหนดวันประชุมผู้ถือหุ้น/ปิดสมุดทะเบียน (แจ้งล่วงหน้า 14 วัน ก่อนวันปิดสมุด) • การได้มา/จำหน่ายไปซึ่งสินทรัพย์ รายการที่เกี่ยวข้อง การร่วม/ยกเลิกการร่วมทุน • การเพิ่มทุน/ลดทุน การออกหลักทรัพย์ใหม่ การซื้อหุ้นคืน • การจ่าย/ไม่จ่ายปันผล • การได้มาหรือสูญเสียทางการค้าที่สำคัญ
ภายใน 3 วันทำการ	- การย้ายที่ตั้งสำนักงานใหญ่ การเปลี่ยนแปลงกรรมการ/ผู้สอบบัญชี
ภายใน 14 วัน	- รายงานการประชุมผู้ถือหุ้น

ตาราง 3.6 แสดงระยะเวลาในการเปิดเผยข้อมูลแต่ละประเภท

23. นำส่งรายงานตามเหตุการณ์ให้กับใครบ้าง?

บริษัทฯ ต้องนำส่งข้อมูลตามเหตุการณ์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยส่งทั้งทาง Online ผ่านระบบ ELCID และรายงานที่เป็นเอกสารต่อตลาดหลักทรัพย์ฯ ตามตาราง 3.7

ประเภทข้อมูล	SET		SEC		ผู้ถือหุ้น	
	ไทย	อังกฤษ	ไทย	อังกฤษ	ไทย	อังกฤษ
รายงานตามเหตุการณ์	/	/				

ตาราง 3.7 แสดงประเภทการนำส่งรายงานตามเหตุการณ์

24. หากบริษัทฯ ไม่สามารถเปิดเผยสารสนเทศตามแนวทางที่ตลาดหลักทรัพย์ฯ กำหนดได้ทัน ภายในเวลาที่ระบุจะเป็นอย่างไร?

ตลาดหลักทรัพย์ฯ อาจขึ้นเครื่องหมายเพื่อหยุดพักการซื้อขาย (H) เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดจากการตัดสินใจลงทุน โดยไม่มีข้อมูลที่เพียงพอ

3.6.3 จรรยาบรรณตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

เนื่องจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการซื้อขายหลักทรัพย์ โดยมีหน้าที่หลักในการดูแลให้เกิดการซื้อขายหลักทรัพย์ที่ถูกต้องเที่ยงตรง และ โปร่งใส เพื่อ ชำรงไว้ซึ่งความไว้วางใจของสาธารณชน จึงได้มีการกำหนดข้อพึงปฏิบัติไว้ให้ กรรมการ อนุกรรมการ ที่ปรึกษา พนักงานตลาดหลักทรัพย์ฯ ยึดถือเพื่อเป็นหลักการ และคุณธรรมประจำใจ ในการปฏิบัติงานให้กับตลาดหลักทรัพย์ฯ ผู้วิจัยได้ทำการสรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

ข้อพึงปฏิบัติทั่วไป

1. ข้อพึงปฏิบัติต่อตนเอง

- 1.1 พึงดำรงตนตั้งมั่นอยู่ในความซื่อสัตย์ สุจริต และเที่ยงธรรม มีจริยธรรม ในการดำเนินธุรกิจ (Honesty and Integrity)
- 1.2 ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ รอบคอบ ทุ่มเทกำลังกาย และ กำลังความคิดในการทำงาน โดยถือประโยชน์ของตลาดหลักทรัพย์ฯ เป็นสำคัญ
- 1.3 ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความขยันหมั่นเพียร รวมทั้งแสวงหาแนวทาง ในการพัฒนา และปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ
- 1.4 พึงรักษาเกียรติของตนให้เป็นที่ยอมรับในสังคม

2. ข้อพึงปฏิบัติต่อผู้ลงทุน ผู้ใช้บริการ ผู้เกี่ยวข้อง และสาธารณชน

- 2.1 อำนวยความสะดวก และปฏิบัติต่อผู้มาติดต่อด้วยความสุภาพเรียบร้อย อย่างเต็มใจ และเต็มความสามารถ โดยไม่ชักช้า
- 2.2 ยินดีรับฟังความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะจากบุคคลอื่น และพร้อมที่จะชี้แจงข้อมูลที่ถูกต้องตามสถานะแห่งตน
- 2.3 ฟังเห็นคุณค่าของบุคคลอื่น ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความเสมอภาค และให้เกียรติผู้อื่นอยู่เสมอ
- 2.4 พึ่งมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ และพัฒนาสังคมส่วนรวมให้เจริญก้าวหน้า โดยไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่องาน และภาพพจน์ของตลาดหลักทรัพย์ฯ

3. ข้อพึงปฏิบัติต่อองค์กร

- 3.1 ละเว้น หรือหลีกเลี่ยงการแสดงความคิดเห็นต่อบุคคลภายนอก หรือสื่อมวลชนในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานของตลาดหลักทรัพย์ฯ โดยตนเองไม่มีอำนาจหน้าที่ หรือเรื่องอื่นใดที่อาจกระทบกระเทือนต่อชื่อเสียง และการดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์ฯ
- 3.2 ต้องใช้เวลา อุปกรณ์ เครื่องใช้สำนักงาน และทรัพย์สินของตลาดหลักทรัพย์ฯ ให้เกิดประโยชน์แก่ตลาดหลักทรัพย์ฯ อย่างเต็มที่ และดูแลมิให้เสื่อมเสียสูญหายอีกทั้งไม่นำไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนเอง หรือบุคคลอื่น
- 3.3 ไม่ใช้อำนาจหน้าที่ของตน หรือยอมให้บุคคลอื่นใช้อำนาจหน้าที่ของตน ไม่ว่าโดยตรง หรือโดยอ้อมแสวงหาประโยชน์แก่ตนเอง และผู้อื่น
- 3.4 ไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นการเรียกร้อง หรือรับสิ่งของ หรือผลประโยชน์อื่นใดจากบุคคลอื่นที่มีหน้าที่หรือธุรกิจเกี่ยวข้องกับตลาดหลักทรัพย์ฯ ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยตนเอง หรือญาติสนิท เว้นแต่ในโอกาส หรือเทศกาลอันเป็นประเพณีนิยมที่คนทั่วไปพึงปฏิบัติต่อกัน ให้รับได้เฉพาะของกำนัลที่ไม่มีมูลค่าทางการค้าหรือมีมูลค่าเล็กน้อย เช่น ปฏิทิน ไดอารี่ อุปกรณ์เครื่องเขียน เป็นต้น
- 3.5 ห้ามใช้ข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์ฯ ที่ได้รับจากการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเอง หรือผู้อื่นโดยมิชอบ
- 3.6 ห้ามแนะนำ หรือให้ความเห็นต่อบุคคลอื่นรวมทั้งญาติสนิทเกี่ยวกับหลักทรัพย์ใด ๆ หรือทำการซื้อหรือขายหลักทรัพย์ที่ตนมีส่วนรับรู้ในข้อมูลของหลักทรัพย์นั้น จนกว่าข้อมูลของหลักทรัพย์นั้นจะเป็นที่เปิดเผยแก่ประชาชนทั่วไปแล้ว

3.7 ห้ามเข้าไปมีส่วนร่วมในการกระทำหรือปกปิดการกระทำใด ๆ ที่อาจขัดแย้งทางผลประโยชน์กับตลาดหลักทรัพย์ฯ หรืออาจทำให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ด้วยความยุติธรรม หรือเข้าไปมีส่วนร่วมในการปกปิดการกระทำใด ๆ ที่ผิดกฎหมาย

3.8 ต้องรักษาความลับของตลาดหลักทรัพย์ฯ โดยดูแลระมัดระวังมิให้เอกสาร หรือข่าวสารอันเป็นความลับของตลาดหลักทรัพย์ฯ รั่วไหล หรือตกไปถึงผู้ที่ไม่เกี่ยวข้อง อันอาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ตลาดหลักทรัพย์ฯ

3.9 ห้ามเปิดเผยข้อมูลต่อบุคคลอื่น และสื่อมวลชนเกี่ยวกับกิจการของตลาดหลักทรัพย์ฯ ที่ได้รับทราบจากการปฏิบัติหน้าที่ และข้อมูลอื่นใดที่อาจส่งผลกระทบต่อชื่อเสียง และการดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์ฯ รวมถึงข้อมูลในเรื่องที่ตลาดหลักทรัพย์ฯ ยังไม่มีนโยบาย หรือแนวทางดำเนินการในเรื่องนั้น ๆ อย่างแน่ชัด

3.10 ห้ามเปิดเผย หรือถ่ายทอดเทคโนโลยี อันถือได้ว่าเป็นเรื่องที่พึงปกปิดของตลาดหลักทรัพย์ฯ ต่อบุคคลอื่น ไม่ว่าจะด้วยวิธีการใด เช่น การส่งข้อมูลผ่าน Internet, E-mail, การส่งผ่านทางเครื่องโทรสาร ฯลฯ

3.6.4 จรรยาบรรณพนักงาน (The Employee Code of Conduct)

ในการเก็บข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยได้มีโอกาสสอบถามผู้อำนวยการฝ่ายบุคลากรของบริษัทนายหน้าค้าหลักทรัพย์แห่งหนึ่ง ซึ่งได้ให้ข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการศึกษานั้นคือ จรรยาบรรณพนักงานที่บริษัทฯ ได้กำหนดขึ้นมา เพื่อให้พนักงานฯ ได้ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง และเหมาะสม ผู้วิจัยได้สรุปเนื้อหาเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้ดังนี้

จรรยาบรรณพนักงาน เป็นมาตรฐานเบื้องต้นสำหรับพนักงานในการประพฤติตน และเป็น การแสดงให้เห็นว่า บริษัทมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย และข้อบังคับ จรรยาบรรณพนักงานยังเป็นเครื่องเตือนให้พนักงานมีความระมัดระวัง และป้องกันมิให้พนักงานกระทำการใด ๆ ที่เป็นการละเมิดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่นำความเสื่อมเสียมาสู่ชื่อเสียงของบริษัทฯ

การประพฤติปฏิบัติอย่างมีจรรยาบรรณนี้ ไม่สามารถอธิบายความอย่างชัดเจนได้ทุกกรณี อย่างไรก็ตาม ลักษณะโดยทั่วไป คือ สิ่งที่เป็นค่านิยมที่ดีของบริษัทฯ กล่าวคือ ความยุติธรรม ความซื่อสัตย์ ความน่าเชื่อถือ และการได้รับความไว้วางใจอยู่เสมอ ในฐานะพนักงานของบริษัทฯ พนักงานต้องยึดมั่นในความซื่อสัตย์ต่อเพื่อนพนักงาน และลูกค้า ตลอดจนการได้รับความไว้วางใจ ทั้งในการพูด และการกระทำ พนักงานจะต้องประพฤติตนอย่างมีความรับผิดชอบ และกระทำในสิ่ง

ที่ถูกต้อง ถึงแม้การตัดสินใจที่จะปฏิบัติคนใด ๆ จะเป็นการกระทำของแต่ละบุคคล ในขณะที่พนักงานต้องมีความรับผิดชอบที่จะคำนึงถึงองค์กรด้วยการที่พนักงานทุกคนมีภาระร่วมกัน นับว่ามีความสำคัญยิ่งสำหรับการสร้างเกียรติภูมิของบริษัทฯ และเป็นรากฐานสำคัญสำหรับความสำเร็จของบริษัทฯ ทั้งในอดีตที่ผ่านมา และในอนาคต

ขอบเขต (Scope)

จรรยาบรรณของพนักงานใช้บังคับสำหรับพนักงานบริษัทฯ บริษัทลูก บริษัทร่วม และกิจการอื่น ๆ ที่บริษัทฯ มีอำนาจควบคุม รวมทั้งกิจการในต่างประเทศทั้งนี้ “พนักงาน” หมายความว่าพนักงานประจำ พนักงานชั่วคราว พนักงาน ภายใต้สัญญาพิเศษ ผู้ร่วมสัญญา และพนักงานของบริษัทฯ ที่ได้รับการว่าจ้าง

การปฏิบัติตาม (Compliance)

พนักงานทุกคนมีความรับผิดชอบที่จะทำความคุ้นเคย และปฏิบัติตามจรรยาบรรณพนักงานตลอดจนนโยบายอื่น ๆ ของบริษัทฯ ที่ออกมาเพิ่มเติม

ผู้บริหารบริษัทฯ พึงแสดงความยึดมั่นต่อจรรยาบรรณพนักงาน โดยการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับพนักงานอื่น เสริมสร้างบรรยากาศของการทำงานให้เอื้อต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณ รวมทั้งต้องมุ่งมั่นที่จะป้องปราม และป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดจรรยาบรรณ

พนักงานที่ฝ่าฝืนจรรยาบรรณ หรือนโยบายของบริษัทฯ ที่เกี่ยวข้อง หรือยินยอมให้ผู้ได้บังคับบัญชาฝ่าฝืนจรรยาบรรณ จะถูกลงโทษทางวินัย ซึ่งอาจรวมถึงการเลิกจ้าง การให้ชดเชยความเสียหาย และโทษทางแพ่ง หรือทางอาญา

ลักษณะของการกระทำที่อาจนำไปสู่การลงโทษทางวินัย

- การประพฤติปฏิบัติที่ฝ่าฝืนต่อนโยบายของบริษัทฯ
- การขอให้ผู้อื่นฝ่าฝืนนโยบายของบริษัทฯ
- การละเว้นที่จะรายงานการฝ่าฝืน หรือพฤติกรรมที่น่าสงสัยต่อการฝ่าฝืนนโยบายของบริษัทฯ อย่างทันที
- การละเว้นที่จะให้ความร่วมมือในการสอบสวนหาสาเหตุของสิ่งนี้อาจเป็นการฝ่าฝืนนโยบายของบริษัทฯ
- การให้ร้ายพนักงานผู้อื่น โดยรายงานถึงการฝ่าฝืน หรือมีส่วนร่วมการฝ่าฝืนนโยบายของบริษัทฯ
- ละเว้นการแสดงออกซึ่งความเป็นผู้นำและความระมัดระวังที่จะทำให้เกิดการประพฤติปฏิบัติตามนโยบายของบริษัทฯ หรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ความเชื่อถือได้ของข้อมูล (Information Integrity)

ผู้บริหาร ผู้ถือหุ้น เจ้าหน้าที่ และหน่วยงานกำกับดูแลต่าง ๆ ต้องอาศัยความถูกต้องของข้อมูลของบริษัทฯ ในการติดตามการดำเนินงานของบริษัทฯ และในการตัดสินใจ ดังนั้นบริษัทฯ จึงไว้วางใจว่า พนักงานทุกคนจะร่วมมือในการจัดทำข้อมูลให้ถูกต้อง โดยบันทึกข้อมูล และจัดทำรายงานอย่างถูกต้อง และทันการณ์ โดยรวบรวมรายการทางบัญชีต่าง ๆ ทุกรายการไม่ว่าจะมีปริมาณมากหรือน้อย ข้อมูลทุกประเภทของบริษัทฯ ต้องการบรรทัดฐานของความถูกต้อง แม่นยำ และความโปร่งใสในมาตรฐานเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นการส่งข้อมูลส่วนบุคคลให้กลุ่มทรัพยากรบุคคล การจัดทำรายงานค่าใช้จ่าย การบันทึกเวลาทำงาน การบันทึกข้อมูลลูกค้า การบันทึกรายได้ การบันทึกรายการเงินให้สินเชื่อ และรายการต่าง ๆ การบันทึกข้อมูลด้านการลงทุน หรือข้อมูลทางการเงิน โดยรวมของธนาคาร ทั้งนี้ การบันทึกและจัดทำรายงานที่ผิดพลาด หรือบิดเบือน ถือเป็น การฝ่าฝืนจรรยาบรรณของบริษัทฯ

บริษัทฯ คาดหวังว่า พนักงานทุกคนจะร่วมมืออย่างเต็มความสามารถ กับผู้ตรวจสอบ ภายในและภายนอก เมื่อได้รับการร้องขอ

บริษัทฯ ไว้วางใจผู้บริหารระดับกลางขึ้นไปว่า ได้จัดการให้หน่วยงานของตน มีระบบบัญชี ระเบียบปฏิบัติ และการรายงาน รวมทั้งการควบคุมที่ดี เป็นที่เข้าใจทั่วถึง และได้รับการปฏิบัติตาม โดยมีคติพจน์ในการปฏิบัติคือ “ข้อมูลทุกประเภทของบริษัทฯ ต้องเป็นข้อมูลที่เป็นจริง และถูกต้อง” (All company records must be truthful and accurate)

การรักษาความลับของข้อมูล (Information Confidentiality)

พนักงานจะต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของบริษัทฯ ที่ยังมีได้มีการเปิดเผยต่อสาธารณะ ยกเว้นเป็นไปตามกฎหมาย หรือได้รับการอนุมัติจากผู้บริหารระดับสูง การรักษาความลับของข้อมูลนี้ รวมถึงข้อมูลของลูกค้า ผลิตภัณฑ์ บริการ แผนงาน กลยุทธ์ วิธีการดำเนินการ และระบบงาน พนักงานจะต้องไม่นำข้อมูลที่ได้รับความลับ หรือจัดทำขึ้นจากหน้าที่งานในบริษัทฯ ไปใช้ในทางที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์ส่วนตน

การรักษาความลับของข้อมูลนี้ รวมถึงข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงาน ซึ่งหมายความรวมถึง ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ และผลประโยชน์ และข้อมูลทางการแพทย์ ด้วยข้อมูลดังกล่าวจะสามารถเผยแพร่ให้บุคคลภายในหรือภายนอกบริษัทฯ เพื่อใช้งานได้ เมื่อมีความจำเป็นอย่างยิ่งเท่านั้น พนักงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลนี้ ต้องปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าว โดยใช้ความระมัดระวังอย่างยิ่ง และพึงรักษาความลับอย่างเคร่งครัด

การสื่อสาร (Communications)

การสื่อสารทั้งภายใน และภายนอกองค์กรจะต้องถูกต้อง เทียบตรง ตรงไปตรงมา และมีการใช้ช่องทางในการสื่อสารที่เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์

ห้ามการสื่อสาร การตีพิมพ์ ประกาศ ทั้งภายใน และภายนอกองค์กร ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารด้วยวาจา หรือลายลักษณ์อักษรที่ไม่เป็นจริง บิดเบือน ประสงค์ร้าย หรือทำลายชื่อเสียงของบุคคล หรือกลุ่มบุคคล การสื่อสารทุกครั้ง ต้องใช้ภาษาและน้ำเสียงที่สุภาพ และไม่ทำให้ภาพพจน์ และชื่อเสียงของบริษัทฯ ต้องเสื่อมเสีย

การใช้ข้อมูลภายในเพื่อการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ (Insider Trading)

ห้ามพนักงานซื้อ/ขายหุ้น หรือหลักทรัพย์อื่นใด ของบริษัทที่พนักงานรู้ข้อมูลที่ยังไม่ประกาศต่อสาธารณะ (ข้อมูลภายใน) รวมทั้งห้ามแนะนำบุคคลอื่น ซื้อ/ขายหลักทรัพย์ ของบริษัทที่พนักงานมีข้อมูลภายใน

เมื่อใดควรถือว่าเป็น “ข้อมูลภายใน”

- เมื่อข้อมูลนั้น “มีสาระสำคัญ” กล่าวคือ หากมีความเป็นไปได้มากกว่า นักลงทุนที่มีเหตุมีผลจะถือว่าข้อมูลนี้เป็นสิ่งสำคัญในการตัดสินใจทำการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ โดยทั่วไปแล้ว ข้อมูลที่ทำให้พนักงานคิดจะซื้อ/ขายหลักทรัพย์ อาจเป็นข้อมูลที่มีสาระสำคัญ
- เมื่อข้อมูลนั้น “ไม่เป็นข้อมูลสาธารณะ” กล่าวคือ จนกว่าข้อมูลจะได้รับการเปิดเผยต่อสาธารณะ และรายงาน โดยสื่อ รวมทั้งต้องให้นักลงทุนมีเวลาตอบสนองข้อมูลพอสมควร (24 ชั่วโมงหลังจากการให้ข่าวอย่างเป็นทางการ) หลังจากระยะเวลาที่เท่านี้ ก็จะถือว่าเป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะ

การให้ และรับของกำนัลและการเลี้ยงรับรอง (Payments, Gifts and Entertainment)

พนักงานต้องไม่รับของกำนัลจากบุคคลอื่น ที่อาจมีผลต่อการตัดสินใจทางธุรกิจของพนักงานในนามบริษัทฯ รวมทั้งห้ามพนักงานเข้าไปเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ที่อาจก่อให้เกิดความไม่เหมาะสมดังกล่าว

การแลกเปลี่ยนของกำนัล หรือการเลี้ยงตอบแทนตามธรรมเนียม เช่น การรับประทานอาหาร หรือการเลี้ยงรับรองระหว่างพนักงานกับบุคคลอื่น สามารถทำได้ตามความเหมาะสมเพื่อวัตถุประสงค์ทางธุรกิจ และเป็นการรักษาสัมพันธภาพทางธุรกิจโดยปกติ อย่างไรก็ตามพนักงานควรหลีกเลี่ยงการเลี้ยงรับรอง หรือการแลกเปลี่ยนของกำนัลที่มีมูลค่าสูง หรือมีความถี่เกินสมควร หรือเป็นกรณีที่น่าจะทำให้เกิดภาพลักษณ์ของการเกื้อหนุน หรือการมีพันธะต่อกัน

สิ่งที่ควรปฏิบัติ และไม่ควรปฏิบัติ

- หลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่อาจกระทบต่อความตั้งใจ หรือความสามารถของท่านที่จะทำประโยชน์สูงสุดให้แก่บริษัทฯ และผู้ถือหุ้น
 - ไม่ควรกระทำการใด ๆ ที่แสดงให้เห็นว่า ท่านได้ปฏิบัติเป็นพิเศษกับบุคคลอื่นภายนอกองค์กร หรือหน่วยงานภายนอกที่ทำธุรกิจกับบริษัทฯ
 - ต้องเปิดเผยสถานะส่วนตัวหรือธุรกรรมใด ๆ ที่อาจให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ หรือทำให้เกิดความเข้าใจว่ามีความขัดแย้งทางผลประโยชน์
 - การทำสัญญาเกี่ยวกับคู่ค้า ต้องอยู่บนพื้นฐานของการแข่งขันที่เป็นธรรม และเปิดเผย โดยผู้เสนอให้บริการหรือผู้เสนอขายสินค้าทุกราย ได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกัน การประเมิน และการคัดเลือกจะขึ้นอยู่กับคุณภาพ ราคา การบริการ ความน่าเชื่อถือ และปัจจัยอื่น ๆ ที่เป็นที่ยอมรับ และกระทำภายใต้แนวทาง และกระบวนการทำงานที่กำหนดไว้
 - การรับรางวัลตอบแทน ค่าคอมมิชชั่น หรือค่าใช้จ่ายในการเดินทางที่คู่ค้า หรือบุคคลภายนอกออกค่าใช้จ่ายให้สามารถกระทำภายใต้การอนุมัติของบริษัทฯ
 - พนักงานต้องไม่เรียกร้อย หรือรับสินบน สิ่งล่อใจ เงินให้กู้ยืม การให้ตอบแทน หรือการได้รับการปฏิบัติเป็นพิเศษ (รวมถึงการได้รับสินค้า หรือการบริการในราคาพิเศษ ซึ่งเป็นราคาที่ไม่ได้ใช้กับสาธารณชนทั่วไป) ที่แม้แต่จะทำให้เกิดภาพที่ไม่เหมาะสม การรับของขวัญที่ไม่ใช่ตัวเงินอาจจะรับได้ในโอกาสที่เป็นพิธีการ หรือตามธรรมเนียม (มูลค่าไม่เกิน 1,000 บาท) และต้องรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ
 - เมื่อไม่แน่ใจถึงความเหมาะสมในการรับของกำนัล การบริการ ผลประโยชน์ หรือการแสดงความใจใด ๆ ควรขอรับคำปรึกษาจากเจ้าหน้าที่ทรัพยากรบุคคลสัมพันธ์ที่ดูแลหน่วยงานนั้น ๆ
 - ละเว้นการให้ของกำนัลกับผู้บังคับบัญชา หรือรับของกำนัลจากผู้ใต้บังคับบัญชา
- ข้อแนะนำ (Helpful Hint)**

จรรยาบรรณของบริษัทฯ นี้ ไม่สามารถให้แนวทางที่ครอบคลุมทุกสถานการณ์ หรือให้คำตอบกับทุกคำถามที่อาจเกิดขึ้นได้ จึงจำเป็นอย่างยิ่ง ที่บริษัทฯ จะต้องพึงคุณประโยชน์ของพนักงานที่จะพิจารณาว่าอะไรคือความถูกต้อง รวมถึงรู้ว่าเมื่อใดควรปรึกษาหารือกับผู้อื่น เพื่อให้เกิดแนวทางพฤติกรรมที่เหมาะสม เมื่อเกิดความไม่แน่ใจว่าสิ่งใด “เป็นสิ่งที่ถูกต้องที่ควรปฏิบัติ” ให้ถามคำถาม 5 ข้อ ต่อไปนี้

1. ความปลอดภัย – สิ่งที่เขาจะปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัตินั้น ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อชีวิต สุขภาพ หรือความปลอดภัยของผู้อื่นหรือไม่

2. กฎข้อบังคับ – สิ่งที่ข้าพเจ้าจะปฏิบัติ หรือ ไม่ปฏิบัติ นั้น ผ่าฝืนกฎหมายของประเทศ กฎหมายท้องถิ่นหรือกฎระเบียบใด ๆ หรือไม่
3. นโยบาย – สิ่งที่ข้าพเจ้าจะปฏิบัติ หรือ ไม่ปฏิบัติ นั้น ขัดต่อ นโยบาย ระเบียบ แนวทางปฏิบัติ ของธนาคารที่อนุมัติไว้หรือไม่
4. ความภาคภูมิใจ - หากสิ่งซึ่งข้าพเจ้าจะปฏิบัติ หรือบกร่องที่จะ ไม่ปฏิบัติ เป็นที่ล่วงรู้ถึง ผู้บังคับบัญชา หรือในหมู่เพื่อนพนักงาน ข้าพเจ้าจะเกิดความอายหรือไม่
5. ภาพพจน์ – สิ่งซึ่งข้าพเจ้าเจตนาปฏิบัติ หรือละเว้น เป็นการไม่เหมาะสม ไม่ซื่อสัตย์ หรือ ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อภาพพจน์บริษัทฯ หรือไม่

หากคำตอบข้อใดข้อหนึ่งของคำถามข้างต้นคือ “ใช่” เป็นไปได้ว่าสิ่งซึ่งปฏิบัติ หรือ ไม่ปฏิบัติ นั้น อาจเป็นการฝ่าฝืนหรือขัดต่อจรรยาบรรณ หรือกรณีที่มีข้อสงสัย หรือไม่แน่ใจ ควรหารือ ผู้บังคับบัญชา หรือหน่วยงานทรัพยากรบุคคล

สรุปภาพรวมของบทที่ 3

ในบทนี้เป็นการศึกษาค้นคว้าในส่วนของความเป็นมา และ โครงสร้างของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยการศึกษาในส่วนตลาดหลักทรัพย์ในระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ทำให้ทราบว่าตลาดหลักทรัพย์ มีต้นกำเนิดจากการค้าที่ต้องใช้ระบบสินเชื่อ และระบบการชำระผลตอบแทนทางการค้า เป็นกลไกสำคัญในการค้าขาย โดยนับย้อนหลังไปถึง คริสต์ศตวรรษที่ 11 ณ กรุงโคโร และได้มีการพัฒนาขึ้นมาตามลำดับ จนถึงปัจจุบัน

สิ่งที่มีความสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจของเศรษฐกิจแบบทุนนิยมไม่ว่าจะเป็นยุคอดีตหรือยุคปัจจุบัน คือ เงินลงทุน เมื่อธุรกิจต้องการที่จะขยายธุรกิจของตนเพิ่มเติมสามารถเลือกวิธีการในการระดมเงินทุนได้หลายวิธี ตลาดหลักทรัพย์ถือเป็นทางเลือกที่มีความสำคัญต่อธุรกิจ โดยเป็นสถาบันหนึ่งในตลาดรองที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมการระดมเงินลงทุนของธุรกิจ ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลาง ในการระดมทุนสำหรับผู้ประกอบการที่ขาดแคลนเงินลงทุนในสินทรัพย์ทางการเงิน สร้างสินทรัพย์ทางการเงินออกขาย ให้กับผู้มีเงินทุนซึ่งต้องการลงทุนในธุรกิจนั้น โดยสินค้าที่มีการซื้อ/ขายกันในตลาดหลักทรัพย์ฯ คือ หลักทรัพย์จดทะเบียน หรือที่เรียกตามภาษาโดยทั่วไปว่า การซื้อ/ขายหุ้น นอกจากนั้นตลาดหลักทรัพย์ ยังทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการจัดสรรเงินลงทุนในตลาดทุน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเสริมสร้างการพัฒนาาระบบเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว สำหรับในประเทศไทย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทำหน้าที่

เป็นศูนย์กลางการซื้อขายหลักทรัพย์เป็นไปด้วยความมีระเบียบคล่องตัว และยุติธรรมซึ่งเป็นการสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ลงทุน

การศึกษาในส่วนภาพรวมของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทำให้ทราบถึงโครงสร้างการกำกับดูแลตลาดทุน ซึ่งตลาดหลักทรัพย์ฯ ถือเป็นสถาบันหนึ่งในตลาดทุน บทบาทของตลาดหลักทรัพย์ฯ ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการซื้อขายหลักทรัพย์จดทะเบียน และธุรกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์ มีลักษณะการดำเนินงานเป็นนิติบุคคล นอกจากนี้ยังทำให้ทราบถึงโครงสร้างการกำกับดูแล และ โครงสร้างการบริหารงานของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ส่วนองค์ประกอบของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยนั้น ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบสำคัญดังนี้ คือ

1. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการซื้อขายหลักทรัพย์
2. บริษัทสมาชิก หรือบริษัทนายหน้าค้าหลักทรัพย์ ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ให้นักลงทุน มีหน้าที่รับผิดชอบต่อนักลงทุนถึงความถูกต้อง ตั้งแต่เริ่มเปิดบัญชี เพื่อซื้อ/ขายหลักทรัพย์ จนถึงสิ้นสุดการชำระราคา และส่งมอบหลักทรัพย์ โดยได้รับค่าธรรมเนียมการซื้อขาย หรือค่านายหน้าเป็นผลตอบแทน
3. หลักทรัพย์จดทะเบียน หมายถึง หลักทรัพย์ที่ออกโดยบริษัทมหาชนจำกัด ที่จดทะเบียนหลักทรัพย์ของตนให้มีการซื้อ/ขายกันในตลาดหลักทรัพย์ฯ โดยมีคุณสมบัติตรงตามที่ตลาดหลักทรัพย์ฯ กำหนด
4. นักลงทุน ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด โดยเป้าหมายสูงสุดของนักลงทุนที่ได้ตัดสินใจเลือกเข้ามาลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ฯ คือ ต้องการผลตอบแทนสูงสุดจากทางเลือกที่เลือก ณ ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้เหมือนกัน

ส่วนการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ขั้นตอนเริ่มจากนักลงทุนต้องสมัครเปิดบัญชีเพื่อการซื้อ/ขายหลักทรัพย์กับบริษัทนายหน้าค้าหลักทรัพย์ โดยมีบัญชีเพื่อการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ทั้งหมด 3 ประเภท คือ บัญชีเงินสด บัญชีกู้ยืมเพื่อการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ และบัญชีซื้อ/ขายทางอินเทอร์เน็ต ส่วนระบบในการซื้อ/ขาย ที่ตลาดหลักทรัพย์ฯ ใช้นั้น มี 2 ระบบคือ

- **Automatic Order Matching (AOM)** เป็นวิธีการซื้อขายที่ผู้ซื้อ และผู้ขายส่งการเสนอซื้อ และเสนอขายด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเข้ามายังระบบการซื้อ/ขายของตลาดหลักทรัพย์ฯ โดยที่ระบบคอมพิวเตอร์ของตลาดหลักทรัพย์ฯ จะทำการเรียงลำดับและจับคู่คำสั่งซื้อขายให้โดยอัตโนมัติ

- **Put-through (PT)** เป็นการซื้อ/ขายที่ผู้ซื้อและผู้ขายได้ทำการต่อรองเพื่อตกลงซื้อ/ขาย แล้วจึงบันทึกรายการซื้อ/ขายนั้นเข้ามาในระบบซื้อ/ขาย

ในส่วนองค์กรกำกับ และมาตรฐานการให้บริการนั้น ส่วนของหน่วยงานภาครัฐมีการจัดตั้งองค์กรกำกับ มีหน้าที่กำกับดูแลตลาดหลักทรัพย์ฯ เพื่อใช้เป็นกลไกในการคุ้มครองผู้ลงทุน และเงินออมของประชาชน โดยหน่วยงานมีบทบาทในการกำกับดูแลตลาดหลักทรัพย์ฯ แต่ละหน่วยงานมีกลไกในการกำกับดูแลแตกต่างกันไป เรียงตามลำดับชั้นของการกำกับได้ ดังนี้คือ

- **รัฐบาล** เป็นหน่วยงานภาครัฐที่มีบทบาททั้งทางตรง และทางอ้อมในการพัฒนาดูแลตลาดการเงิน ซึ่งหมายรวมทั้งตลาดเงิน และตลาดทุนเข้าไว้ด้วยกัน โดยมีบทบาทในเชิงสร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ เพื่อสนับสนุนให้เกิดการดำเนินงานที่มีประสิทธิผล และประสิทธิภาพของตลาดการเงิน
- **กระทรวงการคลัง** มีความรับผิดชอบต่อความเป็นไปในระบบการเงิน และการดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์ฯ ในการเรื่องนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการเงินในระดับประเทศ ซึ่งมีผลกระทบสำคัญต่อการบริหารเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นผู้แต่งตั้งประธานกรรมการของตลาดหลักทรัพย์ฯ
- **ธนาคารแห่งประเทศไทย** เข้ามามีบทบาทกำกับ และดูแลตลาดการเงินผ่านกลไกด้านนโยบายการเงิน กำกับดูแลตลาดเงิน และสถาบันการเงิน โดยกำหนดเกณฑ์ใบอนุญาตธนาคารพาณิชย์ หรือสถาบันการเงิน เป็นตัวแทนการเงินของรัฐบาล และเป็นผู้พิมพ์ธนบัตร
- **สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์** เป็นองค์กรอิสระที่มีหน้าที่ในการกำกับดูแล และพัฒนาตลาดทุน โดยผ่านกลไกพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทในการกำกับดูแล และพัฒนาตลาดทุน

ส่วนมาตรฐานการให้บริการ เป็นเรื่องเกี่ยวกับระเบียบปฏิบัติในเรื่องต่าง ๆ ของบริษัทนายหน้าค้าหลักทรัพย์ เพื่อควบคุมดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานให้อยู่ในกรอบของจรรยาบรรณและมาตรฐาน ประกอบด้วยสาระสำคัญ 5 ประเด็นได้แก่

1. การปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวัง โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของนักลงทุน
2. การปฏิบัติงานด้วยความน่าเชื่อถือ ซื่อสัตย์ และยุติธรรม
3. การปฏิบัติงานในด้านข้อมูลของนักลงทุน

4. การปฏิบัติงานตามกฎหมาย และจรรยาบรรณ

5. การปฏิบัติแบบมืออาชีพ

และการศึกษาในส่วนกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ และจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง ตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้ตรา “พระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2535” ขึ้นมา เพื่อเป็นกฎหมายแม่บทในการกำกับดูแล และพัฒนาตลาดทุน ตัวบ่งชี้ของกฎหมายฉบับนี้มีด้วยกันทั้งหมด 13 หมวด 344 มาตรา ซึ่งรายละเอียดค่อนข้างจะครอบคลุม ทั้งในส่วนจรรยาบรรณ การดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์ฯ ระเบียบวิธีในการปฏิบัติงาน และบทลงโทษผู้กระทำความผิด

แต่กรอบของพระราชบัญญัติในการกำกับดูแลตลาดหลักทรัพย์ฯ ยังไม่ครอบคลุมในหลายประเด็น ทำให้ตลาดหลักทรัพย์ฯ ต้องมีการกำหนดเกี่ยวกับการเปิดเผยสารสนเทศของบริษัทจดทะเบียน และจรรยาบรรณของตลาดหลักทรัพย์ฯ ขึ้นมา เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับ และควบคุม ประเด็นที่พระราชบัญญัติ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2535 ยังไม่ครอบคลุมถึง ส่วนของข้อกำหนดเกี่ยวกับการเปิดเผยสารสนเทศของบริษัทจดทะเบียน เป็นการกำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเปิดเผยสารสนเทศของตลาดหลักทรัพย์ฯ และส่วนจรรยาบรรณ เป็นการกำหนดข้อพึงปฏิบัติไว้ให้ ทั้งในส่วนของผู้บริหารของตลาดหลักทรัพย์ฯ และพนักงานของนายหน้าค้าหลักทรัพย์ ยึดถือ เพื่อเป็นหลักการ และคุณธรรมประจำใจในการปฏิบัติงานให้กับตลาดหลักทรัพย์ฯ

จะเห็นได้ว่า การศึกษาในเรื่อง ความเป็นมา และ โครงสร้างของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอไว้ในส่วนของบทที่ 3 นี้ ได้สร้างฐานความรู้ให้กับผู้วิจัยทั้งในส่วนประวัติความเป็นมา หน้าที่ ความสำคัญ รูปแบบในการบริหารจัดการ ระบบการซื้อ/ขายหลักทรัพย์ และกลไกต่าง ๆ ที่ตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้กำหนดขึ้นมาเพื่อเป็นเครื่องมือในการควบคุม ให้ระบบของตลาดหลักทรัพย์ฯ สามารถดำเนินงานได้อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย

ผู้วิจัยได้นำองค์ความรู้จากการศึกษาทั้งสองบทที่ผ่านมาข้างต้น เชื่อมโยงกับการเก็บข้อมูลภาคสนาม เพื่อนำไปสู่การค้นหาโครงสร้างการจัดการสื่อในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ดังที่ผู้วิจัยจะได้นำเสนอในบทต่อไป